Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
82—35 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

14./139. n-rs SESTDIEN, 1953. G. 21. FEBRUĀRĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $18.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

Sinine ja must ja valge kaunistagu Eestimaad!

LAI ZILI-MELNI-BALTAS KRĀSAS GREZNO IGAUNIJU!

SACELŠANĀS PERSIJĀ

PERSIJAS KARALIENES BRĀLĒNS VADA SACELŠANOS. — CĪŅĀS AR KARASPĒKU KRITUSI VISMAZ 100 NEMIERNIEKU

No Teherānas ziņo, ka armijai bijis jāiejaucas, lai likvidētu sacelšanos Persijas naftas lauku dienvidrietumu apgabalā. Sacelšanās vadītājs bijis Persijas karalienes Sorajas brālēns, kas ar saviem atbalstītājiem nocietinājies kādā grūti pieejamā kalnu paslēptuvē. Cīņā ar sacelšanās dalībniekiem armija lietojusi pat artileriju.

Persijas valdības pārstāvji izteikušies, ka lietos visus iespējamos līdzekļus, lai sacelšanos likvidētu un ietiepīgo un neatkarības pilno Bakthiari ciltī piespiestu pie kārtības. Nekārtības sākušās, kad karalienes brālēns Bakthiari mēģinājis konfiscēt graudus apkārtnes zemniekiem. Iejaukusies armija, un sākušās cīņas, kuŗu laikā ap 100 sacelšanās dalībnieku nogalināti un kādi 20 sagūstīti. Tai pašā laikā armija zaudējusi 2 virsniekus un 40 kareivjus, kas cīņās krituši. Bez tam vēl 30 kareivji saņemti gūstā. Armijai izdevies pilnīgi ieleņķt sacelšanās dalībnieku nocietinājumus, kuŗos vēl joprojām cīnās vismaz 100 Bakthiari sekotāju.

NERU UZTRAUCAS

Eizenhauers un Nagibs neesot cilvēki, kam varētu uzticēt pasaules likteņus.

Indijas ministru prezidents Pandits Neru kādā parlamenta sanāksmē izteicies: „Karavīrs ir noderīgs pats savā speciālitātē, bet militārās mentālitātes ielaušanās pasaules likteņu izlemšanā ir lielu briesmu pazīme." Nepieminot gan nevienu no abiem ģenerāļiem-valstsvīriem vārdā un visvairāk vērsdamies pret Eizenhaueru, Neru, atkārtoja kāda slavena franču̧za vārdus: „Karš ir pārāk nopietna lieta, lai to uzticētu kareivim — kur nu vēl miers." Uzbrukdams amerikāņu politikai, Neru turpināja: Miers tagad tiek apzīmēts ar vārdu „karš." Mēs esam nonākuši militāras domāšanas ietvaros. Arvien vairāk un vairāk militārie faktori ir tie, kas nosaka valsts gaitu. Ja runā par Ķīnas blokādi, tad taču ir pilnīgi skaidrs, ka nerunā par mieru."

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

Saimnieciskā palīdzība Eiropai tiks samazināta uz pusi

Atgriežoties no sava ceļojuma, Dalless un Stasens izstrādājuši pagaidu plānu Eiropas palīdzībai. ASV paredzējusi ieguldīt Eiropā 6 miljardi dolaru. Notiks arī dažādas pārmaiņas, kā, piemēram, Eiropa vairs neatradīsies ASV interešu pirmajā vietā, bet saņems vienlīdzīgu palīdzību ar Āziju.

Norvēģija, Dānija, Holande, Beļģija, Luksemburga, Italija un Rietumvācija saimniecisku palīdzību nākotnē vairs nesaņems. Plūdos cietušai Holandei gan palīdzēs, bet nauda nenāks no Eiropas palīdzībai paredzētās summas.

Lai sabalansētu Rietumvācijas budžetu, tad tiklīdz ratificēs Eiropas armiju, Vācija saņems ASV ieroču pasūtinājumus. Tā kā okupācijas karaspēks nākotnē maksās pats savus izdevumus, tad turpmāk Vācija būs labāk nostādīta arī dolaru ziņā. Ir paredzēts, ka ASV pasūtinās ieročus arī Itālijā, bet ja Itālijas dolaru trūkums paliks līdzšinējais, tad itālieši var sagaidīt nelielu financiālu atbalstu, apm. 40 milj. dolaru apmērā.

Pārējām Eiropas valstīm saimnieciskā palīdzība nākotnē izskatīsies šādi: ASV turpinās papalstīt Austriju, Grieķiju un Turciju, tāpat Dienvidslaviju. Ja Spānija turēs savu vārdu un atļaus savā zemē ierīkot sabiedroto militārās bazes, tad arī viņa saņems saimniecisko palīdzību no ASV. Anglija dabūs mazāk dolaru kā līdz šim Francija saņems vairāk, bet ņevis sakarā ar Eiropas palīdzības plānu, bet gan militāru atbalstu, kas būs ieskaitīts Francijas aizsardzības budžetā un būs domāts franču Indoķīnai. Apmierinājumu pilnas ziņas nāk no Vidējiem Austrumiem, jo Kairo noslēgtais Anglijas un Ēģiptes saprašanās līgums Sudānas jautājumā ir ASV un Anglijai viena no patīkamākajām ziņām kopš vairākiem gadiem. Katrā ziņā Ēģipte pašreiz liekas nostabilizējusies vairāk kā jebkad pēdējos gados. Nagiba diktatūra ir pietiekami nostiprinājusies un sāk arvienu vairāk un vairāk atgādināt Ataturka režīmu, kas Turciju nostādīja uz savām kājām.

Sudānas iedzīvotāji pēc jaunā nolīguma tagad var lemt paši par savu likteni un ar laiku izšķirt, vai viņi grib pievienoties Ēģiptei, Anglijas karalistei vai arī palikt kā neatkarīga valsts.

Kaut arī Sudānas nolīgumā Anglija izskatās kā zaudētāja, kopsummā Rietumi tomēr ir izcīnījuši uzvaru, un īstie zaudētāji ir krievi.

Vēl ōtra Staļina sakāve Vidējos Rietumos ir Padomju Savienības diplomātisko sakaru pārtraukšana ar Izraēlu. Staļins ilgi pūlējās, lai padarītu Izraēlu par savu Vidējo Austrumu ietekmes centru. Kad tas neizdevās, viņš vērsās pret to, tādējādi mēģinādams pielabināties arabiem. Bet pēdējās nedēļās arabu attieksmes ar Angliju un ASV ir stipri uzlabojušās, tā ka var droši sacīt, ka Vidējos Austrumos rezultāts pagaidām ir 2:0 sabiedroto labā.

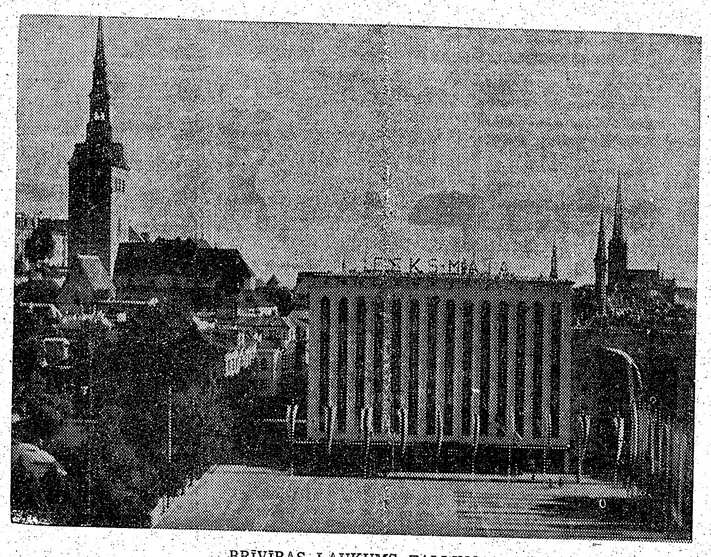

BRĪVIBAS LAUKUMS TALLINĀ

24. februārī mūsu kaimiņi igauņi atskatās uz savas valsts proklamēšanas 35. gada svētkiem. Sveicinot likteņa un ieroču brāļus viņu lielajā dienā, mēs šais drūmajās trimdas gaitās drošāk kā jebkad varam apliecināt, ka Igaunijas, Lietuvas un Latvijas brīvības rīts varēs ataust un pastāvēt tikai visu šo triju tautu kopējā ieroču spožumā. Mēs zinām, ka visas Baltijas telpas nākotne stāv zem viena likteņa zīmes, un tā būs tikpat līdzīga, kāda ir bijusi tās vēsture.

Igaunijai patstāvību neuzdāvināja Versaļas miera līgums, ar kuŗu vēlējās radīt drošības joslu starp Rietumu valstīm un Pad. Savienību.

Igauņi savas valsts neatkarību izcīnīja smagās cīņās, vispirms panākot krievu provinciālās pārvaldes likvidēšanu un Padomju valdības 1917. g. 15. novembŗa deklarāciju, ar kuŗu tā atzina igauņu pašnoteikšanās tiesības. Un tikai pēc komūnistu karaspēka daļu padzīšanas igauņi 1918. gada 24. februārī varēja proklamēt savas valsts neatkarību.

Ar to cīņas vēl nebeidzās, jo Igaunuju bija okupējušas vācu vienības, bet igauņu neatkarības dziņa bija tik stipra, ka 1918. gada 19. novembrī vācu augstais komisārs Vinnigs bija spiests Rīgā parakstīt līgumu par igauņu valdības atzīšanu de facto.

Tomēr jau trīs dienas vēlāk krievu karaspēks atkal no jauna pārgāja Igaunijas robežu, ar nolūku atjaunot tur savu suverenitāti. Arī šis mēģinājums sabruka varonīgās igauņu armijas durkļu spožumā, un ģenerāļa Laidonera vadībā igauņi iztīrīja savu zemi no pēdējām ienaidnieku paliekām.

Pāršķirstot šīs nesenās vēstures lapaspuses, visilgāk mums tomēr jāapstājas pie tām rindām, kas tur ierakstītas kopīgi ar igauņu un latviešu varoņu asinīm: mēs neesam aizmirsuši, ka Igaunijas karaspēks palīdzēja atbrīvot no komūnistu bandām lielu daļu Latvijas territorijas. Tāpat igauņi palīdzēja latviešiem cīņā pret ģenerāļa fon Golca vienībām, kuŗas sakāva izšķirīgajās cīņās pie Cēsīm no 19.—22. jūnijam.

Šodien, meklējot patiesākos un dziļākos vārdus, ar kādiem gribētos sveicināt igauņus viņu valsts svētkos, latviešu Mūžīgais Lāčplēsis teiktu savam brālim Kalevam:

„Küll siis Kalev jouab koju
Oma lastel onne tooma,
Eesti polve uueks looma.

„. . .un tad Kalevs atgriezīsies mājās, saviem bērniem atnest laimi un no jauna radīt igauņu ciltī."

NOTIKUMI TĀLAJOS AUSTRUMOS

GAISA KAUJAS VIRS JAPĀNAS

Amerikāņu galvenā mītne no Tokio ziņo, ka 16. februārī notikusi gaisa kauja virs Japānas divu amerikāņu un divu krievu iznīcinātāju starpā. Amerikāņiem izdevies vienu krievu lidaparātu bojāt, pašiem neciešot nekādus zaudējumus. Komūnistu lidmašīnu vajāšana turpinājusies līdz pat krievu Kuriļu salām.

Šā gada 13. janvārī Japānas valdība, ASV atbalstīta, iesniedza krieviem asu protestu sakarā ar padomju lidmašīnu parādīšanos virs Japānas ziemeļu daļas, piedraudot ar uguns atklāšanu, ja šādi pārkāpumi atkārtotos. Šis ir pirmais gadījums, kad krievi iedrošinājušies brīdinājumam neklausīt.

Kaŗa baiļu drudzī drebošai Japānai starpgadījums devis iemeslu jauniem uztraukumiem, bet arī pārliecību, ka bruņošanās ir nepieciešama. Japāņi domā, ka atkārtota šāda bruņota sadursme krievu un amerikāņu starpā neizbēgami novestu pie Trešā Pasaules kaŗa.

Līdz šim vēl amerikāņu lidmašīnas nekad uz krieviem nebija šāvušas, toties krievi virs Japānas jau paspējuši notriekt divas amerikāņu izlūklidmašīnas. Sabiedroto gaisa spēku virspavēlniecība Tālajos Austrumos starpgadījuma raksturošanai izteikušies šādi: „Divi amerikāņu strūkliznīcinātāji, atrazdamies patruļlidojumā, nonākuši saskarē ar diviem krievu iznīcinātājiem Hokkaido ziemeļu daļā. Amerikāņi pavēlējuši krieviem nolaisties, bet, kad pēdējie rīkojumu neievērojuši, tad viena no amerikāņu lidmašīnām atklājusi uguni, sekojot krieviem līdz pat viņu robežām.

DŪMU JŪRA KOREJĀ

200 Apvienoto Nāciju lidmašīnas uzbruka spēcīgiem komūnistu armijas un kaŗa materiālu novietojumu centriem apmēram 15 jūdzes no Piongjangas, iznīcināt vismaz kādas 100 ēkas un atstājot 5000 pēdu dziļu dūmu jūŗu.

Sabiedroto gaisa uzbrukumi komūnistiem Korejā nepārtraukti turpinas, un jaunais 8. armijas komandieris ģen. Maksvels Teilors preses pārstāvjiem izteicies, ka viņš labprat gribētu redzet arī komunistu zemes ofensīvu, savos izteicienos aizliedams pat tik tālu, ka aicinaja komunistus uz cīņu, budams pilnīgi parliecināts, ka sabiedroto fronte ir pietiekoši speciga, lai ar šādu uzbrukumu tiktu gala katrā laikā.

Tā kā ASV jaunā valdība vēl līdz šim nav komentējusi savus nodomus par Korejas kaŗa izbeigsanu, tad pastāv dažādi minējumi, un pēdējā laikā tiek stipri daudz runāts par ofensīvam, pielaižot, ka tāda varētu nākt gan no A.N., gan no komūnistu puses.

Pēc ģen. Teilora domām komūnistu uzbrukums Korejā tiktu apturēts. Bet kādas sekmes varētu uzrādīt A.N. spēku liela mēroga ofensīva? Atvaļinātais bijušais 8. armijas komandieris ģen. Van Flīts ir parliecināts, ka pašreizējos apstākļos šāda ofensīva būtu ļoti efektīga un ka tā kaŗu nebūt nepaplašinātu. Ģen. Omars Bradlejs ir citādos uzskatos. Pēc viņa domām Apvienoto Nāciju Korejas armijas var izdarīt sekmīgu uzbrukumu tikai ar lielu zemes un gaisa spēku palielināšanu un ka šāda ofensīva būtu saistīta ar milzīgiem zaudējumiem un eventuāli varētu būt par iemeslu 3. Pasaules kaŗa izraisīšanai.

Atombumba Korejai?

Arī Vašingtonā Korejas jautājums bija republikāņu valdības pārrunu degpunktā, kad uz sarunām sastapās prez. Eizenhauers, Dalless un vadošie partijas pārstāvji. Bez Tālo Austrumu nākotnes dienas kārtībā bija arī atomenerģijas jautājums. Tā kā abi šie jautājumi pārrunāti vienā dienā, tad Vašingtonā spekulē, ka varētu būt apspriesta iespēja par varbūtēju atombumbas lietošanu Korejas kaŗā.

KAŖASPĒKA KUSTĪBAS PAD. SAVIENĪBĀ

Rietumu slepenajām pretizlūkošanas iestādēm esot jaunas ziņas par Padomju kaŗaspēka kustībām valsts ziemeļrietumu daļā. Stipri palielinātas kaŗaspēka vienības tālajos ziemeļos no Petsamo līdz Kandalakšai. Tur pašreiz atrodoties divas arktiskās speciāldivīzijas, viena izpletņu lēcēju, viena arktiskās artilērijas, viena tanku un viena kājnieku divīzija. Attiecīgi pastiprināta arī aviācija. Tāpat minēta Archangeļskas telpā stipra militāra rosība. Toties Baltijas telpā, Ukrainā un Austrumvācijā sarkanarmijas skaitliskais stiprums samazināts.

Atlantijas valstu stābā par minētiem novērojumiem valda dažādi ieskati. No tiem secināmas četras galvenās domas: Padomijas plāns pēkšņā triecienā okupēt Skandināvijas valstis. Ietekmēt Skandināvijas valstis ar baiļu palīdzību. Kārtējie manevri tālajos ziemeļos vai arī daudz praktizētās kaŗavīru pieradināšanas pie polārā klimata — ievērojama, bet „miermīlīga" paplašināšana.

Va-. Pe-.

SARKANĀ ĶĪNA UN PASAULES SAIMNIECĪBA

ĶĪNAS BLOKĀDES JAUTĀJUMS PAŠREIZ IR NOTIKUMU CENTRĀ

Vašingtona jautā: vai nevarētu Ķīnu pietiekami novājināt ar saimniecisku blokādi, neriskējot jaunu kaŗa izprovocēšanu ar flotes piedalīšanos. Un Vašingtona pati arī atbild: „Saimnieciska blokāde vēl var tikt pastiprināta, bet tas arī viss, jo, ja arī nāktu pilnīgs aizliegums brīvajai pasaulei tirgoties ar komūnistu Ķīnu, tad tas viņas bruņošanās potenciālu nemaz nopietni nepavājinātu.

Ķīnas galvenie importi nāk no komūnistu valstīm un daļa no tiem savu mērķi sasniedz pa zemes ceļu. Pa ūdeni Ķīnai tiek piegādāta daļa kaŗa saimniecībā nepieciešamās naftas (no Sibirijas) un gumija no Ceilonas, par spīti ASV asiem protestiem.

ARĪ BRĪVĀ PASAULE

sūta daudz savu ražojumu uz Ķīnu, jo tekstilijas, kokvilna, džuta, dažādas ķīmikālijas, papirs un medikamenti nepieder pie stratēģiski svarīgām precēm un tirgoties kārie rietumnieki tās var eksportēt uz Ķīnu legāli un bez sirdsapziņas pārmetumiem. Un to arī viņi nekavējas darīt. Toties Sav. Valstis uz Ķīnu neeksportē absolūti neko un tikai sakarā ar amerikāņu spiedienu pamazinājušies arī pārējo Rietumvalstu izvedumi. Bet ASV joprojām kavējas ar pilnīga eksporta aizlieguma likuma izdošanu, jo daudzas no Dienvidāzijas politiski nestabilajām valstīm pārtiek no Ķīnas rīsiem. Arī Honkongas „būt vai nebūt" ir atkarīgs no Ķīnas ūdens, tādēļ Lielbritanija pastāv par tirgošanās turpināšanu ar komūnistiem. Šādai opozicijai Vašingtona var likt pretī tikai mierinājumu, ka arī 100 proc. tirdzniecības pārtraukums Ķīnai nebūtu nekāds smags militārs sitiens.

TIRDZNIECĪBĀ AR BRĪVO PASAULI

1952. gada pirmajos 9 mēnešos Ķīna importēja preces 200 milj. dolaru apmērā. Skaitļi ir lieli, joprojām par daudz lieli, bet nav arī jāaizmirst, ka gadu iepriekš tie bija vairāk kā uz pusi lielāki.

RIETUMEIROPA VIEN

eksportējusi preces uz komūnistu Ķīnu par 12 milj. dolariem. Dominē Anglijas vilna, ķimikālijas un medikamenti. Šveice izvedusi pulksteņus. Ir iespējams, ka Sav. Valstis visdrīzākā laikā pieliks visas pūles, lai samazinātu izvedumu plūdus no Anglijas un Honkongas uz sarkano Ķīnu.

Medikamenti, viena no Anglijas galvenajām izvedprecēm, ir tieša palīdzība Ķīnas armijai. Bet tā kā tie netiek uzskatīti par stratēģiski svarīgiem, tad ASV eksporta aizlieguma panākšana būs ļoti sarežģīts uzdevums. Viss brīvās pasaules 200 milj. dol. eksports komūnistiem tiek ieturēts legālās tirdzniecības robežās. Veikala darījumi tiek slēgti pilnīgā atklātībā un visām precēm ir nepieciešamās eksporta atļaujas.

Protams, ka notiek arī pārkāpumi, īpaši Eiropas brīvostās, kā Hamburgā, Roterdamā un Antverpenē. Skārds, auto riepas un mašīnu daļas kontrabandas ceļā atstāj Singapuru. Nelegāla tirdzniecība notiek arī Honkongā. Bet tās visas ir sīka apmēra blēdības un tām nebūtu piešķirama nopietna uzmanība, jo kontrabanda jau ir viena no Tālo Austrumu tradicijām.

NO KOMŪNISTU ZEMĒM

nākošās stratēģiski svarīgās preces palaikam pārvadā komūnistu kuģi. Sevišķi aktīva ir Polijas tirdzniecības flote, kas Ķīnu apgādā ar metallizstrādājumiem, mašīnām, transportpiederumiem, riepām un sprāgstvielām, kas nāk no Austrumeiropas fabrikām.

No Vašingtonas ziņo, ārlietu ministrs Dalless izteicies, ka Ķīnas blokāde tomēr var būt nepieciešama, jo tas ir vienīgais līdzeklis, kā apturēt militāri svarīgu preču ieplūšanu Ķīnā un Ziemeļkorejā. Ārpus blokādes paredzēts arī pastiprināt pašreizējo boikotu tirdzniecībā ar komūnistiem.

Dalless tālāk sacīja, ka blokāde nav nekas jauns. Arī iepriekšējā valdība domājusi par Ķīnas blokādi, tikai tad tā neesot īstenota.

ARĪ KRIEVI PIEDĀVĀ PALĪDZĪBU

No Londonas ziņo, ka krievi piedāvājuši vispārēju palīdzību plūdos cietušai Anglijai. Anglijas ārlietu ministrija līdz šim vēl nav neko sīkāk izteikusies pr krievu piedāvājumu, bet var saprast, ka krievi palīdzību domājuši pabalstu veidā, kas tiktu savākti Pad. Savienības iedzīvotāju vidū. Ārlietu ministrijas paziņojums vēstīja, ka pavisam 16 valstis piedāvājušas Anglijai savu palīdzību, sūtot visdažādākās dāvanas, sākot ar naudu un beidzot ar smilšu maisiem un 15 tonnām vīna no Grieķijas.

DV KANADAS JAUNĀS VALDES PIRMĀ DARBA SĒDE

VALDE NOLEMJ VISLIELĀKO VĒRĪBU PIEŠĶIRT APRŪPES JAUTĀJUMAM UN IZVEIDOT ĀRĒJĀS INFORMĀCIJAS CENTRU

Svētdien, 15. 2. DV jaunievēlētā Kanadas valde pulcējās savā pirmajā darba sēdē, lai nospraustu vadlīnijas nākošā gada darbam un apspriestu dažādus aktuālus jautājumus. Sēdē piedalījās: DVKV pr-dis P. Balodis. un valdes locekļi A. Millers, V. Mukts, A. Putniņš, J. Tūte, A. Sprūdžs, L. Līdums, A. Beitāns un E. Krūka. No rev. kom. I. Jankovskis, DV CV pārstāvis K. Purmals. Darba kārtībā divi punkti — 1. Ierosinājumi 1953. gadam un 2. dažādi jautājumi.

APRŪPES JAUTĀJUMA

kas ir vissvarīgākais uzdevums DV organizācijai arī nākošajā darba gadā galvenais darbs un atbildība jāveic šīs nozares vad. V. Muktam. Valdes pr. P. Balodis lūdz visus valdes locekļus piešķirt visnopietnāko vērību stundas algas ziedojumiem, lai tie tiktu laikus iemaksāti, kas līdz šim ne vienmēr izpildīts. Tāpat arī P. Balodis lūdz visas nodaļas padomot, cik lielu summu tās budžeta kārtībā paredzējušas nosūtīt Kanadas valdei aprūpes vajadzībām. Valde nolemj lūgt visas nodaļas sarīkot gadā divus sarīkojumus, kuŗu atlikums paredzēts tikai aprūpei.

Lai sekmīgāk veiktu aprūpes darbu, paredzēts rīkot arī īpašu Lieldienu akciju, izsūtot visiem organizācijas biedriem kartītes, ar uzaicinājumu ziedot savu ārtavu trūkumcietējiem. Šī akcija domāta sevišķi to tautiešu paskubināšanai, kas nepiedalās stundas algas ziedojumos.

Aprūpes daļas vad. V. Muktu DV KV apstiprina arī par DV organizācijas Kanadā saimniecības daļas vadītāju.

KULTŪRĀLĀS DZĪVES JAUTĀJUMUS

arī turpmāk Kanadas DV organizācijā kārtos E. Krūka, kas iepriekšējā darba posmā izrādījis lielu rosmi un teicamus panākumus. Lai veicinātu nodaļu kultūrālo dzīvi, DV KV nolemj visiem spēkiem iet nodaļām talkā, palīdzot izraudzīt referentus dažādiem priekšlasījumiem, kā arī svētku gadījumos, tāpat arī sarunājot mākslinieku, kas varētu uzstāties provinces latviešu centros. Šai sakarā visas nodaļas lūgtas sazināties ar kultūras daļas vad. E. Kruķu, kas šais jautājumos sniegs savus paskaidrojumus un palīdzību, par attiecīgo referātu tematiem un sarīkojumu programmām informējot Kanadas valdi.

Godinot mūsu varoņus, visas nodaļas lūgtas atzīmēt 16. martu kā Daugavas Vanagu svētkus un latviešu leģiona atceres dienu, jo šai dienā tika apvienoti latviešu bruņotie spēki — 15. un 19. divīzijas, kas nostājās kopējā frontē pret sarkano iebrucēju pie Veļikajas upes. Tāpat nodaļas lūgtas sarīkot Kalpaka piemiņas dienu, izņemot Toronto, kur šo sarīkojumu izteikuši vēlēšanos rīkot kalpakieši paši. Lai nerastos nevajadzīgs parallēlisms, Toronto nodaļa tādēļ šogad šo atceres dienu īpaši neatzīmēs.

(Nobeigums 2. lpp.)

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI
Neaizmirstiet atjaunot
Latvijas Amerikā
ABONEMENTU,
lai nerastos kavēkļi laikraksta saņemšanai laikā
LAIKRAKSTU
izsūtām arī pa gaisa pastu uz attālākām vietām
KANADĀ UN ASV, tā arī uz EIROPU u. c.
Iemaksājot attiecīgo gaisa pasta piemaksu, laikrakstu vienmēr saņemsit visātrāk
Apgāds

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Nelūgtotos manuskriptus neatglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

VĒLAS DIVKĀRŠOT IEDZĪVOTĀJU SKAITU

Kanadas tirdzniecības kamera ir mudinājusi valdību plašāk pavērt durvis iecelotājiem, lai Kanadas iedzīvotāju skaits līdz 1975. gadam varētu divkāršoties.

Tai pašā laikā kamera ir lūgusi turpināt izlases iecelošanas politiku, palielinot iecelošanu no Lielbritanijas, Francijas un Savienotām Valstīm.

Kamera apgalvo, ja 25 gados valdība turpinātu ielaist iecelotājus tikai 1951. gada apmēros, tad nākošajos 25 gados varētu iecelot tikai 5 milj. jaunkanadiešu.

Strauji panākumi pēdējos gados norāda, ka Kanadas iedzīvotāju veselības stāvokli ir iespējams pacelt tikpat augstu kā jebkurā citā zemē pasaulē.

Šo uzskatu aizstāv Federālā veselības departamenta gadskārtējais pārskats, ko nesen iesniedza Tautas Vietnieku namam.

Pārskatā teikts: Bērnu trieka 1951. gadā uzrādīja briesmīgu pieaugumu ar 18.3 uz 100.000 iedzīvotājiem pret 6,6 1950. gadā.

Tuberkuloze vēl arvien ir galvenais nāves cēlonis vecumā no 15 līdz 39 gadiem, 1951. gadā tā samazinājusies par 10 proc.

Kanadas dzimstības skaitļi ir lielāki nekā Sav. Valstīs, Apvienotajā karalistē, Rietumeiropas zemēs un Austrālijā.

Mirstība Kanadā vēl arvien ir relātīvi zema un ar tendenci vēl samazināties, kas izskaidrojams ar gados jauniem iedzīvotājiem.

Kaut gan pēdējos gados Kanada, ir ievērojami progresējusi zīdaiņu mirstības apkarošanā, tomēr samērā skaitlis vēl arvienu ir lielāks nekā Sav. Valstīs, AK un dažās citās zemēs.

Pārskats rāda, ka starp galvenajiem nāves cēloņiem Kanadā dominē sirds slimības, vēzis, iedzimts kroplums, nieru iekaisums, varmācīga un nelaimes gadījumu nāve, plaušu karsonis, bronchīts, tuberkuloze un cukurslimība.

No nacionālās veselības programmas līdzekļiem vēža apkarošanai provinces gadskārtēji saņem apmēram $3.500.000.

Federālā valdība iztērējusi pāri par $4.000.000 tuberkulozes apkarošanai. Tuberkulozes slimo mirstība samazinās, un tā no 200 mirst. gadījumiem uz 100.000 iedzīvotājiem gadsimtena sākumā noslīdējusi līdz 25.9 uz 100.000 iedzīvotājiem 1950. gadā.

Kanadieši 1952. gadā individuāli izdevuši gandrīz $500.000.000 veselības kopšanai, neieskaitot veselīnīcām un žēlsirdīgām mājām kā atlīdzība par kopšanu.

No min. summas $165.000.000 izdoti par ārstniecisko palīdzību ārstu un chirurgu honorāru veidā. 56.000.000 dol. saņēmuši zobārsti un ap 268.000.000 izdoti par slimnīcām un kopšanu žēlsirdīgām mājām, kā atlīdzība par kopšanu.

Dr. Firstons aplēsis, ka Kanadā pašlaik darbojās 14.300 ārstu un chirurgu, un 4.600 zobārstu. Kaut gan iedzīvotāju skaits pieaudzis, ārstu un zobārstu attiecības pret iedzīvotāju skaitu nav grozījušās.

JAUNKANADIEŠI ATVED JAUNAS BAGĀTĪBAS

Kaut gan Eiropas zemes ir ļoti stingri ierobežojušas valūtas izvedumus, jaunieciejotāji no Eiropas ir ieveduši ap $60.000.000 jauna kapitāla.

No šīs summas Ontario province saņēmusi $24.000.000, spriežot pēc provinces Plānošanas un attīstības departamenta aplēsumiem.

No 160.000 jaunkanadiešu, kas šai zemē ieradās pagājušā gadā, ap 50 % apmetušies uz dzīvi Ontario provincē.

Laukstrādnieki, kalnraktuvju strādnieki un celtniecības strādnieki no Eiropas sastāda immigrantu lielāko daļu, pie kam Britanija ir devusi lielāko daļu kvalificēto un puskvalificēto strādnieku.

Kopš 1946. gada no Eiropas Kanadā ieradušās 940.000 personu.

Kāds immigrācijas ierēdnis izteicies, ka Kanadā ir visai maz vietu, kur nebūtu viens vai vairāk tirdzniecības vai rūpniecības jaunu pasākumu, ko dibinājuši jaunieceiotāji. Viņš apgalvo:

„Jā jūs saskaitītu kopā to pasūtinājumu summas, kas izdotas, lai apmierinātu 940.000 cilvēku vajadzības, tad tās dotu krietnu darba stundu skaitu fabrikās, krietnus lauksaimniecības ražojumu daudzumus un plašāku valdības izdevumu sadalījumu."

DV KV PIRMĀ DARBA SĒDE

(Pārnesums no 1. lapp.)

Tālāk E. Krūka ziņo par DV Teātra darbību. Teātra trupa pašreiz uzrāda lielu rosmi un rež. E. Šķobes vadībā iestudē Svētkus Skangalē. No teātra adimnistrātora pienākumiem atteicies A. Rozenbergs, bet viņa vietā ievēlēts J. Jansons. Pašreiz teātris paredzējis vairākas viesizrāžu turnejas ar Svešām asinīm: 22. febr. Londonā, 1. martā Kičenerā, 8. martā Toronto, 28. martā St. Katerinā, 18. apr. Sadberijā, bet maija mēnesī paredzēts viesoties Montreālā ar Svētkiem Skangalē.

INFORMĀCIJAS DARBĀ

nolemj izveidot īpašu Ārējās informācijas centru, sadarbojoties ar visām citām organizācijām un atsevišķām personām, kas pievērsušās šim svarīgajam uzdevumam trimdā. DV KV valde atzīst, ka šis darbs ir tik liels un svarīgs, ka to sekmīgi var veikt tikai koncentrējot vienkopus pieredzi, līdzekļus un spēkus, tādēļ nebūtu vēlama darbības sašķelšana. Ievadīt darbus šai virzienā uzņemas inf. daļas vad. A. Sprūdžs. Valde A. Sprūdžu lūdz arī uzņemties referenta pienākumus nacionāli sabiedriskos jautājumos pie DV KV.

Informācijas laukā valde nolemj organizēt arī radio un televīzijas raidījumus, kādā sakarā ievadītas jau sarunas ar St. Katarinas raidītāju. Vislielāko vērību nolemj piešķirt publikācijām arī kanadiešu presē, mēģinot ievietot tur rakstus, kas apgaismotu plašākām kanadiešu tautas masām mums vitāli svarīgus jautājumus, īpaši attiecībā uz pasaules politisko stāvokli un mūsu cīņu pret komūnismu. Radio raidījumi, kuros varētu atskaņot latviešu skaņu plates, kā vieglu, tā nopietnu mūziku, būtu ļoti apsveicami un nepieciešami īpaši tālāk dzīvojošo un vientulīgāko tautiešu labad.

Lai novērstu dažādus pārpratumus un pretrunas atreferējumos par DV nodaļu dzīvi un valdes darbību, DV KV nolemj lūgt nodaļu valdes nozīmēt īpašus referentus, kas saziņā ar valdi sniegtu ziņas laikrakstam, bet, atreferējot pilnsapulces, saziņā ar pilnsapulces prezidiju. Lai atvieglotu laikraksta Latvijas Amerikā redakcijas darbu, nolemj DV organizācijas dzīves jautājumu iztirzāšanas gadījumos izraudzīt īpašu red. kolēģiju, kas izlemtu attiecīgās problēmas. Sēdes dalībnieki nolemj iepazīties tuvāk ar šai jautājumā īpaši izstrādātu instrukciju.

JAUNATNES DAĻAS

vad. A. Beitānu DV KV lūdz uzņemties pārstāvja pienākumus Jaunatnes audzināšanas padomē pie LNAK un pārrunās noskaidrot jaunatnes audzināšanas jautājumus par tiem referējot Kanadas valdei.

Pievēršoties otram dienas kārtības punktam — dažādiem jautājumiem, DV KV apstiprina Albertas, Norandas un Sadberijas nodaļu jaunās valdes, par kuru sastāvu jau ziņots laikraksta iepriekšējos numuros.

14. febr. Toronto draudzīgi sastapās tautību pārst. dejās un dziesmās. No kreisās: R. Zielovka (poliete), C. France (nēģeriete), B. Petrika (ukrainiete), Dainas koŗa diriģente Erika Freimane

KONKURSS LATVIEŠU SOLO DZIESMAI

Sakarā ar I. Latviešu Dziesmu svētkiem Kanadā un ievērojot, ka ASV nule kā piešķirtas godalgas latviešu koŗa dziesmai, Kanadas Latviešu Dziesmu svētku Organizācijas un Ričības komitejas saziņā ar Jaundarbu koncertu rīkotāju Latviešu YMCA's valdi, izsludina konkursu latviešu s o ļ o dziesmai.

Konkursā, kurā aicināti piedalīties visi brīvajā pasaulē dzīvojošie latviešu skaņraži, paredzētās balvas ir: I. godalga: $100.—, II. godalga: $50.—.

KONKURSA NOTEIKUMI

1. Iesūtāmas solo dziesmas ar latviešu autoru vārdiem, klavieru pavadījumā. Par oriģināldziesmām nevar tikt uzskatītas tautas dziesmu harmonizācijas vai aranžējumi.

2. Iesūtāmiem darbiem jābūt nepublicētiem un publiski neatskaņotiem.

3. Konkurss ir anonims un iesūtāmo darbu pirmās lapas augšējā malā jābūt autora moto vai pseudonimam. Iesūtāmam darbam jāpievieno slēgta aploksne ar autora vārdu, uzvārdu un adresi, bet uz aploksnes jāatzīmē izvēlētais moto vai pseudonims.

4. Konkursam domātie darbi līdz 1953. g. 15. jūnijam iesūtāmi Kanadas Latviešu Dziesmu svētku Organizācijas komitejas sekretāram uz sekojošu adresi: Mr. Z. Šuriņš, 49 Evelyn Avenue, Toronto (Ontario), Canada.

Darbi no tālākām zemēm izsūtāmi savlaicīgi un ar pasta zīmogu ne vēlāku par 1953. g. 15. jūniju.

5. Žūrijas komisija patur tiesības godalgojamās summas pārkārtot vai arī godalgas nepiešķirt.

6. Ārpus godalgojamām dziesmām žūrijas komisija eventuāli izvēlēsies arī tādus darbus, kas, kaut arī netiktu godalgoti, tomēr pelna ievērību. Tie līdz ar godalgotām dziesmām tiks ieteikti atskaņošanai Jaundarbu koncertā, kas notiks I. Kanadas Latviešu Dziesmu svētku laikā š. g. oktobrī Toronto. Šajos svētkos arī tiks paziņoti godalgoto skaņražu vārdi.

Žūrijas komisijā, kas novērtēs iesūtītos darbus, aicināti piedalīties komponisti Jānis Cīrulis (Hamiltona), Tālivaldis Ķeniņš un Erika Freimane (Toronto).

Kanadas Latviešu Dziesmu svētku Organizācijas un Ričības Komitejas, Latviešu YMCA

DZIESMU SVĒTKU INFORMĀCIJA

Dziesmu Svētku Org. Komiteja lūdz atsevišķos dziedātājus un vēl nepieteikto koŗu pārstāvjus rakstīt sekretāram Z. Šuriņam, 49 Evelyn Ave, Toronto, Ont. un pieprasīt notis.

Nespējot visiem tautiešiem atbildēt atsevišķi, Dz. Sv. Org. Komiteja paziņo, ka pašreiz pastāv grūtības kopēju atļauju pieprašīšanā iebraukšanai ASV. Šis jautājums gan tiek skaidrots, bet pagaidām būtu ieteicams katram personiski griezties pie konsulāta pēc atļaujas. -is-

PATEICĪBA

Pirmās Latviešu Ev. - Lut. Draudzes Dāmu Komiteja sirsnīgi pateicas draudzes vakara atbalstītājiem: loterijas mantu ziedotājiem, talciniekiem un vakara apmeklētājiem 15. febr. Sv. Andreja baznīcā.

Sarīkojums Dāmu Komitejas mērķiem devis $483,51.

Paldies!

PATEICĪBA

Latviešu skola Hamiltonā sirsnīgi pateicas V. Ziedīņa kungam Torontō par vērtīgo grāmatu dāvinājumu Draudzīgā aicinājuma dienā.

E. Gulbe, Skolas pārzine

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

22. februārī, DV sarīkojumā Toronto koncertēs pianistes māsas Ingrida un Karina Gūtbergas.

8. martā Svešās asinis ceturtā izrāde.

15. martā, sestdien, Mārtiņa Zīverta jubilejas izrāde, kurā piedalīsies visas trīs Toronto teātŗa trupas.

29. martā, Sv. Andreja baznīcā Garīgs koncerts. Piedalās E. Veskimetsa (sopráns), E. Sedlina (alts), Z.Zentiņš (tenors), P. Geistauts (baritons) J. Niedra (bass) un Sv. Andreja draudzes koris, komp. T. Ķeniņa vadībā. Programmā: J. S. Bacha, Šūberta, Alfr. Kalniņa, H. Pavasara u. c. darbi, un Mocarta „Rekviēma" fragmenti solistiem, korim un ērģelēm. Pie ērģelēm E. Timermane.

15. martā, plkst. 6.00 vakarā sv. Andreja baznīcas mazajā zālē, T. Ķeniņa lekciju cikla Lielās mūzikas problēmas 12. referāts: Koncerts un tā formas no pirmsākumiem līdz mūsu dienām. Skaņu plašu illustrācijas piemēri no Korelli Concerto grosso, J. S. Bacha Brandenburgas koncertiem, Mocarta, Šūmaņa, Lista, Ravēla un Bartoka klavieŗu koncertiem, Bēthovena, Brāmsa un Berga vijoļkoncertiem.

21. martā, plkst. 19.00 sv. Andreja baznīcā Hamiltonas jaunatnes teātris viesosies ar R. Blaumaņa lugu Sestdienas vakars.

9. un 10. maijā DV Teātŗa Kanadā pirmizrāde — Svētki Skangalē.

CITI SARĪKOJUMI

22. februārī, pl. 18 YMCA's telpās, 40 College St., Toronto, bērnu karnevāls — Gada tirgus Sprunguļmuižā.

25. februārī, plkst. 8.00 vakarā sv. Andreja baznīcas telpās Toronto Latviešu Tautas Augstskolas rīkotais priekšlasījums Demokratija; tās izveidošanās un mērķis. Lasīs vēst. mag. Ang. Gailīte.

6. martā, pl. 19.30 pulkveža O. Kalpaka atceres vakars Sv. Andreja baznīcas zālē. Programmā svētbrīdis, referāts, deklamācijas un mūzikāli priekšnesumi.

Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

7. martā, pl. 18, TLB 5 gadu darbības atceres sarīkojums biedrības telpās, 198 Osler ielā.

TIEM,

kas dzīvoja un atdeva visu sevi savam laikam, tiem, kas no savu tēvu artās zemes izdzirda senču aicinājumu celt augšā gaismas pili — tiem mēs arvien veltīsim mūžīgu piemiņu, atcerēdamies viņu darbus un mācīdamies no viņu stājas.

Kalpakam, viņa līdzgaitniekiem un viņa gara nesējiem, rīkotais atceres vakars, Toronto korporāciju kopas atbalstā — notiks Toronto, sv. Andreja baznīcas zālē š. g. 6. martā, svētbrīdī piedalīsies mācītājiem A. Lūsim un A. Čopam, mākslinieciskos priekšnesumos: deklamātoriem Birutai Tīrumai un Vilnim Brastiņam, pianistei V. Leinvēberei un dubultkvartetam — Kalvis. Referātu lasīs kalpakietis J. Dreimanis. **Kalpakieši**

KANADĀ

22. februārī Toronto Latviešu Biedrības telpās, 198 Osler St., notiks paplašināta Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valdes sēde. Sēdes sākums plkst. 10 no rīta. Darba kārtībā: 1) Valdes pr-ža ziņojums, 2) dalībnieku lietas, 3) organizāciju piesaistīšana LNAK, 4) sadarbība ar komiteju Latvijas Brīvībai, 5) Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centra atzinumi Vispasaules latviešu pārstāvības jautājumā un 6) dažādi jautājumi.

Sēdē paredzēta LNAK padomes priekšsēža prof. A. Dreimaņa piedalīšanās.

DAINAS KORIM JAUNA VALDE

„Dainas" koŗa 5. sēde notika svētdien, 15. febr., DV namā.

Sēdi atklāja līdzšin. kasieris Arnolds Jankovskis, nolasot paredzēto darba kārtības sadalījumu un uzaicinādams ievēlēt sēdes vadību.

Par sēdes vadītāju vienbalsīgi ievēl Arnoldu Jankovski, par sekretāri Annu Vītoli.

Par koŗa veikto darbu diriģ. E. Freimane ziņoja, ka noturēti 80 mēģinājumi, repertuārā 30 dziesmu, jauniestudētu dziesmu 15, bet no vecajām dziesmām pārstudētas 18. Pag. gadā koris „uzstājies" 12 reizes.

Koŗa priekšnieks Pēteris Broks pakavējās pie padarītā: koris dziedājis 3 patstāvīgos koncertos, bez tam labi sadarbojies ar vietējām organizācijām, piedaloties „Latviešu dienās, Dziesmu dienā„ 18. nov. svinībās un dziedājis Sv. Jēņa dr. dievkalpojumos. Savu daļu koris darījis Latvijas vārda popularizēšanā, piedalīdamies Kanadas nac. izstādē un komūnisma apkarošanas laukā, dziedādams vietējās baznīcās, kur diriģ. E. Freimane teica pretkomūnistisku runu.

Koŗa kasieris Arnolds Jankovskis nolasīja kases pārskatu. No grūtdienu atbalstam nolemtās summas $20.— nosūtīti uz Vāciju slimajam komponistam Helmeram Pavasaram un $12.— slimajiem tautiešiem Gautingas sanatorijā.

Sekr. Austra Gargurne nolasīja komp. H. Pavasara piesūtīto pateicības vēstuli.

Koŗa albūmam Kreiļa kundze apsolīja ziedot uzņēmumus par koŗa gaitām.

PASKAIDROJUMS

Lai novērstu event. pārpratumus, kādus dažos jautājumos varētu radīt „L.A." š. g. 4. februāŗa numurā iespiestais Kanadas DV delegātu 24.-25. janvāŗa sapulces atreferējums, paskaidroju, ka jautājumā par attiecībām ar LNAK, delegātu sapulce pēc debatēm, kuŗās tā dzirdēja dažādus ieskatus un priekšlikumus, pieņēma v i e n u lēmumu šādā formulējumā:

„uzdot DV Kanadas valdei saziņā ar LNAK vadību noskaidrot pašreizējās attiecības un turpmākās sadarbības iespējas."

Al. Sprūdžs,
Kanadas DV nodaļu delegātu 24.-25. janv. sapulces vadītājs.

Smagākais dienas kārtības punkts — budžeta jautājums — atrisinājās šādi:

Nāk. darbības gada ieņēmumu tīrais atlikums sadalāms: 70 proc. diriģentes algai, 30 proc. koŗa kasē. Koŗa kasē paliekošā summa savukārt sadalāma: 1) Autoru honorāriem, 2) reprezentācijai un 3) dažādiem izdevumiem.

Jaunievēlētā valde konstruējas šādi: priekšsēdis — Arnolds Jankovskis, priekšsēža pal. — Emma Dzeguze, sekretāre — Anna Vītole, kasieris — Jānis Petzalis.

Balsu vecākie: saprāniem —Hermīne Turkēvica, altiem — Skaidrīte Zaļais, tenoriem — Artūrs Bērziņš, basiem — Alfrēds Jekums.

Sēdes beigās līdzšin. koŗa prks Pēteris Broks uzaicināja kori sirsnīgi sadarboties ar jauno valdi un neatlaidīgi ziedoties latviešu dziesmai.

Koris šķiroties nodziedāja savu iemīļoto tradicionālo dziesmu — „Vienu pašu baltu zvaigzni".

-dze

DV Hamiltonas nod. 14. febr rīkotais gadskārtējais karnevāls 69 Princess St., izvērtās par vienu no viskuplāk apmeklētajiem sarīkojumiem Hamiltonā šinī sezonā.

Apmeklētāji bija sabraukuši no tuvas un tālas apkārtnes un to kopskaits sniedzās tuvu pie 3 simtiem. Bija arī kupls masku skaits. Pirmo godalgu saņēma indiāniete — vija Ozola no Hamiltonas, otro nēģerietē — Herta Haase un profesors Gundārs Ķikauka.

Sarīkojuma telpas bija dekorētas piemēroti sarīkojumam un par sienu gleznojumiem bija rūpējies mākslinieks Ķikauka, bet par apgaismojumu E. Brīvkalns. Karnevāls deva rīkotājiem prāvu atlikumu.

Atkal latvieši cietuši auto katastrofā. 9. februārī Londonā latvietis Maŗģers Bērziņš, braucot ar savu vieglo auto, iebraucis Tames upē no apm. 20 pēdu augstā krasta. Nelaimes gadījums noticis ceļa līkumā un to radījis pretimnākošais auto. M. Bērziņa vadītais auto apsviedies trīs reizes riņķī, līdz atdūries upes gultnē. Auto mašīnā atradusies arī M. Bērziņa sieva Ērita un vēl pieci pasažieŗi, kas tikuši cauri ar viegliem ievainojumiem un izbailēm, kā arī kārtīgu izmērcēšanos. J. G.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LATVJU ENCIKLOPĒDIJA PAR ZENTU MAURIŅU

Konversācijas vārdnīca kultūrālā pasaulē ir faktu krātuve, bet Latvju Enciklopēdijā rakstā par Zentu Mauriņu noklusēti daudzi fakti.

Biografijā noklusēti visai zīmīgi notikumi Z. M. dzīvē — ārzemju ceļojumi, darbība Mūrmuižas Tautas Universitātē. Ne vārds nav minēts par viņas darbu Zviedrijā, kur viņa lasījusi lekcijas kā docente Upsalas Universitātē un daudzas lekcijas zviedru un latviešu sabiedrībā.

Literārie darbi atzīmēti kļūdaini un nepilnīgi. Nav minēti: Akurātera stāstu tulkojumi vācu valodā, darbs par Dostojevski nav iznācis tikai latviešu valodā, bet arī krievu, **angļu, zviedru** un vācu valodās Enciklopēdijā minēta grāmata — „Menschen und Schicksale" Šādu grāmatu Z. M. nekad nav sarakstījusi, bet gan „Gestalten und Schicksale". Pilnīgi noklusēti tie darbi, kas tieši Eiropas tautās un ASV guvuši visplašāko ievērību — „Die Weite Fahrt". Nav atzīmēta monografija par A. Brigaderi — Baltais Celš, Saules meklētāji, Spīts.

L. E., runājot par Zentu Mauriņu, saka: „M. daiļdarbi, sākot ar bērnu ludziņām un beidzot ar 3 romāniem Dzīves vilcienā/ Trīs brāļi, Francēska (Die Weite Fahrt nav minēts, kaut gan tā iznāca pirms Francēskas), liecina par lielām pretensijām un nespēju radīt dzīvus rakstūrus un situācijas; turtēloto dižgaru kultu un ciešanu patosu traucē stila banalitātes un tieksme uz perversitāti."

Z. M. var kādam arī nepatikt. Tomēr vairums, kas lasa Z. M. grāmatas, man liekas, domā citādi. Rodas arī jautājums, vai tik pazīstama vācu izdevniecība kā Dietrichs tulkotu un iespiestu tik vājas rakstnieces darbus, par kādu nostāda Zentu Mauriņu. Bijām lepni, lasot amerikāņu atsauksmes par Zentu Mauriņu žurnālā „Books Abroad", bet skumji klūst, lasot mūsu pašu cilvēku rakstus. Vai tiešām tā ir mūsu tautas īpatnība savējos nozākāt, vai te slēpjas kaut kas cits?

LA abonentu grupa
Baltimorā

TO VAJADZĒTU NOVĒRST!

Pēdējā laikā sporta sacīkstēs, kurās piedalās latvieši, ierodas vairāki piedzērušī skatītāji, kuŗi savējos atbalsta piedauzīgi skaļi blaustīdamies, gan kroplā latviešu, gan vēl kroplākā angļu valodā.

Volejbola meistarības sacīkstēs pagājušo sestdien Centrālā YMCA Latviešu Sporta Kluba un Latviešu YMCA's Kluba sacensību laikā šī ālēšanās kļuva tik huligāniska, ka zāles apkalpotājs apjautājās pēc piedzērušo trokšņotāju tautības un gatavojās tos izraidīt.

Šāda rīcība apkauno latviešu sportistu un met ēnu uz visiem Toronto latviešiem.

Gribu pasvītrot, ka līdzīgu uzvešanos sacīkstēs neesmu novērojis citu tautību skatītājos, jo tie sacīkstēs apdzērušies neierodas.

Sportists J. B., Toronto

DAUGAVAS VANAGI

PLKV. V. JANUMS APCIEMOS KANADU

Uz Kanadas Daugavas Vanagu 24.— 25. janvārī delegātu pilnsapulces vārdā nosūtīto apsveikumu DV pr-kam plkv. V. Janumam, pilnsapulces vad. v. O. Kļavenieks, saņēmis atbildi, kuŗā pulkvedis izsaka sirsnīgu pateicību par apsveikumu, izsakot cerību, ka viņam izdosies aprīlī apciemot DV saimi Kanadā. Pulkvedis lūdz nodot sirsnīgus sveicienus visai DV saimei Kanadā.

PATEICĪBA DV KANADAS VALDEI

Uz Jūsu rakstiem no pag. gada K — 99 no 15. novembŗa un K — 115 no 18. decembŗa paziņoju, ka esam saņēmuši Jūsu naudas sūtījumus caur Šperrkonto un Invalidu nama fondā ieskaitījām DV Kanadas valdes ziedojumu DM 19.400,-.

DV Rietumvācijas valde izsaka Kanadas valdei un visiem ziedotājiem pateicību par piesūtīto ziedojumu Invalidu namam un aprūpei.

V. Janums,
Valdes priekšsēdis

OFICIĀLS PASKAIDROJUMS

1) DV Britu Kolumbijas nod., kāds arī ir šīs nodaļas oficiālais nosaukums, iekšējā sarakstē un arī presē reizēm tiek dēvēta par Vankuveras nodaļu. Turpmāk lūdzam lietot tikai šīs nodaļas oficiālo nosaukumu. Nodaļas adrese: Mr. E. Vērsāns, 1612 Victoria Rd., Vancouver 6, B.C.

2) Britu Kolumbijas nodaļas biedru skaits uz š. g. 24. janv. bija 62, bet nevis tikai 20, kā tas minēts LA 8.-133. nr., 1953. g. 31. janv.

DV KV uzdevumā
sekr. J. Tūte

ZIEDOJUMI

DV Hamiltonas nodaļai iemaksātie ziedojumi trūkumvietējiem Ziemassvētkos:

$2.— K. Segliņš, $1.— A. Ekmanis; $1.— V. Zvaigzne; $2.— A. Gailis; $2.— E. Ozols; $2.— A. Kalupnieks; $1.— G. Silis; $1.— V. Kārkliņš; $2,— N. Rudzītis; $2.— V. Tuklers; $1.— J. Gailītis; $1.— A. Zeipe; $1.— A. Miķelbrencis; $1.— A. Magrics; $1.— L. Lācis; $1.— R. Purmalis; $1.— A. Amoliņš.

$2.— V. Berķis; $1.— Valentinovičs; $1.— K. Zvejnieks; $1.— G. Gailis; $1.— T. Balcers; $1.— L. Andersons; $1.— Skrūzmans; $1.— F. Remkins; $1.— A. Jirgens; $2.— J. P. F. Dāvji; $3.— A. Rozenbergs; $1.— V. Skulmis; $2.— M. Garbens; $1.— A. Bozis; $1.— E. Zvīnis; $1.— M. Franckevičs; $2.— T. Dubinskis; $1.— P. Immurs; $1.— E. Ava; $1.— G. Zūjevs; $2.— A. Skroderēns; $1.— Dz. Pūpols; $1.— Klemens; $2.— I. Bieriņš; $2.— P. Paulītis; $1.— H. Auzers; $1.— A. Auzers; $1.— T. F. Klēģers;

$1.— V. Līcītis; $2.— O. Dreimanis; $2.— A. Lipsbergs; $1.— E. Emsis; $1.— L. Lapsa; $1.— A. Lejnieks; $1.— A. Bērziņš; $1.— V. Zvanskis; $1.— A. Vītols; $1.— N. Grīnvalds; $2.— O. Gebauers; $1,50 Z. Valdmanis; $1.50 J. Andrejsons; $1.25 A. Bajārs; $1.— I. Mozga; $1.— I. Loze; $1.50 St. Savickis; $1.— E. Remkins; $2.— E. Smits—Kalējs; $5.— A. Cīrulis; $5.— O. Jonass; $0.50 A. Tora; $1.— E. Davidsons; $2.— L. Zvaigzne; $1.— L. Lācis; $1.50 J. Zagata; $0.50 J. Purviņš; $1.— A. Intenbergs; $1.— K. Eglītis; $1.— V. Sebriņš; $3.— O. Saulītis.

$1.— A. Zībergs; $1.— R. Kreišmanis; $1.— Nesalasāms; $1.— A. Rozenbergs; $1.— T. Krīgers; $1.— V. Cimermans; $2.— L. Žulps; $2.— L. Stirna; $2.— A. Bērziņš; $2.— K. Kamols; $2.— I. Pizičs; $1.— A Balodis; $1.— E. Krinkelis; $2.— F. Erdmanis; $1.— V. Ezerkalns; $2.— D. Krūza; $1.— V. Asaris; $1.— Z. Upīte; $1.— A. Moruss; $1.— V. Rudzītis; $1.— A. Zūjevs; $1.— L. Ozols; $1.— M. Hengs; $2.— O. Moruss; $2.— L. Brīvkalne; $2.— K. Bērziņš; $1.— S. Brencāns; $2.— V. Plinte; $2.— V. Martinaitis; $2.— A. Pols.

$2.— E. Pavasars; $2.— E. Kuncāns; $3.— Zilgmes ģimene; $2.— A. Lauks; $1.— R. Januška; $1.— K. Beķers; $1.— L. Beika; $1.— D. Lesiņš; $2.— I. Rinmanis; $1.— I. Cipāns; $2.— H. Bērziņš; $1.— T. Bergs; $1.— B. Baiks; $1.— V. Krauklis; $1.— M. Sproģis; $2.— I. Liepa; $1.— V. Bormanis; $1.— K. Fricbergs; $1.— I. Fricbergs; $1.— G. Auniņš; $0.50 I. Gilners; $1.— M. Vīndedzis; $2.— A. Lubavs; $1.— I. Gerdels; $1.— Šnikvalds; $6.— Z. Priednieks.

Kopā $190.75. **DV Kanadas valde**

TORONTO LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLA

RĪKO PRIEKŠLASĪJUMU

Demokratija; tās izveidošanās un mērķis

Lasīs vēst. mag. ANGELIKA GAILĪTE

trešdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā
sv. Andreja baznīcas telpās Carlton un Jarvis ielu stūrī Toronto

Ieeja 25c. Skolēniem un studentiem ieeja brīva

TLTA Humānitārā nodaļa

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM!

ZIEDOJUMI IEMAKSĀJAMI: DV Kanadas valdes kasierim Mr.A. Putniņš, 280 Wright Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās.

1952. GADA IENĀKUMA NODOKLIS KANADĀ

NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA UN VEIDLAPAS

Atkal viens gads ir pagājis, un atkal nodokļu birojiem jāiesniedz paziņojums par pag. g. ienākumu un samaksāto nodokli līdz š. g. 30. aprīlim. Ienākuma un nodokļa samaksas paziņojums uzliekts katram personīgi kā apzinīga pilsoņa pienākums un tas ir jāiesniedz:

1) visām personām, kuŗas pag. g. izpelnījušas vairāk par likumā noteikto dzīves iztikas mīnimu, 2) visām personām, kuŗas pag. g. iesniegušas paziņojumu, kaut arī šinī gadā viņu izpelņa nepārsniedz noteikto dzīves minimu un 3) visām personām pēc nodokļu biroja pieprasījuma.

Salīdzinot 1952. g. ienākuma nodokli ar iepriekšējo gadu, redzam, ka nodokļu likmes ir pieaugušas sākot no 15 proc. uz 17,5 proc. pirmam tūkstotim, ievests jauns vecuma dienu nodrošināšanas nodoklis 1 proc. apm. par 1952. g., bet sākot ar 1953. g. 2 proc. apmērā no apliekamās ienākuma summas, sīkāk detalizēti vispārējie jautājumi, piem. ja paziņotājs nav strādājis 12 mēn., tad jāuzdod nestrādāšanas iemesls. Ja pazinotājs iecelojis Kanadā nodokļa gadā, tad jāuzdod iecelošanas datums, jo no tā atkarāsies dzīves minima aprēķins (proporcionāli samazināsies).

NODOKĻA APRĒĶINS

Personām, kuŗām galvenais ienākuma avots ir darba alga un citi papildus ienākumi nepārsniedz 2.400 dol. m., jāizpilda saīsinātā T-1 veidlapa (T-1 short). Pārējiem (tirgotājiem, rūpniekiem, uzņēmējiem, lauksaimniekiem, zvejniekiem, brīvo profesiju darbiniekiem, namsaimniekiem ar ien. pāri par 2.400 dol. g. u. c.) jāiesniedz vispārējā veidlapa T-1 (T-1 general). Visādu veidu peļņas sabiedrībām — T-3 veidlapa. Visas veidlapas par brīvu dabūjamas visās pasta iestādēs un nodokļu birojos. Veidlapas izpildīšana ir stipri vienkārša.

Pirms veidlapas izpildīšanas jāsaņem raksts no darba devēja (T-4 slip) par izpelnīto algu un samaksāto nodokli. Ja gadā (no 1. janv. 1952. g. līdz 31. dec. 1952. g.) mainījušies darba devēji, tad tāds raksts jāsaņem no katra atsevišķi. Darba devējs pie katras algas izmaksas aprēķina strādnieka gada izpelņu, pieņemot, ka viņš strādās visu gadu, aprēķina attiecīgo ienākuma nodokļa summu, to atvelk no izmaksājamās algas un pēc algas izmaksas sarakstu ar attiecīgo atvilkumu nosūta ienākuma nodokļu birojam. Tātad gada beigās (resp. šī gada sākumā) strādnieks saņems kopsavilkumu no šiem paziņojumiem par gadā izpelnīto summu un samaksāto nodokli. Ja kāds ir strādājis visu gadu un darbā nav dabūjis nekādu algas paaugstinājumu, tad viņš jau būs savu ienākuma nodokli samaksājis un atliks tikai dažu centu nolīdzinājums uz vienu vai otru pusi. Ja turpretim kāds ir bijis kādu laiku bez darba vai darbā dabūjis algas paaugstinājumu, tad viņš būs savu ienākuma nodokli pārmaksājis. Piem.: ja vieninieks izpelna 45 dol., nedēļā, tad viņam aprēķina 45 reiz 52 = 2340 dol. gada ienākumu, par ko jāmaksā 254 dol. ienākuma nod. resp. apm. 4.88 dol. nedēļā. Ja nu viņš kādu apstākļi dēļ nostrādā tikai pusgadu (26 nedēļas), tad viņa kopizpelņa ir 1170 dol., ar 31 dol. nodokli, bet viņš būs samaksājis 26 reiz 45 = 126.88 dol. un viņam jāsaņem atpakaļ pārmaksātie 95.88 dol., ko viņš arī katrā ziņā saņems. Līdzīgs stāvoklis arī ar algu paaugstinājumu gada vidū.

Pie izpelnītās algas jāpieskaita visi citi ienākumi, kā gratifikācijas, dzeramnaudas, nekustamu īpašumu ienāk. utt.; bet nav jāpieskaita saņemtās pensijas, bezdarba apdr. iestāžu pabalsti, ģimeņu piemaksas un darba negadījumos cietušo pabalsti (workmen's compensation board).

No šīs kopsummas jāatskaita:

1000 dol. iesniedzēja dzīves minimam, 1000 dol. viņa sievai, ja tā nestrādā, vai izpelna zem 250 dol. gadā, ja viņa izpelna no 250—1000, tad šī starpība jāatskaita no viņas dzīves mīnima. Ja viņa izpelna vairāk kā 1000 dol., tad viņai jāiesniedz atsevišķs paziņojums. 150 dol par katru bērnu līdz 16 g. v. 400 dol. par katru bērnu virs 16—21 gadām un katru fiziski vai garīgi slimu apgādājamo radinieku.

Ja paziņojuma izpildītājs ir precējies, bet faktiski sievu un bērnus neuztur, tad viņš nevar atrēķināt tiem pienākošo dzīves minimu.

No ienākuma kopsummas vēl var atskaitīt: ziedojumus labdarīgiem un kristīgiem mērķiem (līdz 10 proc. no kopienākuma), strādnieku arodbiedrību maksas un slimību izdevumus (ja tie pārsniedz 4 proc. no kopienākuma un tikai šo pārsniegto summu).

T-1 ģenerālveidlapas iesniedzēji vēl atskaita visus ar viņa uzņēmumu faktiski radošos izdevumus (kā darba algas, materiālu, transporta, kapitālu deldējumu proc. u. c. summas).

Starpība no kopienākuma un kopizdevuma būs tad tā summa, par ko ir jāmaksā ienākuma nodoklis, ko aprēķina pēc veidlapai beigās pievienotās tabulas. Nodoklis ir progresīvs, sākot ar 18,5 proc. par pirmo 1000 dol. un beidzot ar 91 proc. par ienākumu pāri par 400.000 dol.

Izpildītā veidlapa personīgi vai pa pastu jāiesniedz savam ienākuma nodokļa birojam līdz š. g. 30. aprīlim.

Par laikā vai pavisam neiesniegtu ienākuma nodokļa paziņojumu draud sods 5 proc. apmērā par nesamaksāto nodokli, bet nepārsniedzot 500 dol. Jāpiezīmē, ka nodokļu biroji ir diezgan veikli nodokļu maksātāju nepaziņotāju vai slēpēju atmaskotāji un ķērēji.

J. Jakāns, LNAK Saimn. inform. noz. korespondents

Kanadas operas festivāls sāksies februārī

Eiropas gaumei ievērojama loma operas festivālā, Royal Alexandra teātrī Toronto, kas ilgs 10dienas. Šie uzvedumi, kuŗus izpilda Karaliskās Konservātorijas Operas Sabiedrība, sadarbojoties ar Toronto operas festivāla asociācija, dod iespēju Kanadas dziedātājiem dziedāt pašu zemes operā.

Šogad uzved Pučini „Madame Butterfly", Mocarta „Cosi Fan Tutte" un moderno laiku operu — Džiana Karlo Menotti „Konsuls".

Uzvedumā piedalās mācīti dziedātāji no visas Kanadas, bet vadība, kā mūzikālā, tā māksliniecisķā, atrodas triju Karaliskās Konservātorijas fakultātes locekļu rokās, kas savas studijas beiguši Eiropā. Nikolajs Goldšmits, kas diriģē „Cosi Fan Tutte" un „Konsulu", ir nācis no Čechoslovakijas, un Vīnes valsts akadēmijā studējis mūziku.

Meistars Ernests Barbīnijs, kas diriģē Pučini operu, ir Nujorkas Metropolitēna operas diriģenta palīgs. Viņš dzimis Venecijā, ir gradu ēts pianists un ērģelnieks, un, uzturēdamies Italijā, organizēja labi pazīstamo Glee Club un Chamber Music Quintette. Viņu aicināja Milānas „La Scala", bet tas nosūtīja atpakaļ neparakstītu kontraktu.

Hermans Geigers—Torels, kas rūpējas par skatuves uzvedumu, ir studējis pie Dr. Hocha Frankfurtē pie Mainas konservātorijā un vēlāk tur bija par municipālās operas skolas profesoru. Viņš bijis vairākās Eiropas pilsētās par režisoru, pirms tas devies uz Dienvidameriku, kur tas līdzīgu vietu ieņēmis Colon teātrī Buenosairesā. Viņš vēl arvienu ziemas pavada Kanadā, un vasarā diriģē Dienvidamerikā.

C. S.

DRAUDZES PILNSAPULCE

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes, Toronto, pilnsapulce 15. februārī nolēma palielināt draudzes Padomes locekļu skaitu uz 15 dalībniekiem. Rotācijas kārtībā pārvēlamos padomes locekļus J. Rolavu un V. Timermani ievēlēja no jauna — izraugot vēl 4 padomes locekļus — V. Uisku, J. Galeju, E. Buku un J. Liepiņu. Revīzijas komisijā ievēlēja Z. Bukovski, L. Ozoliņu un E. Brenci.

Pārskatu par draudzes darbību 1952. gadā sniedza draudzes padomes priekšsēdis O. Dzērvītis, bet revīzijas komisijas atzinumus nolasīja J. Ķeksis.

Plašākas pārrunas izcēlās par draudzes lauku īpašuma Saulaines izmantošanu, jo pēc Saulaines pārvaldes ziņojuma līdzšinējās, ļoti zemās īres maksas — nespēj segt visus ar Saulaines uzturēšanu saistītos izdevumus. Konkrētus lēmumus nepieņēma, bet pilnsapulce pilnvaroja Saulaines pārvaldi, sazinoties ar draudzes padomi, izstrādāt jaunas īres normas un rūpēties par Bērnu Vasaras kolonijas iekārtošanu arī 1953. gadā.

Draudzes budžetu 1953. gada 1. pusgadam apstiprināja $2.670 apmērā.

Zīmīgus norādījumus pilnsapulces dalībniekiem sniedza draudzes padomes locekļis K. Vītiņš, kas Kanadā dzīvo jau 30 gadu. Viņš aicināja draudzes locekļus paturēt prātā to, ka pašreiz Kanadā valda laba saimnieciskā konjunktūra, kas jāizmanto, uzkrājot līdzekļus laikam, kad stāvoklis var mainīties. Pašreiz draudzei būtu jāatsakās no varbūtējiem lielākiem izdevumiem, visu vērību piešķirot Saulaines izbūvei un telpu savešanai kārtībā, lai tās varētu izmantot tādā gadījumā, ja sievietēm un bērniem būtu jāatstāj pilsēta.

Pilnsapulci, kas ilga tikai nepilnas 3 stundas, lietprātīgi vadīja O. Breņķis; protokolēja A. Vanags.

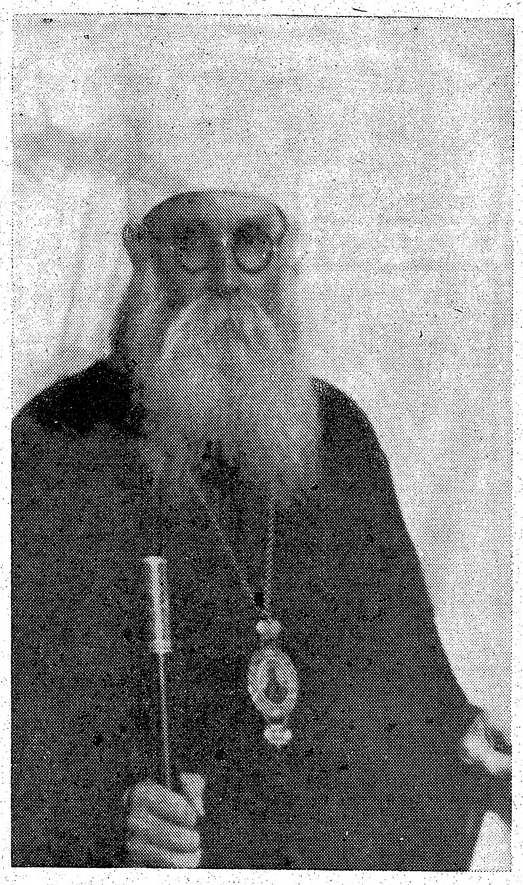

Metropolīts Augustīns

KANADAS LATVIEŠU FILMA UZSĀKS IZRĀDES

Jau pirms laba laika ziņojām laikrakstā, ka V. Petrašēvics, sadarbībā ar L. Lapensoni un E. Skapstu, Montreālā ir stājušies pie pirmās latviešu filmas uzņemšanas. Tagad, pēc gandrīz gada darba, iecerētā pasākuma pirmais posms ir noslēdzies un KLF š. g. 28. februārī stājas publikas priekšā ar pirmo izrādi.

Kā jau tas pa laikam mēdz būt, kad izplānotie līdzekļi nepietiek spraustā mērķa sasniegšanai, tā arī šinī gadījumā iecerētās latviešu filmas ražošana ir izmaksājusi daudz vairāk nekā iepriekš tas ir bijis kalkulēts, un jaunais pasākums ir spiests stāties publikas priekšā ar tādu programmu, kas varbūt neatbilstu sākumā iecerētiem nodomiem. Vēl jāpiezīmē, ka viss šis plašais darbs tika iesākts pilnīgi no nekā, jo nebija ne attiecīgās aparātūras, ne piemērotu telpu, ne visa pārējā, kas vajadzīgs šī sarežģītā darba veikšanai — bija tikai triju cilvēku stingra apņēmība, nesalaužams darba prieks un daži simti ietaupītu dolaru.

Debijā Kanadas latviesu filma vispirms rādīs dažus skatus no latviešu dzīves, visvairāk Montreālā, pēc tam sekos Leģenda pēc Leonīda Breikša dzejoļa, kuŗā skaistu un izjustu tēlojumu dod aktrise Irma Graudiņa — Klinklāva. Turpinājumā īsa komēdija Kas māk, tam nāk. Pārējā daļā skatītāji vēl redzēs kultūrfilmu Skaistā Italija. KLF vadītāji lūdz aizrādīt, ka programmas izvēli esot vadījusi vēlēšanās, parādīt skatītājiem iespējamo daudzpusību savā darbā, nepievēršot galveno vērību tikai satura nozīmīgumam.

Pēc Montreālās izrādes paredzētas Toronto, Hamiltonā un visos pārējos latviešu centros Kanadā. Ir domāts par turneju Savienotajās Valstīs, ja tikai izdosies nokārtot ar šo ceļojumu saistītās techniskās un citas grūtības.

Ar interesi montreālieši gaida paredzēto KLF pirmo izrādi, kas tad arī parādīs šī pasākuma nozīmi un vērtību latviešu trimdas dzīvē.

O. Kr.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Kalamazū Latviešu b-ba sestdien, 14. februārī vietējās amerikāņu YMCA's plašajās telpās S. Rozes ielā, rīkoja kultūras dienas sarīkojumu. Mag. oec. Jānis Labsvīrs nolasīja vērtīgu referātu. Grand Rapidas latv. b-bas teātŗa kopa režisora Arnolda Stama vadībā, pašam līdztēlojot, viesojās ar M. Ziverta „Ķ āds, kuŗa nav" izrādi. Sarīkojums bija vidēji apmeklēts, bet atstāja sirsnīgu latvisku iespaidu. Ņemot vērā vērtīgo sarīkojumu un cēlo mērķi, tas varēja būt daudz kuplāki apmeklēts, jo viss atlikums nāk par labu Kultūras Fondam. Šis bija pirmais sarīkojums, ko rīkoja jaunievēlētā Kalamazū latviešu b-bas valde.

Kalns

LBVS Sietlas nodaļas gada sapulce notika 25. janvārī. Jaunajā valdē ievēlēja un tā konstituējusies šādi: priekšsēdis Nikolajs Rūtenbergs, priekšsēža v. Edgars Elferts, sekr. Eriks Robiņš, kasieris Kārlis Rīdzenieks un kultūras lietu vadītājs Valdis Gudrais. Revīzijas komisijā ievēlēja: Kārli Tamsonu, Valdemāru Grīnhāgenu un Pauli Bukānu. Par delegātiem LBVS delegātu sapulcē ievēlēja: E. Zariņu, H. Mindenbergu, F. Pakuli, V. Rūsi, P. Sīmani, J. Robiņu, J. Runiķi, P. Bukāns, Z. Elfertu, R. Mauči, A. Galiņu, K. Tamsonu, B. Radziņu, V. Grīnhāgenu un to substitūtos: D. Krūmiņu, L. Sazonovu.

LVBS Sietlas nodaļa rīko Kultūras dienu 21. februārī, plkst. 19, Central YMCAs telpās. Par referentiem aicināti doc. J. Amtmanis un Irma Cēbere.

LBVS Longvjū nod. gada sapulcē 18. janvārī, ievēlētā valde 1953. gadam sadalījusi amatus šādi: priekšs. Kārlis Krievs, pr-ža v. un grāmatvedis Alfrēds Rogainis, sekretārs Olģerts Ieviņš, kasieris Edgars Kleinbergs, biedrzinis Jānis Zariņš. Revizijas komisijā: priekšsēdis Herberts Kuplis, sekretārs Leonids Lismanis, loc. Eižens Laube jun. Delegāti biedrības delegātu sapulcēm: prof. K. Kundziņš, Arv. Dravnieks, Erna Krieva, Rita Plostiņa, V. Rekevics sen., V. Tīde un to vietnieki: L. Lismanis, J. Liberts, Zenta Lismane, V. Pakalns. Dāmu komitejas valdē: E. Krieva, M. Laube, Z. Lismane, R. Plostiņa, E. Rekevica, V. Rogaine.

Nodaļas gada sapulcē, ko vadīja prof. K. Kundziņš, protokolējot J. Zariņam, apstiprināja valdes izstrādāto nodaļas budžetu 1953. g. $435 apmēros. Iepriekšējais gads noslēdzies ar $196.68 atlikumu, bilance uz 1. janvāri $400.38. Iepriecināja grāmatu galda apgrozījums: — 1952. g. pārdotas grāmatas — $835.81 vērtībā, grāmatu galda bilance uz 1. janvāri $1.096.24.

Longvjū nodaļas ALA's biedru sanāksme notika 7. februārī, ar nolūku, lai izraudzītu pārstāvjus ALAs jautājumu izlemšanai b-bas delegātu sapulcē un kandidātu ALAs 1953. g. kongresam. Bija aicināti visi nodaļas biedri, kas maksājumus ALAs kārtojuši caur biedrību.

Vašingtonas valsts latviešu studentu kopa rīko tradicionālo studentu karnevālu Nakts latīņu kvartālā, 28. februārī, Vašingtona zālē, 153 — 14th Ave, Seattle. Sākums plkst. 8 vakarā, ieejas cena $1.50.

Sietlas tautieši droši vien būs informēti, ka Vilis Rūsis savās mājās iekārtojis radio — televīzijas aparātu labošanas darbnīcu. Viņa ilgā pieredze garantē ātru un pirmklasīgu darbu šinī nozarē.

SKAŅU PLAŠU PROGRAMMA VĀCU VALODĀ

St. Katerinas raidītājs, sākot ar 14. februāri noraidīs katru sestdienu no pl. 14-15 vācu skaņu plašu mūziku. Raidījumus organizē vāciešu klubs „Harmonie". Programmu paredzēts sastādīt tā, ka tā interesētu kā agrākos iebraucējus, tā arī pēdējo gadu immigrantus. Raidījumos tādēļ dzirdēsim kā tautas dejas un vieglu deju mūziku, tā arī vācu klasisko mūziku — ar vārdu sakot tā būs „raiba pēcpusdienas mūzika". Visas skaņu plates šim raidījumam dod Valtera Koppeļa mūzikas firma, 609 Yonge St., kuŗas mūzikas nodaļā var dabūt skaņu plates visu nāciju vajadzībām. Raidītāja viļņu garums — 620.

Dievam, draudzei un skolai veltīts mūžs

METROPOLĪTAM AUGUSTINAM 80 GADU

1953. g. 17. februārī Gautingas sanatorijā (Vācijā) Latvijas pareizticīgo baznīcas galva, Viņa Eminence metropolits Augustīns, atskatīsies uz sava mūža pavadītiem 80 gadiem.

Metropolīts Augustīns (Pētersons) dzimis 1873. g. 17. februārī Ribas apriņķī, Annas pag. kā Lejaspiparu saimnieka Ādama Pētersona un viņa sievas Kristīnas dēls. Kā jau latviešu zemnieka dēls, Augustīns Pētersons vienu vasaru ganīja cūkas un trīs vasaras liellopus. No saviem vecākiem metropolīts Augustīns mantoja lielu tēvzemes mīlestību. Vēl būdams ganu zēns, viņš izrādīja lielu interesi par latviešu tautas dziesmām. Ganot lopus, viņš bieži, uzrāpjoties uz lielā akmens tēva tīrumā, dziedāja „Dziedāj tautu tīrumai uz akmeņa stāvēdams" un citas dziesmas. No savas vecāsmātes Ievas (viņa bija liela tautas dziesmu dziedātāja) metropolīts Augustīns pierakstīja apm. 300 tautas dziesmu un nosūtīja Krišjānim Baronam. Apm. 75 dziesmas Kr. Barons pievienoja savam tautas dainu izdevumam ar piezīmi: no Lejaspiparu Augustīna.

1883. g. 1. oktobrī A. iestājās Kosas pareizticīgo draudzes skolā un 1884. g. pārgāja uz Ežu draudzes skolu. Pēc draudzes skolas beigšanas 1885. g. 5. augustā nolika konkursa pārbaudījumu un iestājās Rīgas pareizticīgo garīgajā skolā. Minētajā skolā metropolīts Augustīns aktīvi piedalījās visos kultūrāli—sabiedriskos pasākumos un skolas žurnāla „Nobis et posteritate" izdošanā. 1895. g. beidza Rīgas garīgo semināru un uzsāka kalpot par skolotāju — psalmotāju Suntažu Pareizticīgo skolā, pēc tam Liepājas draudzes skolā. No sākuma metropolītam Augustīnam bija grūti kļūt tikai par skolotāju.

1904. g. 13. maijā A. tika iesvētīts par Suntažu pareizticīgo baznīcas priesteri. 1908. g. pārcēlās uz Smiltenes draudzi. 1915. g. iestājās armijā par hospitāļa mācītāju. 1916. g. latviešu strēlnieku pulkiem nodibinoties, labprātīgi iestājās latviešu strēlnieku rezerves pulkā par pareizticīgo priesteri.

Latviešu strēlnieku pulkiem dodoties Ziemassvētku kaujās, metropolīts Augustīns viņus stiprināja ticībā un izdalīja Dieva svētību. 1918. g. 7. aprīlī A. iebrauca Omskā un tika iecelts par priesteri Orlovskas stanicā. 1918. g. rudenī tika iecelts par lauku lazaretes priesteri, kur palika līdz 1920. g. oktobrim. Pēc tam viņu atbrīvoja no priestera amata un nozīmēja par rakstvedi tajā pašā lazaretes kanclejā, kur nostrādāja līdz 1921. g. rudenim, tad pārbrauca uz Ačairas latviešu ciemu pie Omskas un iestājās darbā kā sekretāra palīgs tautas tiesā. 1922. g. 19. oktobrī no Omskas izbrauca uz Latviju un 30. novembrī ieradās Rīgā, kur pareizticīgo baznīca un archib. Jānis (Pommers) 4. dec. iecēla A. par priesteri pie Daugavpils katedrāles un par Jēkabpils apgabala prāvestu. 1923. g. 15. janvārī ievēlēts par latviešu valodas skolotāju Daugavpils 10. pilsētas pamatskolā un 1934. g. 1. septembrī par tās pašas skolas pārzini. Darbodamies par skolotāju Daugavpilī, metropolīts Augustīns sastādīja un vēlāk iespieda Latvijas vēsturi krievu valodā, piemērotu krievu skolām. Arī vēlākos gados darbodamies par garīdznieku un skolotāju, metropolīts Augustīns sastādīja un izdeva vairākas dievkalpojumu un ticības mācības grāmatas.

Skolotāju trūkuma dēļ metropolīts Augustīns bieži aizstāja skolotājus, mācīdams ticības mācību, ētiku, latviešu valodu un dziedāšanu. Dziedāšanas mācībās viņš galveno vērību piešķīra tiem bērniem, kam dziedāšana neveicās, bet pēc neatlaidīgām pūlēm vienmēr sasniedza labus rezultātus.

1936. g. 10. martā LPB sinodes sēdē A. tika ievēlēts un 29. martā iesvētīts par Rīgas bīskapu un Latvijas pareizticīgo baznīcas metropolītu. 1944. g. aprīlī LU teoloģijas fakultātes sēdē metropolītu Augustīnu ievēlēja par liturģikas un homilētikas profesoru universitātes pareizticīgo nodaļai. 1942. g. 23. februārī reichskomisārs Lose metropolītam Augustīnam aizliedza darboties par pareizticīgo baznīcas metropolītu Latvijā.

Sis rīkojums bija nelikumīgs, — kanoniski ievēlēto bīskapu var atcelt no amata vienīgi bīskapu tiesa. Saskaņā ar svētās pareizticīgo baznīcas kanoniem un Latvijas autonomās pareizticīgo baznīcas 1936. g. statūtiem, metropolīts Augustīns visu laiku, neskatoties uz savu dzīves vietu, joprojām ir Latvijas autonomās pareizticīgo baznīcas metropolīts (LAPB galva) un trimdā veic Latvijas Autonomās Pareizticīgo Baznīcas vadītāja pienākumus.

Viņa Eminencei metropolītam Augustīnam novēlēsim sagaidīt to brīdi, kad Rīgas metropolīta katedrāles zvani iezvanīs atbrīvošanas stundu baznīcai un latviešu tautai.

I. Blaževičs

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronžo, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

KANADĀ LICENCĒTS
ZOBU TECHNIĶIS
ELMĀRS ŠĶOBE
100 HIGH PARK AVE, TEL. LY 7944, TORONTO
Pasūtinājumus un labojumus pieņem arī pa pastu

LATVIJAS NACIONĀLĀS OPERAS SOLISTA
JĀŅA NIEDRAS 40 GADU SKATUVES DARBĪBAS JUBILEJAS **KONCERTS**
svētdien, š. g. 1. martā, plkst. 18.30. Sv. Andreja baznīcas zālē, Toronto
Piedalās: JĀNIS NIEDRA — bass IRENA LOSBERGA — mecosopr.
ALFRĒDS PORIŅŠ — tenors MALLE MĀGI — soprāns
„DAINA" koris, diriģentes Ērikas Freimanes vadībā un Jāņa Niedras dziedāšanas skolas audzēkņi
PROGRAMMĀ: Solo dziesmas, duets no Guno operas Fausts, ārcets no Sen Sansa operas Samsons un Dalila un II aina no Verdi operas Aīda.
Biļetes $1.50 un $1.00 LOTUS puķu veikalā un laikraksta LATVIJA AMERIKĀ redakcijā
PĒC KONCERTA KOPĒJS TĒJAS GALDS.
PIEDALĪŠANĀS $.050, IEPRIEKŠ PIETEICOTIES PA TEL. MU 3122 un RU 1-0870
TORONTO LATVIEŠU ORGANIZĀCIJAS

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TIRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto, piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.
Lietotas klavieres pēc izvēles (928)

S. LOCĀNS
izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās
LL 9053, Toronto

INGRIDAS UN KARINAS GŪTBERGU
KONCERTS
TORONTO, SVĒTDIEN, 1953. G. 22. FEBRUĀRĪ, PLKST. 14.00
62 CLAREMONT ST. POĻU NAC. FED. ZĀLĒ
(184) DV TORONTO NODAĻA

CENTRAL MEAT PROCESSING & MARKETING Co
TORONTO, 810 BATHURST ST., Phone OL 2868
Labākā un lētākā vieta, kur iepirkties
Kvalitātes desas un gaļas produkti, vairāk kā divdesmit šķirņu desu, visāda veida žāvētas zivis, Islandes siļķes, zviedru ķilavas, Šveices sieri utt. «215»
Mēs runājam latviski

PASAULES KARA LIESMĀS

ŠAI NODAĻĀ SNIEDZAM RAKSTU VIRKNI PAR 2. PASAULES KARA DRAMATISKAJIEM NOTIKUMIEM AR VĒSTURISKU NOZĪMI

Sinano bojā eja (II)

AMERIKĀŅU ZEMŪDENE ARCHERFISH SALAUZA JAPĀŅU FLOTES SIRDI

1942. gada vasarā japāņi būvēja kaujas kuģi Sinano, kas, būdams tikpat liels kā abas mūsas Jamato un Musaši, pārsniedza visu, kas līdz šim pasaulē bija redzēts kara kuģu būvēšanas mākslā. Varenāks kā vācu 50.000 tonnīgais milzis Bismarks, trīsreiz tik liels kā amerikāņu Oklohoma, kas kara sākumā pārsteigts Pērl Harborā, tagad kopā ar savu apkalpi atpūšas ostas dulkainajā dzelmē.

Ar savām 20 collu bruņu platēm, 18 collu lielgabaliem un 200.000 zirgu spēku mašīnām Sinano patiesi bija briesmīgākais peldošais ierocis, kāds jebkad ticis radīts.

Pēc Midvejas jūras kaujas, kurā iznīcināja 4 japāņu bazes kuģus, jūras spēku vadība nolēma pārbūvēt Sinano bazes kuģi, lai tā aizlāpītu amerikāņu izcirsto robu. Daļa no milzīgajām bruņu platēm tika noplēstas, un tā kā paredzētie bruņu torņi vēl nemaz nebija iebūvēti, tad atbrīvojās kuģa smaguma kapacitāte, kas tagad tika piepildīta ar 4 collas biezu, gandrīz 1000 pēdu garu un 130 pēdu platu skrejceļu. Sinano spēja uzņemt 150 lidmašīnu, kas vajadzības gadījumā varēja pacelties un nolaisties visas vienā laikā.

1944. gada novembrī notika kuģa kristības, un pēc japāņu tradīcijām Sinano saņēma keizara ģimetni.

Drīzi pēc tam sāka pienākt sliktas vēstis. Pēc pretizlūkošanas iestāžu ziņām varēja sagaidīt, ka pastiprināsies sabiedroto uzlidojumi Tokio. Tātad līdz ar to pastāvēja varbūtība, ka vēl nepabeigtais milzenis varētu tikt iznīcināts, atrazdaimes ostā. Japāņu admirālitāte nolēma, ka kuģim nekavējoties jāpacel enkurs un jādodas uz drošākiem ūdeņiem. Paredzētais ceļš bija tikai kādas pāris simts jūdzes, bet apmēram pusē no šķērsojamiem ūdeņiem operēja amerikāņu zemūdenes. Bet japāņiem nebija citas izejas, un ceļš bija jāriskē. Bija paredzēts, ka kuģis brauks ar maksimālo ātrumu, lai zemūdenes nevarētu viņu nokert. Nepieciešama, protams, bija arī pilnīga slepenība.

28. NOVEMBRĪ SINANO

pacelenkuru un, 4 iznīcinātāju pavadīts, atstāj ostu. Uz klāja stāvēdami, Tokio atvadas maj 1900 strādnieku un apkalpes locekļu...

Bet liktenis ir nežēlīgs. Tai pašā dienā Tokio līča tuvumā ienirusi amerikāņu zemūdene Archerfish. Viņa iznirst vēlā pēcpusdienā, bet jau pēc dažām stundām radara virsnieks ir uzņēmis kontaktu ar ātri kustīgiem spēkiem. Pēc ainas uz ekrāna viņš var secināt, ka šoreiz darīšana ar kaut ko pavisam lielu. Archerfish nekavējoties konstatē ienaidnieka virzienu un seko ar savu lielāko ātrumu, kuldama baltās putās mierīgos jūras ūdeņus.

Ienaidnieks ir par amerikāņiem vismaz 2 mezglus ātrāks, kas, lai izvairītos no zemūdenēm, iet līkločus, tāpēc Archerfish nosprauž taisnu ceļu, un tā cer ne tikai japāņus nokert, bet pat tikt viņiem priekšā, kas būtu ļoti izdevīgi sekmīgam torpēdu uzbrukumam.

Bet zemūdenes ātrums tomēr nav pietiekošs, un liekas, ka kara laime šoreiz būs nostājusies ienaidnieka pusē. Mašīntelpā var dzirdēt uztrauktu komandiera balsi, kas pieprasa nekavējoties palielināt mašīnu jaudu. Elektriķi gan domīgi groza galvas, tomēr ātrums tiek vēl mazliet palielināts. Archerfish tagad dara visu iespējamo, un propelleri, vilņus maldami, dzen zemūdeni uz priekšu ar 19 un pus mezgliem stundā.

Pēc vienas stundas brauciena, zemūdene beidzot pamana savu mērķi. Lidmašīnu bazes kuģis! Lielākais, kāds jebkad redzēts! Vai tas būs pa spēkam? Zemūdenes kapteinis ir visur. Mašīnisti panāk neiespējamo un vēl palielina ātrumu. Torpēdu virsnieks pārbauda ierīces, lai izšaujot nebūtu nekādi pārsteigumi. Pa radio tiek paziņots visiem sabiedroto jūras spēkiem Japānas tuvumā, kādam varenam medījumam dzenas pakaļ Archerfish.

Zemūdenes radio ziņojumu ir uztvērusi arī Pērl Hārborā, un no turienes nāk komadējošā admirāļa atbilde kapteinim: „Turpini, Džo, tava fotografija man ir jau uz klavierēm!"

PAKAĻDZĪŠANĀS TURPINĀS

Vairākas reizes liekas, ka kuģis cikcakodami pievirzīsies zemūdenei pa šāvienam, bet tas tomēr nekad nepienāk tik tuvu, un Archerfish var savu sekošanu turpināt cerībā, ka kādreiz izdosies šos upurus nokert.

Un trijos no rīta tas tā patiesi arī notiek. Japāņi atkal cikcakodami ir mainījuši savu kursu, un zemūdene atrodas viņiem taisni priekšā. Atskan trauksmes sirēnas, un viss acumirklī ir norīkots kaujas gatavībā. Archerfish ienirst līdz 55 pēdām, radars vēlreiz dod pareizo kursu, un tā ātri tuvojas ienaidniekam.

„Pacelt periskopu!" sasprindzinājuma pilnā klusumā atskan kapteiņa balss, un garā, spīdošā caurule izlien kā čūska no savas alas. Kapteinis skatās ļoti, ļoti ilgi, līdz beidzot paziņo, ka ienaidnieks ieraudzīts. Šie vārdi momentā aplido visu zemūdeni, un katrs tur par savu pienākumu tos vairākas reizes atkārtot: „Mēs viņus redzam periskopā!"

Tagad sākas uztraukuma pilnas minūtes. Ienaidnieks, braukdams ar 20 mezglu ātrumu stundā, sasniegs zemūdeni 9 minūtēs. Vēlreiz viss tiek pārbaudīts, un kad palikušas vairs tikai divas minūtes, līdz kuģis sasniegs zemūdeni, tiek pacelts periskops. Tikai šoreiz kapteinis neskatās ilgāk kā vienu acumirkli, jo tūlīņ kā periskops parādās virs ūdens, atskan kapteiņa uztrauktā balss: „Periskopu lejā, iznīcinātāji taisni virs galvas!"

Ar preču vilcienam līdzīgu troksni var dzirdēt bazes kuģa apsargiznīcinātājus pārbraucam pāri. Viņi zemūdeni nav pamanījuši.

„Uzbrukuma novērošana. Pacelt periskopu!" šoreiz kapteiņa balss liekas asa un skaļa. Beidzot ir pienācis brīdis, ko zemūdene gaidīja visu nakti. Vēlreiz tiek konstatēta bazes kuģa atrašanās vieta, līdz atskan pavēle: „Uguni!" Ar astoņu sekunžu atstarpi, sešas torpēdas, viena pēc otras, tiek izšautas ienaidnieka virzienā. Un vēl pēc 47 mūžīgām sekundēm nāk sapņu piepildījums, jo pirmā torpēda laimīgi sasniegusi mērķi. Vēl astoņas sekundes, un arī otrā torpēda sasniegusi japāni. Bet nu pienācis pēdējais laiks glābties, jo tikai kādus 500 metrus no zemūdenes, milzīgus, melnus dūmu mutuļus mezdams, uzbrukumā dodas japāņu iznīcinātājs.

„Ienirt!" Zemūdenei meklējot glābiņu okeana dziļumos, var dzirdēt vēl četrus lieliskus sprādzienus.

Tagad pienākuši grūti brīži zemūdenei, jo, redzot savu lolojumu liesmās, japāņu iznīcinātāji piebārsta jūru dziļumbumbām, kas, detonēdamas un dzelmi kuldamas, mētā mazo Archerfish kā rieksta čaulu. Laime tomēr stāv amerikāņu pusē un viņi laimīgi sasniedz mājas.

SINANO KLUSI NOGRIMA DZELMĒ

Bet tagad atgriezīsimies pie Sinano. Milzu kuģis tika būvēts, lai varētu pārciest vismaz 200 torpēdu trāpījumus, tādēļ pēc sešu saņemšanas, viņš nebūt negrima. Bet kuģis nebija pabeigts un uzbrukumam sagatavots. No pieplūdušajām kuģa daļām ūdens gāzās iekšā pārējās telpās, neskatoties uz ūdensdrošām durvīm, kas nedarbojās, jo nebija iepriekš pārbaudītas. Kad mēģināja iedarbināt sūkņus, izrādījās, ka tie kuģī vēl nemaz nav iebūvēti. Izmisumā japāņi cerēja ūdeni izsmelt ar spaiņiem, bet seši caurumi kuģa sānā bija cilvēku spēkiem par daudz. Sāka parādīties arī disciplīnas vājās puses. Daudzi jūrnieki vienkārši pameta spaiņus un sāka sapulcēties uz klāja, cerībā, ka tuvumā esošie iznīcinātāji viņus izglābs. Daudzas garas stundas pēc savu nāvīgo rētu saņemšanas Sinano bezspēcīgs peldēja klusajā jūrā, arvien vairāk un vairāk grimdams uz vieniem sāniem. Nekas cits neatlika, kā uzsākt apkalpes glābšanas darbus, vispirms gan drošībā nogādājot Japānas keizara ģimetni.

Apmēram 11 no rīta, 29. novembrī, Sinano apgāzās, izsliedams gaisā savus milzu propellerus, pastāvēja tā dažus acumirkļus, it kā metot vēl pēdējos skatus uz dzīvi no kuras nupat pienācis laiks šķirties, tad klusi pazuda.

Tā bojā gāja viens no lielākiem bazes kuģiem pasaulē, pavadīdams jūrā tikai nepilnas 20 stundas.

SENSĀCIONĀLAIS ORADŪRAS PROCESS

PROKUKORS PIEPRASA 7 VĀCU TAUTĪBAS APSŪDZĒTOS SODĪT PAR SLEPKAVĪBU

Apskatot Oradūras procesa gaitu, jāsaka, ka tās ir noritējis ļoti priekšzīmīgi, par ko visvairāk jāpateicas tiesas prezidentam. Ar savu personību viņš spēj ienest trokšņainajā tiesas zālē apbrīnojamu klusumu un nolīdzināt visas pretšķirības. Ar meistarisku pašsavaldīšanos un reizē ar vajadzīgu asumu viņš, pārtraucot runātājus, kas bieži aiziet par tālu. Ir pamats ticēt, ka Bordo Militārās tiesas spriedums patiešām būs radies īstās tiesneša neatkarības un pareizās tiesiskās izjūtas garā.

Piegriežoties apsūdzētajiem — nevar taskatīt un sazīmēt neko tādu, kas daudz liecinātu par viņu sāpēm un padarītā nožēlošanu. Pa lielākai daļai tie visi jauni cilvēki, rupjiem sejas pantiem, kas neko neizsaka, un no kuriem velti gaidīt kādu cilvēcisku jūtu uzplūdumu. Un tomēr! — Tiesas zālē kā lieciniece ienāk veca salīkusi sieviņa melnās drānās. Tā ir vienīgā sieviete, kura toreiz Oradūrā izglābusies no nāves. Viņas stāsts nav garš. „— — — Ap plkst. 16 daži karavīri ievilka baznīcā lielu kasti garā virvē. Virvi aizdedzināja. Guns pa to gāja līdz kastei, kas pēkšņi eksplodēja. Biezi, melni slāpējoši dūmi pacēlās gaisā. Sievietes un bērni pusnotupuši, ārprātīgās bailēs kliegdami, metās baznīcā uz visām pusēm. Atlauza kādas durvis uz sakristiju, pa kuram arī mēs ar meitu ieklupām iekšā. Vācieši to pamanīja un sāka mūs mežonīgi apšaudīt. Man blakus viņi nonāvēja manu meitu. Es paliku dzīva, jo aizvēru acis un izlikos mirusi. Baznīcā šāva nepārtraukti. Pēc tam uz ķermeņiem, kas gulēja jau zemē, sāka mest virsū salmus, žagarus, krēslus..." Visi apsūdzētie šīnī laikā sēdēja galvas dziļi nodūruši un sejas rokās paslēpuši. Kāds vācietis piecēlās un uztraukumā nesakarīgos vārdos izteica savu sašutumu, kaunu un bezgalīgu rietumu par saviem virsniekiem. „Es priecājos," teica tiesas priekšsēdētājs, „ka beidzot jūs esat sapratuši. Jūsu ģenerāļi un virsnieki ir glēvuļi. Viņi ir stipri tikai tad, kad tie runā. Bet kad pienāk brīdis sevi attaisnot — tad nav neviena ģenerāļa, ir tikai vienkārši zaldāti."

Pirmdien, ceturtajā procesa nedēļā, tiesas prezidents paziņoja, ka otrdien izbeigsies tiesas izmeklēšana un ceturtdien sāksies partu disputs, kas pēc Nacionālās Sapulces lēmuma vāciešiem un elsasiešiem daļāms atsevišķi. Laikā no ceturtdienas līdz sestdienai elsasiešu apsūdzētos tiesas zālē neielaidīs.

Pirmdienas sēdē kā liecinieki izteicās arī ievērojami politiķi, kur daudz runāja par labu apsūdzētiem. Kā viens viņi visi norādīja uz grūtībām, kādas pastāvēja, ja kāds toreiz gribējis izpalikt vai desertēt no vācu armijas. Kādreizējais Augšreinas apgabala prefekts, šai sakarā norādīja, ka pēc tam, kad apm. 20.000 elsasiešu karavīri bija aizbēguši uz neiekarotajiem Francijas apgabaliem un uz Šveici, Hitlers izdevis pavēli par šādu karavīru ģimeņu apcietināšanu. Franču deputāts Camille Wolff paskaidroja, ka viņu pēc Francijas iekarošanas vācu gestapo notiesāja uz nāvi, vēlāk sodu pārvēršot mūža ieslodzījumā. Bet kad viņš pieķrities iestāties vācu armijā — sods atlaists pavisam. „Manī aizsūtīja uz Krieviju" — uztraucies stāsta Wolfs, „bet es tikpat labi varētu būt bijis arī Francijā un Oradūrā. Es varētu tagad sēdēt uz apsūdzēto sola, un mans brālis — franču virsnieks — būtu mans tiesnesis." —

Trešdien franču Militārās tiesas prokurors — Jean Gordon — turpat piecu stundu ilgā runā pieprasīja 7 vācu tautības apsūdzētos sodīt par slepkavību. Tā sauc. Lex Oradour, sakarā ar Nacionālās Sapulces lēmumu, procesā vairs nepiemēros, bet vainīgie jāsoda pēc parastā franču sodu likuma, kas par slepkavību paredz nāves sodu. Oradūras noziegumu viņš uzskata vairāk kā slepkavību. Gordons atsaucās arī uz t. s. 1944. gada „Ordonanci," ko izdeva kara noziedznieku tiesāšanai, un ko šīnī gadījumā var piemērot tikai vācu tautības apsūdzētiem.

Šīs Ordonances 2. panta 4. p. nosaka, visi gadījumi, kur civilisti ir nonāvēti atriebšanās dēļ, uzskatāmi kā slepkavība.

Prokurors nāves sodu pieprasīja tikai vienam no septiņiem apsūdzētiem vāciešiem — kādreizējam seržantam — Kārlim Lencam. Pārējiem sešiem, — no kuriem trīs toreiz bijuši mazgadīgi, un trīs vispār nav piederējuši pie trešās rotas — pārmācības namu ar ilgumu pēc tiesas ieskatiem. Prokurors savas runas pēdējā daļā piegriezās jautājumam, kas viņam kā virsniekam jo sevišķi svarīgs — jautājumam par karavīra tiesībām un pienākumiem. Viņa lēmums ir, ka karavīram pienākums taisnīgi izpildīt dotās pavēles, kas nekad nedrīkst runāt pretim likumam. Viņš atsaucās arī uz vienu no ievērojamākiem vācu virsniekiem — feldmaršalu Ervinu Rommelu, kurš Oradūras gadījumu bija apzīmējis par noziegumu pret vācu armijas godu. Apsūdzētie nav bijuši savu karavīru uzdevumu augstumos — nē, tie paklausījuši tikai savam aklajam naidam.

Savu piecas stundas garo runu prokurors Gardons teica lietiški, apdomīgi, bez naida un patosa. Tikai reiz viņš uztraucās un pacēla balsi, kad runāja par 3. rotas vadoni, kapt. Kānu, kas it kā uzturoties Argentīnā. Pagriezies pret žurnālistiem, viņš teica: „Palīdziet man viņu uzmeklēt, lai reiz tas saņemtu pelnīto sodu."

E. H.

APKĀRT ZEMES LODEI

● Reiz Londonā, pie kādas lielas un bagātas mājas durvīm pieklauvējis kāds komūnists, ko mājas tēvs ziņkāres dēļ bija ielūdzis iekšā. Sulainim atverot durvis komūnists skaļā balsī paziņojis: „Revolūcija ir klāt!"

Sulainis vēsi atbildējis: „Visas revolūcijas pievedamas pa sētas ieeju," un mierīgi aiztaisījis durvis, atstādams komūnistu ārpusē.

● Zviedru slavenais „tautas dziedātājs" Snuddas, kurš pāris mēnešu laikā aizrāva visu zviedru tautu un ieguva vēl nekad nepiedzīvotu tautas piekrišanu, saņēmis amerikāņu televīzijas sabiedrības uzaicinājumu ierasties ASV. Snuddas priekšlikumu pieņēmis, un tā drīz vien arī ASV varēs redzēt šo īpato un suģestējošo dabas bērnu dziedot vienkāršas, sirsnīgas un melodiskas dziesmiņas, kuŗas aizrāva pagājušo vasaru visu zviedru sirdis.

● Komūnistu laikraksts Tageblatt ziņo, ka Austrijas kūrortā Veldenā pie ruletes galda kā krupjē pelnījies vīrs, kurš kalpojis Hitleram par bendi. Caur viņa rokām uz mūža mājām aizraidīti 70 Hitlera režīma pretinieki. Bende bijis ļoti satraukts par viņa identificēšanu, jo visu laiku viņš dzīvojis ar pieņemtu vārdu. Par viņa tālāko likteni ziņu trūkst.

● Starp pārbēdzējiem no austrumu joslas un Rietumberlīni atrodams arī pazīstamais Austrumvācijas ārlietu ministrijas protokolšefs Ferdinands von Tuns no Hohenbergas. Viņš cēlies no ļoti senas dzimtas, bet visus viņa ģimenes īpašumus nacionālizējušas Polijas un Pad. Savienības okupācijas varas. Savā laikā viņu sagūstīja Stalingradas ielenkumā, un gūstniecībā viņš pieslējās tā sauc. vācu tautas komitejai un tika uzskatīts par uzticamu partijas cilvēku. Ārlietu dienestā viņš ieņēma ļoti izcilu stāvokli un nāca sakaros ar visiem lielajiem komūnistu dūžiem, kas apmeklēja Berlīni 1949. g. Viņš personīgi arī vadīja apkārt pa Berlīni mūsu tautas slepkavu Višinski.

Protams, T. zina daudzus komūnistu varas noziegumus un noslēpumus, un to atklāšana Rietumu sabiedrotiem būs ļoti nepatīkama Pad. Savienībai.

● Nesen mirušais Fārlēgenas mācītājs Frederiks Denshems bijis ļoti liels savādnieks un nesalaužams savos ieskatos. Viņa draudze nebijusi apmierināta ar mācītāja rīcību un sūdzējusies Truro biskapam. Starp citu tā pārmetusi, ka mācītājs slēdzis svētdienas skolu, pārlicis uz nenoteiktiem laikiem dievkalpojumus, apvilcis savai dzīves vietai apkārt dzeloņstieples, turējis tur niknus suņus utt. Bīskaps lietu izmeklējis, bet neatradis pietiekamu iemeslu mācītāja atstādināšanai no amata. Draudze tomēr bijusi nepielūdzama un sākusi mācītāju boikotēt. Tāpēc arī mācītājam kopš 1931. g. nācies noturēt savus dievkalpojumus tukšā baznīcā. To viņš arī darījis nepārtraukti līdz pat pēdējam laikam. Lai gūtu iedvesmu saviem spredikiem, viņš pie soliem piestiprinājis kartes ar dažu cienījamāko baznīcēnu vārdiem. Tikai nāve spējusi pārtraukt viņa spredikus tukšajā baznīcā.

● Britu apakšnama loceklis Reždinalds Sorensens paredzējis jautāt valdībai: vai ir taisnība, ka no Āfrikas Ugundas un Kamerūnas apgabaliem vēl joprojām tiek pārdoti nēģeri arabu vergu tirgotājiem?

Varētu likties, ka šis jautājums nācis kādu gadu simteni par vēlu. Bet patiesība tomēr ir ļoti rūgta. Vēl pirms Otrā Pasaules kara britu flotei starp citu bija uzdevums patrulēt Sarkanā jūrā un aizkavēt vergu tirgotāju transportus. Kāds britu laikraksts pirms neilga laika aprādīja, ka ik mēnesi tiek nosūtīti 5000 vergu no Ziemeļafrikas uz Arabiju. 1947. g. no Dienvidafrikas ziņoja, ka Sarkanās jūras piekrastē arabi maksājot par vergiem 80 mārciņu, bet par verdzenēm 50 mārciņu gabalā.

Anglijā pastāv arī sabiedriska organizācija, kuŗas mērķis ir izbeigt vergu tirdzniecību. Šī sabiedrība arī panākusi augšminētā jautājuma ierosināšanu parlamentā.

VAR ARĪ PASMIETIES

Aizmirsis konstitūciju

„Lai dzīvo žēlīgais karalis Tito!" sauca Miro Dragoslavs Belgrades tautas tiesā, kur tam bija jāatbild par apvainojumiem spiegošanā un valsts nodevībā. Kad tiesas priekšsēdis to bargi norāja un sauca pie kārtības, Dragoslavs pazemīgi atvainojās: „Mīļie, tiesnešu līelkungi, neņemiet jaunā, bet es esmu tik ilgi cietumā sēdējis, ka nudien vairs neatceros, kāda ir mūsu valsts politiskā iekārta!"

Angļu patrioti

Astondesmitgadīgais londonietis Džordžs Baršets, gatavodamies Elizabetes kronēšanas svinībām, licis ietetovēt jaunās karalienes attēlu uz savām krūtīm. Tā kā viņa piemēram radušies daudzi gados jaunāki sekotāji, tad karalisko izdevumu un publikācijas aizsardzības komiteja mēģinājusi sameklēt līkumu, kas šādu miesas izdaiļošanu ar karaliskā nama piederīgo attēliem aizliedz. Diemžēl, pūles nesekmējušās un komiteja pieņēmusi lēmumu, ka karaliskā nama locekļu attēli uz vīriešu miesas nenozīmējot atklātu reproducēšanu un izplatīšanu. Tā pati komiteja arī noraidījusi sūdzību par Anglijas karogu uz dāmu biksītēm, ar pamatojumu, ka ar valsts karogu izdaiļotām biksītēm neesot tiešā sakara ar karalisko namu.

LOTUS TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

854 Bathurst St., tel. KE 3884

Svaigi griezti ziedi
Krāšņas podu puķes
Gaumīgi ziedu sakārtojumi
Latviešu keramika

Brīva piegāde mājās pilsētas robežās (līdz plkst. 2 pp. pieteiktos pasūtinājumus nosūta tajā pašā dienā). Telegrafiski nosūta ziedus uz citām pilsētām un valstīm

ATMIŅIES DRAUDZĪGO AICINĀJUMU

O. Freivalda — LIELĀ SĀPJU DRAUDZE	—	4.25
M. Goppera — O. NORĪTIS, 10 g. nāves atc.	5.60	—
Z. Mauriņas — SĀPJU NOSLĒPUMS, eseja	1.50	2.10
Z. Mauriņas — FRANČESKA, rom.	—	3.60
E. Grīnvalda — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1., 2., 3.	3.50	—
J. Veseļa — TRĪS LAIMES, romāns	3.00	3.70
J. Veseļa — VIESTURS VARAPOGA, rom.	—	2.50
K. Skalbes — PUSSY'S WATER MILL, pas. ill.	—	1.80
A. Kamī — MĒRIS	2.60	3.20
A. Gailīte — VAI ATCERIES, MANA MĪĻĀ, rom.	2.20	2.80
A. Gailīte — SKARBĀ JŪRA, rom.	2.20	2.80
I. Grebzdes — INGA, romāns	2.20	2.80
K. Hamsuna — PĀNS, rom.	—	3.00
K. Kundziņa — LAIKI UN LIKTEŅI	2.40	3.00
K. Gudmundsona — DĪVES RĪTS, rom.	2.40	3.00
S. Hola — OKTOBRA DIENA, rom.	2.40	3.00
V. Morberga — LIKTENĪGĀ LIECĪBA, rom.	2.40	3.00
A. Niedras — PASAULES PLAUKSTA, st., illustr.	2.80	3.40
T. Zeltiņa — SLAZDĀ, rom.	2.40	3.00
A. Rupaiņa — MĀRA MOSTAS, I, II, vēst. romāns	6.90	8.00
R. Blaumanis — KOPOTI RAKSTI, 5 sējumi	15.00	18.00
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS, I sēj.	4.70	5.70

Prēmiju grāmatas 10 proc. apmērā no agrākajiem izdevumiem pēc katra izvēles par brīvu visiem janvāŗa mēn. grāmatu pasūtinātājiem. Grāmatas dodam arī uz nomaksu

APGĀDS UN GRĀMATNĪCA

LATVJU GRĀMATA

P.O. Box 332, Waverly, Iowa

VOLDEMĀRS PORIETIS

ELEKTROTECHNIĶIS

Izdaru dažāda veida elektriskās installācijas.

Pieslēdzu elektriskās plītis un eļļas apkures.

501 St. Clarens Ave, Toronto, LA 8956, KE 4684

(98)

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Z. Mauriņa — DANTE	ies.	2.60
Tagore — GĀJU PUTNI	ies.	2.10
J. Širmanis — PĪKSTĪTE		
J. Širmanis — KRIKSIS (ar krāsainām illustr.)		2.60
B. Bjernsons — PA DIEVA CEĻIEM, romāns		2.50
K. Raudīve — DER CHAOSMENSCH		4.25
Dr. Z. Mauriņa — DIE WEITE FAHRT		2.45

Sagatavošanā:
P. Dāle — VĒROJUMI UN PĀRDOMAS
Prof. T. Celms — TAGADNES PROBLĒMAS

(951) Pastāvīgi krājumā jaunākās grāmatas un notis

A. KALNĀJA apgāds, 1521 N Clybourn Ave, Chicago 10, Ill.

UZMANĪBU DĀMAS!

Uzaču un skropstu krāsa HENNA atkal krājumā

DĀMU FRIZĒTAVA

AUSTRA ŠMITS

737 Bloor St., W., Toronto. Tel. LL 6792

VĀRTI

Mēnešraksts latviju kultūrai svešumā

IZNĀCIS 3. NUMURS

Saturā: K. Draviņš — Latviešu rakstu sākumi; J. Andrups — Kāda Andreja Egliša dzejoļa izcelšanās; J. Kadilis — Knuta Hamsuna piemiņai; V. Kalniņš — Latviešu vēstures konstruktīvās idejas; Studenti Latvijas brīvības cīņās — Atmiņas un ziņas; Bibliografija par Baltijas valstu jaunāko vēsturi; M. Zīvērta lugas; Apskats.

PASŪTINĀJUMI ADRESĒJAMI:

F. BĒRZIŅŠ, 230 E. 80th St., New York, 21, N.Y.

Numurs maksā $1.00; 3 numuru abonements $2.50

(212) LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀ SAVIENĪBA

STEIDZAMI PĀRDOD IEKOPTU

LAUKU SAIMNIECĪBU

100 AKRU ĻOTI AUGLĪGAS ZEMES,
ĶIEGEĻU DIVSTĀVU DZĪVOJAMĀ ĒKA,
ELEKTRĪBA, TELEFONS,
AP MĀJU ĀBELES U. C. KOKI. TORONTO 70 JŪDZU

Cena $8.000, ar $4.000 iemaksu

Rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 211

Nav labākas zāles, kā RUSCI TREATMENT STOMACH REMEDY

Ja jūs ciešat no vēdersāpēm, žults, aknu, pūšļa un nieru slimībām, uzpūsta vēdera, spiediena zem lāpstiņas, gāzēm, vai no skābes kuņģī, ēstgribas trūkuma, sāpēm zem ribām, vai kreisos sānos, rūgtuma mutē — tad neatlieciet uz rītdienu, jo rītdien var būt par vēlu ārstēties ar vislabākajām zālēm. Jau tagad no sirds ieteicam jums, ieņemt pa tējkarotei, RUSCI TREATMENT STOMACH REMEDY, pirms katras maltītes 3 reiz dienā, lai nenonāktu līdz nopietnākai slimībai. Jūtams noteikts atvieglinājums pēc pirmās pudeles. Katram cilvēkam jāizlieto viena vai divas pudeles šo zāļu, lai līdzīgi mašīnai iztīrītu kuņģi, zarnas un žulti. Tad jūs būsit pilnīgā pārliecībā par savu veselību. Pudeles cena $6.00.

Uzmanību! Pārdošanā tikai Kanadā!

Mizarha zalbe — reumatisma ienaidnieks. Mizarh salve — Mizarha zalbe

Pret reumatiskām, artritiskām vai muskuļu sāpēm, sāpēm plecos, lāpstiņās, kaklā, rokās, plaušu sasaldēšanu, sāpēm krustos, išiāsu, sāpēm gūžās, pret ceļu locītavu uztūmu, sāpēm kājās no vēnu paplašināšanās, zilumiem miesā, aukstām kājām un pret šermuļiem. MIZARHA zalbe saaukstēšanos izvelk miesas virspusē augoņu veidā un tūdaļ pēc iezieāšanas atvieglina sāpes. Brīdinājums — galvu un seju ar MIZARHA zalbi nedrīkst ieziest. Otras tādas kā MIZARHA zalbe, nekur Kanadā nav. Citas zalbes ir atdarinājums, un mēs tās neesam gatavojuši. Podiņš maksā $5. Mūsu adrese:

LUSCOE PRODUCTS LIMITED

559 Bathurst St., Toronto 4, Ontario

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS

DĀMU un KUNGU

APĢĒRBIEM

V. KUČĀNS

94 Gloucester St., Toronto, Ont.

Rūpīgs un ātrs pasūtinājuma izpildījums, vislabākie piederumi. Bagātīga angļu audumu izvēle.

Zemas cenas

KATRU DIENU NO 9—21

AUTOĪPAŠNIEKI!

F & G AUTO RIEPAS

● Pārdošanā visu izmēru jaunas un lietotas riepas
● Ļoti labi vulkanizē un atjauno jūsu riepas
● Ļoti zemas cenas un garantēts darbs
● Mēs pērkam lietotas riepas.

Runājam vāciski, krieviski un zviedriski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā. Sestdienās līdz 6 vakarā

459 RONCESVALLES AVE, TORONTO. TEL. LA 2550

(1065) Jūs cienot IVANOVS un MALSTROEMS

MĒBEĻU VEIKALS

Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle.
Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām
Sakarā ar atklāšanu speciāli pazemināts cenas
Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski
Atvērts līdz pulksten 8 vakarā

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6812 (496)

ĒĢIPTES SAIMNIECISKAIS STĀVOKLIS

AGRĀRREFORMA IZBEIDZ FEODĀLO RENTES SISTĒMU

Pēdējos mēnešos Ēģipte ar savu iekšpolitikas maiņu nonākusi pasaules notikumu degpunktā. Amerikas prese šo maiņu piedēvē tagadējam diktātoram Nagibam, bet īstenībā šīs lietas autori ir zemākās šķiras ierēdņi, kuri pašu Nagibu apgaismoja un centās šīs lietas padarīt redzamas pasaules preses spogulī.

SAIMIECISKAIS STĀVOKLIS FARUKA LAIKĀ

Ēģipte ir lauksaimniecības zeme, kur 60 proc. visu valsts nacionālo ienākumu balstās uz lauksaimniecību: kokvilnas, tabakas, pārtikas izejvielu ražošanu. Gadu simtiem ilgi Ēģiptē pastāvēja dzimtniecība.

Tagadējie saimniekošanas mācības speciālisti to nosaukuši par feodālo rentes sistēmu. Šī sistēma pastāv vēl tagad gandrīz visās arabu un arī dažās latiņu zemēs (Itālijā, Argentīnā, Čīlē, Perū), Korejā un Formozā.

Šīs sistēma ir šāda: 1) zeme pieder lielgruntniekiem, 2) valsts atbildīgos amatos ir lielgruntnieki, 3) tiesu, policiju un armiju pārvalda lielgruntnieki. Šie lielgruntnieki savu zemi iznomā tālāk, diviem, nomniekiem, kas savukārt savu zemes gabalu iznomā citiem diviem. Tā izveidojās t. s. nomas piramida. Tiešam zemes apstrādātājam tad un ar saviem sviedriem ir jāuztur visa šī nomas piramida. Italijā šīs nomas tiesības pārgāja uz nākošo paaudzi dzimtā. Arabu zemēs parasti manto vīriešu kārtas pēctecis, bet šīs tiesības viņam arī iespējams pārdot.

ĒĢIPTES KOPPLATĪBA

ir apm. 1 milj. kv klm. Lauksaimnieciski izmantojamā zemē ir apmēram 5 milj. ha. Iedzīvotāju skaits uz 1951. g. 31. martu bija 15.12 milj. Zemes turētāju (piramidas dalībnieku skaits) 1951. gada beigās bija 12.171, kam piederēja 4,5 milj. ha zemes. Pārējie 500.000 ha piederēja 200.000 zemes īpašnieku, kuri savas mājas ir iepirkuši par dzimtu. (Šo īpašumu lielums svārstās apm. no 0.5 — 3.5 ha). Šie divi simti tūkst. laiksaimnieku nebauda tiesības federālās vēlēšanās, bet tikai tiesīgi vēlēt pašvaldībās un arī tikai tad, ja nodokļi nomaksāti (kas gan reti gadās, jo šis sīksaimnieks nav spējīgs nodokļus vienkārši nomaksāt).

Iepriekšminēto mantojamo zemi uz 1951. g. 31. martu apstrādāja 6.1 milj. strādnieku. Šie strādnieki ir pa daļai pēdējie nomas piramidas locekļi, kuru ienākums ir tik liels, cik viņu piramidas kungi viņiem atvēl. Šie ļautiņi gan bauda vienu priekšrocību: viņiem nav jāmaksā valsts nodokļi. Šī zemes apstrādāju ģimenes ienākums 1951. g. bija 15—20 dolaru gadā. Piramides zemākā zemes turētāja ienākumi 1951. gadā bija 1.300 dol. gadā. Piramidas augstākā zemes turētāja ienākumi ir no 25—30.000 dolaru gadā.

Zemes turētāji ir arī galvenais lauksaimniecības ražojumu uzpircējs, un nogādātājs uz pārstrādāšanas un pārdošanas vietām.

LAUKSAIMNIECĪBAS PRODUKTU

pārstrādāšana un pārdošana ir padota t. s. rūpniecības un tirdzniecības kamerai, kura gan ir padota valdības kontrolei, bet kura faktiski darbojās ļoti patstāvīgi. Šīs kameras vadītāji parasti bija armijas un flotes bij. augstākie virsnieki vai to piederīgie.

LOPKOPĪBĀ

1952. g. 31. martā bija 0.5 milj. govju un 1.2 milj. bifeļu. Pēdējos trijos gados piensaimniecību devusi 500.000 tonnas piena kopražu, kas uz vienu liellopu iztaisa 3 litri dienas produkciju.

No šī piena daudzuma 20 proc. tiek patērēti svaigā veidā, jeb uz vienu iedzīvotāju 0,1 lt dienā. Nākošie 20 proc. tiek pārstrādāti sviestā. Sviests Ēģiptē ir tikai kausētā veidā, kas mūsu izpratnē nav vis sviests, bet kausēti tauki. Pārējie 60 proc. tiek pārstrādāti sieros, no kuriem slavenākie ir: Kareish, Dominti, Fagoam un Kishk. Pēdējais ir jēlsiera maisījums ar kviešu klijām. Sevišķi dārgs ir t.s. seno indiešu svētku sviests Samu un bifeļu tauku un sviesta tauku maisījums Ghee.

ĪPATNĒJĀ SISTĒMA

Ēģiptē nav ļāvusi attīstīties vienveidīgai, praktiski un parocīgi iekārtotai lauksaimniecības rūpniecībai.

Pienotavas bieži atrodas tur, kur atrodas zemes turētājs ar savu stābu, kaut gan lielā daļa ražotāju dzīvo ļoti tālu.

AR NAGIBA

nākšanu pie varas izdarīta agrārreforma. Lielie zemes īpašnieki ir padzīti, kas pretojās tie ielikti cietumā un zeme sadalīta zemes gribētājiem.

REDZOT UN VĒROJOT

šos pagriezienus Ēģiptes iekšpolitikā, angļi un amerikāņi piedāvāja Ēģiptei savus saimnieciskos padomniekus, bet Maskava pasteidzās un caur Adisabebu ieplūdināja dažus tūkstošus labi sagatavotu boļševiku aģentu.

Kā vieni, tā otri nekā nevarēja panākt. Agrārreforma bija notikusi un ēģiptieši zemi dabūjuši, bet trūka līdzekļu zemes mērīšanas izdevumu segšanai. Ēģiptietis saņēma zemi tāds, kā viņš stāvēja, ietinies togā un labākā gadījumā ar lāpstu rokā, nezinādams, ko lai tālāk iesāk. Prasīt aizdevumu zemes kungam ir aizliegts, bet valdībai nav naudas. Angļu un amerikāņu padomdevēji, ieraudzīdami postu, kas ar agrārreformu bija tikai pavairojies, tūliņ devās atpakaļ.

Ne labāk klājās Staļina iesūtītiem propagandistiem. Boļševikiem bija grūti dabūt cilvēku, kas viņu propagandu klausītos, jo lūk ēģiptieši bija nodarbināti ar daudz svarīgākām lietām, proti, agrārreformu. Rheinisches Tageblatt korespondents atstāsta gadījumu, ka kādai sarkano aģittrupai bijis tomēr izdevies sadabūt kādus 500 ēģiptiešus kopā. Līdz ko sācies mītiņš un runātājs teicis pirmos vārdus, klausītāji sākuši snaust, runātājs bijis spiests pārtraukt mītiņu, jo klausītāji drīz vien jau gulējuši. Grūtie dzīves apstākļi un karstais klimats ir vietējo iedzīvotāju padarījuši tik trulus, ka nekāda vēsma no ārpuses to pašreizējā stāvoklī nespēj ietekmēt. Ja ēģiptieti grib atmodināt, tad vispirms ir kaut cik jāuzlabo viņa dzīves standarts. Liekas, šoreiz nu būtu laiks un vieta, kur ieplūdināt amerikāņu kapitālu. Ar summām, kuras amerikāņiem ir niecīgas, bet ēģiptiešiem būtu svarīgas, musulmaņu pasaulē varētu radīt saimniecisku oāzi, un Ēģiptes labklājība būtu augšupejas sākumā. Arī Ēģiptes kaimiņu tautām tas būtu balsts, kura stiprums aizvien augtu un ko nekad nespētu ieņemt Kremļa dižvīri.

J. Zariņš

Kanada un Sav. Valstis sadarbojas radara aizsardzībā

Kā ziņots, pēdējos divi gados izveidota kopīga radara staciju sistēma ap Ziemeļkanadu.

Kanadas celtās un ar personālu apgādātās stacijas uzņēmušās atbildību it īpaši par pašas pilsētu aizsardzību pret uzbrukumiem. Sav. Valstis uzcēlušas stacijas un uztur to personālu, lai pie laika brīdinātu, ja kāda lidmašīna lidotu virzienā uz lielajiem rūpniecības centriem uz dienvidiem no Kanadas robežas.

Gada sākumā Sav. Valstu gaisa spēki jau pārvietoja savu personālu uz attiecīgiem atbalsta punktiem austrumu Kanadā. Pēc tagadējiem plāniem katras stacijas apkalpei paredzēts 100 vīru.

CS

VILIBALDA DROSMIŅA KARNEVĀLĀ TORONTO

Nakts karaliene

Balonu stendā

Godalgotā maska

PASAULES TALES AUGSIM VIENOTI LATVIJAI

SKAUTIEM GAIDĀM

J.D

AICINĀJUMS

Jendas priekšnieks uzaicina vadītājus un vad. vietn., kas iesūtījuši pārreģistrēšanās un kartotēkas lapas vienā eksemplārā, nekavējoties iesūtīt arī otros eksemplārus. Skat. Lsp apkārtrakstu.

LIELGAIDU LŪGUMS

Toronto Gaujas gaidu vienības lielgaidu dzimtā pašlaik darbojas piecas saimes. Mūsu saime nosaukta Elzas Žiglēvicas vārdā, bet mēs par viņu ļoti maz zinām. Vai nebūtu kāds, kas varētu mums izlīdzēt un sniegt par viņu kādas tuvākas ziņas? Mums vajadzīgs arī patrones fotoattēls. Ja kādam būtu šie materiāli, laipni lūdzam zvanīt V. Priedītei, RI 6245 vai rakstīt VP. 51 Redwood Ave, Toronto, Ont., Canada.

GAIDAS — PASAULES DRAUDZĪBAS ORGANIZĀCIJA

Kanadas gaidas ir pasniegušas draudzīgu roku jaunkanadietēm. Tā kā gaidas ir pasaules apmēru organizācija, daudzas gaidas, kas ieradušās Kanadā, ir bijušas šai organizācijā arī savā dzimtenē, un tās domā, ka gaidu apvienība vieno viņu dzimteni ar jauno zemi.

Kanadas gaidu nostāju ir deklarējusi Gaidu apvienības Kanadas padomes locekle šādiem vārdiem: „Mēs izjūtam, ka jaunkanadietes nāk pie mums ne kā viesi, bet kā mūsu pašu Kanadas ģimenes locekles, un mēs vēlētos, lai tās kļūst par mūsu organizācijas locekļiem.“

Lai varētu kļūt par Gaidu pasaules apvienības biedri, katras atsevišķas zemes gaidu kustībai jābūt neatkarīgai no politikas un pieejamai visām gaidām, neatkarīgi no rases vai ticības. Pašlaik minētā organizācijā ir apmēram trīsdesmit pilntiesīgas biedrenes—zemes, un piecas zemes, kur jau ir gaidu kustība, bet tās vēl nav veikušas visus priekšnoteikumus uzņemšanai par biedrenēm. Gaidu kustību konsekventi apkaro un apspiež zemes aiz dzelzs aizkara.

Lai uzturētu sakarus ar gaidām citās zemēs, daudzas Kanadas gaidu sabiedrības pieder pie starptautiskām draudzības sabiedrībām. Ar to starpniecību viņas apmainās ar citu zemju gaidu sabiedrībām ar informāciju par savu darbību un iegūst ziņas par attiecīgo zemju kultūrālo un fiziskās audzināšanas stāvokli.

Kanadā nav gaidu „starptautiskās sabiedrības“, bet daudzas gaidu sabiedrības iegūst starptautisku garu, uzņemot savā vidē jaunkanadiešu gaidas. Viena šāda sabiedrība ir Ševeningas Falls sabiedrība Kvēbekā,kas nesen sarīkoja„starptautisko izstādi“,kurā dažādu tautību gaidas piedalījās programmas veikumā ar tautas dziesmām un dejām tautas tērpos un izstādīja savus nacionālos rokdarbus.

Lai varētu iestāties gaidu organizācijā, vienīgais noteikums ir, ka meitenei jābūt vismaz vienpadsmit (vai tuvu pie vienpadsmit) gadu vecai. Visās galvenās Kanadas pilsētās ir gaidu biroji, un meitenes, kas interesētos par iestāšanos šinīs organizācijās, var pieprasīt ar rakstu vai personiski tuvākā gaidu sabiedrības birojā ziņas par sabiedrībām viņu dzīves vietas tuvumā. Gadījumos, kur attiecīgā pilsētā vai ciemā nebūtu gaidu biroja,meitenes var griezties pie katras gaidas, ko tās formas tērpā satiek, un lūgt, lai tā palīdz sazināties ar gaidu vadītāju.

Gaidu organizācija ir „draudzības organizācija“, un šī draudzība aptver visu pasauli. Katra meitene, kas interesējas par gaidu kustību, tiks apsveikta kā jauns draugs.

CS

No ASV ievestās auto mašīnas maksā dārgi

Nākošie jaunu automobiļu pircēji būtu prātīgi, ja tie, pirms pirkuma izdibinātu, vai izraudzītais automobilis nav pagatavots ASV. Vairākām Savienoto Valstu automobiļu fabrikām nav savu fabriku Kanadā.

Tas nozīmē, ka no ASV ievestās mašīnas ir apliktas ar 17,5 proc. muitu. Šo muitu aplēš no automobiļa lieltirdzniecības cenas, bet pārdošanas nodokli aplēš pēc tam, kad muita iekasēta, un cena palielinās ar samaksāto muitu.

Britu automobiļus ieved bez muitas, un par tiem jāmaksā tikai parastā pārdošanas nodeva un akcize. Ārzemju automobiļa pircējam būtu ieteicams no federālās valdības iestādēm dabūt zināt nodokļa apmērus uz šādiem automobiļiem.

OKUPĀCIJAS LAULĪBAS

Tibetā notikušas tā sauc. okupācijas laulības starp apmēram 500 komūnistiskās Ķīnas jaunavām, kuras piederējušas „kultūras grupai“ pie ķīniešu armijas un tibetiešu jaunekļiem. Laulību mērķis bijis izlīdzināt pretešķības starp okupācijas vienībām un vietējiem iedzīvotājiem. Daudzi no tibetiešu precētiem vīriem ieskaitīti ķīniešu armijā.

ZEM DIENVIDU ZVAIGZNĀJA

AKTUĀLITĀTES JAUNZĒLANDĒ

FIAT IUSTITIA! (LAI TOP TAISNĪBA!)

Palūkosimies britu tiesas praksē un likuma gara izpratnē. Bez augstās tiesas High Court (ko mēs sauktu par Apgabaltiesu) ar tiesnešiem un aizstāvjiem parūkās un togās, līdzās zvērinātiem piesēdētājiem, likuma bardzība resp. lēnprātība izpaužas vēl miertiesās ar ierobežotu jurisdikciju un policijas tiesā the Magistrate's Court, kur parasti iztiesā dažādus sīkus pārkāpumus — braukšanas likuma neievērošanu, lamāšanos, kaušanos, miera un kārtības traucēšanu dzērumā u. t. l.

Šādās viena tiesneša prāvās sastopam interesantu tipu galeriju; un vecuma pārstāvji. Pirmo nedē-raibā ritumā defilē dažādu tautību ļu šai zemē uzturoties, pavadījām vairākas stundas kādas mazpilsētas miertiesneša sēžu zālē, kur iztiesāja lietu pret vecākiem — mauriem, kas bija novārdzinājuši badā savu divgadīgo meitiņu. Liecību deva toreizējais un iepriekšējais rajona ārsts, vietējā žēlsirdīgā māsa (Plunket nurse — bērnu veselības kopšanas punkta pārzine), latvietis Jānis Smerlis, kam pieder tuvākā saimniecība, kur apsūdzētie būtu varējuši pirkt pienu, tomēr to nedarīja, bet ēdināja zīdaini ar pliku tēju un maizi. Liecības bija smagas, taču „Džepi“ (Justice of Peace) palaida sveikā bērna nāvē vainīgos vecākus, par ko tie bija tik pārsteigti, ka aiz prieka tūliņ sarīkoja skaļu iemešanu stūra krogū. Šoreiz Nemezidas roka šķitās esam pārāk saudzīga.

Citureiz līdzīgu nostāju nācās konstatēt Auklandes maģistratūrā. Pirms dažiem gadiem, ar „otro dievputniņu transportu“ (kam kā garīgs aprūpētājs līdzi brauca latviešu mācītājs R. Reinfelds) iečeļoja glīts jauns ukrainietis no „Donbasa“ rajona un jau Pahiatuas caurlaides nometnē salaulājās ar savu ceļa biedri krievu profesora meitu no Odesas, tagad angļu ārsta atraitni ar mazu meitiņu. Sieva audzināta ģimenes tradicijās, no pirmā vīra prot angļu valodu. Jaunais vīrs izmalis puspasauli, salcis, iestājies Parīzē „Rēsistance“ kustībā, iegūstot tiesības optēt franču valsts piederību; tomēr izšķiries par izceļošanu uz jaunu zemi. Šeit sameklējis darbu gāzes rūpniecībā par 50 mārc. „atslēgu naudas“ un ieguvis dzīvoklīti centra tuvumā. Liekas nu viss būtu ievirzījies sīkpilsoniskās sliedēs; atliktos vairs tikai saimnieciski nostablzēties un pielīdzināties strādnieku zemes paēdušo līmenim. Bet kazaka vētrainā daba laikam nav radīta pienākuma žņaugiem un vienmuļai rutīnai. Turklāt vēl mazvērtības komplekss iepretim savai izglītotai dzīvesbiedrei. Viss tas sit Pēteri Derevjanko ārā no šablona un dzen viņu ļāvīgu mauru meiču skavās un bezbēdīga poļa—vieninieka žiglajā automašīnā. Tas ģimenes mātei protams nevar patikt; iznākumā kāviens pēc krievu sādžinieku devīzes: „Ļubļu kak dūšu a bju kak grūšu“ (Mīlu kā savu dvēseli, bet mizoju kā bumbieri).

Pirmoreiz tiesnesis sodu noteikti atlaida.

AUKLANDES VĒDERS

Augļus, saknes un dārzājus Jaunzēlandes lielos centros pārdod tirgus ēkās vairāksolīšanā, tāpat kā istabas iekārtas un absolūti visu, kas vajadzīgs miesas labklājībai un ko pērk un pārdod aukciona namos, kas patlaban piedzīvo ziedu laikus. Arī olas iet caur šo „centrāli“, tādā kārtā veicinot divus apstākļus — gausāku apgrozību un pasliktinātu kvalitāti (ilgākas gaidīšanas dēļ) un augstākas cenas. Tomēr šāds „status“ acīmredzot tīk trestam, kas pārzin šo pārtikas preču nozari un tādējādi iesit itin brangu „kapeiku“.

Ziemassvētku laikā (kas strādniekiem sakrīt ar skolu „suņu dienām“ un iestāžu un advokātu biroju gadskārtējo atvaļinājumu turpat līdz pusjanvārim) rada ieraušanas drudzi Auklandes tirgus plašajās zālēs, kur vējš staigā matus plivinot. Tītari svētku cepetim ar gurķiem, tomātiem, salātiem un svaigas zemenes putu krējumā saldēdienam, — viss tas ir „sine qua non“ angļu Ziemassvētku galdam. Piecas dienas, kad brīvo ļaužu krūtis cilājas neikdienišķā jūtoņā, tirgus darbiniekiem līst aumaļām sviedri, jau plkst. septiņos no rīta stājoties ierindā. Aukcionārs parasti spēcīgi noaudzis, ar skaļu balsi — uzliela mantu, kas atvākotās kastēs slīd pa gludu spriguļu celiņu, ap kuru drūzmējas pircēji — veikalnieki un privātie. Tas ir vienīgais veids, kā ģimene var atļauties pietiekami augļu — lētākas plūmes, firzikus u. c. — saimes ēstgribai atbilstošā daudzumā; par aristokratiskiem apelsīniem, banāniem, avenēm un pēdējām līdzīgām atliek tikai pasapņot. Ķīniešu vai indusu augļu pārdotavās uz mārciņām pērkot jāpierod pie mazām errastībām — vai nu cenu uzplēš, vai noblēdi svaru vai pārskatās šķirnes izvēlē.

Kad aukcionāra sekretāre pierakstījusi pircēja vārdu, lapa iet uz mašīnrakstītāja letes, kur zibenīgā steigā uzsit lēsi (pieskaitot koka kastes izmaksu), pēc kuras atkal jāstāv astē. Reģistrēti izvadātāji pret zināmu taksi smagās mašīnās piegādā pirkumu mājās, ja negribi pats likt pār plecu 40 lbs.. Mūsu rajona pievedējs, vecais Herings, kura sencis iecelojis no Ungārijas, vēl atceras tos grūtos laikus, kad bagātākā tirgus firma „Turners and Growers“, t. i. starpnieki un ražotāji (te iznāk netulkojama vārdu rotaļa: Turner ir uzvārds, kas nozīmē arī starpnieku; „grower“ ir audzētājs, ražotājs), brāļi Turneri paši vaiga sviedros rāvās pa savu sakņu stendu pilsētas laukumā. Tagad viņi pārvalda ne vien ogu, puķu un zaļumu tirgu, bet aukcionē pat zemes gabalus ar vai bez mājām un lepnus Austinus vai praktiskās Hilmaņa braucamās mašīnas. Tikai brāļi — kompanjoni nemīl, ja kāds ieminas par viņu pazemīgo pirmo soli, pretēji amerikāņu „self made“ vīriem, kas savās biogrāfijās mēdz palepoties kā ar žilbinošiem sasniegumiem, tā ar savu anonīmo izcelšanos. Bet Jaunzēlande nepazīst ceļu no kurpniekzēna par miljonāru, jo mums miljonāru nemaz nav.

Marius Katiliškis

UZ RĪTA PUSI

STĀSTS

No lietuviešu valodas tulkojis V. Skudra

III

Tā sīca, spārniem, kuldamās pret loga stiklu. Tā ielidojusi no āra, bet nevar vairs atrast ceļa atpakaļ, — domāja Kristīne, vērodama lielo, zaļo lauka mušu. Istabā bez mušas sīkšanas vairāk arī nekā nebija. Kristīne nejuta pati sevis, ne kāju, ne roku. Mēle starp sakostiem zobiem bija kā dzirklēs iespiesta. Pati viņa nekā nespēja ne domāt, ne sacīt, bet kaut kas nenosakāms vienmuļi un apnicīgi urbās smadzenēs, griezās kā vilciņš un dūca: — palaidniece, palaidniece...

Pēc brīža ienāca māte. No satraukuma aizelsusies, viņa atkal mēģināja pierunāt:

— Labāka vīra nekur neatradīsim. Padomā tikai, kas par saimniecību! Daļas visiem izmaksātas — kā kāda kundze varēsi slaistīties pa mīkstajām mēbelēm un rīkot saimi. Patiešām, laime pati tev nāk klāt...

Kristīne skatījās pa logu ārā. Ābeļu zari ziedu pumpuru čemuros bija kļuvuši smagi. Kādu zariņu vējš brūžāja gar loga rūti. Tam pretim šaipus stikla sīca zaļā muša. Aiz ābelēm, aiz jaunā dārza, tālumā plētās lauki. Tie bija kļuvuši palsi zaļgani. Un tukši. Vai tad patiesi neviens neparādīsies tajā pārredzamajā plašumā un nenāks viņu glābt? Kādam taču vajadzētu pasteigties — neba viss ciems būtu izmiris, un nav vairs neviena jauna puiša, neviena strauja vīrieša?

— Kam man šī laime vajadzīga? Man pietiks ar šo pašu galvas drāniņu. Es varu iet uz baznīcu arī basām kājām vai pastalās. Vai man vairs šeit nav vietas, vai es vairs neesmu vajadzīga? Māt, nedzen taču mani no mājām prom....

Lauki joprojām plētās plaši un tukši. Zemu lidinādamās klaigāja ķīvīte. Tur kāds gāja — ja putns tik sirdīgi šaudījās. Varbūt tiešām kāds nāk?... Suns skrien. Nē, ķīvīte spārniem sit medībās izgājušu kaķi... Augstākās vietās druvas kārtīgi noecētas. Tur zeme izskatās gaiši pelēka. Kauprēs, kur zeme mālainākа, tā ir brūngana un pievakares saulē pat iedzeltena. Sīkas, ecēšu tapu izvilktās vadziņas kaupres virsotnē saplūst un izzūd.

— Kristīnīt, bērniņ... Apauj kājas. Taču neiesi pie galda basām.

Kristīne iegāja kambarī. Stočkus, kas bija aplūkojis fotografiju albumu, tagad pagriezās pretim ienācējai. Sarkana, kā tikko izdedzināts māla pods, kvēloja viņa platā seja. No deniņiem un pakauša uz galvas virsu bija sasukāti reti, ieziesti mati.

Liela un mīksta, kā varde slapja un auksta delna pielipa meitenes rokai. Viņš to kratīja un cilāja tik ilgi, kamēr Kristīne noskurinādamās izvilka savējo.

— Gaidījām, gaidījām, kā nu ne. Izrunājāmies jau ar mammu... Apskatījos i pie baznīcas, i tirgus laukumā. Pēcāk, saku — būs palikusi mājā. Domāju... Saku, būtu reizē pārbraukuši — Viņš pagriezās pret logu, pa kuru varēja redzēt pajūgu. — Paskat, kādos tamborratos gribu tevi vizināt! Kas par zirgu — īsts rumaks! Un iejūgi laistās vienā misiņā, — runāja Stočkus ūdeņainās acis.

— Es nācu pārtiešām... Zeme jau labi apsusējusi... — Viņa nezināja kur likt roku, ko Stočkus bija turējis savējā. Slepus to mēģināja noslaucīt galda drānas stūrī. Auksts un glums rāpulis to bija aptraipījis.

— Tādu ceļa gabalu! Tas nav pa jokam...

— Kas nu vainas, zināt, pats sējas laiks. Zirgi notriekti lauku darbos. Jaunai — kas nekait kājām. Un mūsējie jau nav tādi kā jūsu zirgi. Tik jau vien der kā arklam, — māte iebēra starpā.

— Mēs jau laukus lai paspējām apskatīt. Rudzi varen smuki. Ķīvītes cekuls vairs tikko redzams.

— Kur kupenas neizgulēja...

— Es nupat grasos savus laukus drenēt. Ar techniķi jau norunāts. Tad vairs rūpju nekādu vai līst, vai saule spīd. Vai dažkārt kupenas...

— Pie mums nu gan viss pa vecai modei. Kas nekaiš jums! Iedzīve kā glāze. Ja jau izdrenēti, tad laikam gan arī paaug labāk?

— Paaug, ko nu par to runāt. Zināms, pavisam cits birums. Un, galvenais, grāvji neaizņem vietas.

— Kā tad, kā tad... lūdzu, ciemiņ, pie galda. Kristīnīt, meitiņ, aicini nu ciemiņu...

Galda vidū stāvēja sarkana degvīna pudele. Varbūt tā pati ar kuru mātes sirdi toreiz pie Gendvilienes kā ar medu apsmērēja. Pašu mājās brandvīns nekad netika piepaturēts. Arī kad tēvs vēl bija dzīvs — pasargi Dievs, tas no dzeršanas bija sargājams kā bērns, kas neapzinās ko dara. Ja tēvs vēl būtu dzīvs — domāja Kristīne — tad tas nevarētu tā notikt. Viņš neatļautu. Neatdotu savu bērnu tikai tāpēc vien, ka pagalmā dižojas zirgs kā rumaks. Tēvs bija mazrunīgs bijis. Pie iedzeršanas, kad citi sāka dziedāt, tas parasti iesnaudās. Taču tēvam bija bijusi sirds.

Stočkus slaucīja seju raibā kabatas lakatā, ko pirms tam skaļi izplānija lielā, rētuļainā, kā dzeņu izkapātā un spilgti sarkanā deguna priekšā. Tas bija sejas spilgtākais punkts un pilnīgi pazuda glāzē ikreizes, kad Stočkus sparīgi atgāzdamies dzēra. Kristīne Stočku tik tuvu redzēja otro reizi. Viņam mugurā bija tumšzilas vadmalas kārta. Pazodē griezās cieta apkaklīte, pie kuras tievā, melnā auklīņā zemu nokārās kakla saite. Pār vēderu stiepās resna pulksteņa važa. Kristīni pārņēma pretīguma sajūta.

— Nedzeršu, — viņa atbildēja, — vēl neko neesmu ēdusi.

— Bērns bija pie bikts. Nu ēd taču...

Stočkus jutās lieliski. Viņš nebēdāja, kas ēdis, kas ne. Viņš rūpējās, lai tikai pašam uz šķīvja būtu taukākais putna cepeša gabals. Arī glāzei viņš neļāva ilgi stāvēt pilnai. Māte nevarēja vien beigt priecāties par šādu znotu. Viss taču tik labi iegrozījās pareizās sliedēs.

— Pie jums tikpat kā kādā pilsētā. Dzirdēju, ka ar elektriķa lukturiem gaismojaties...

— Nu kā tad citādi! Vēja renegātoru uzcēlu uz jumta. Ja krietns vējš — kauc vien. Uz staļļiem lai aizstiepu drātis. Es tik saku— piespied tādu, nu kā lai pasaka, tādu kā tā mūzika knopi... — viņš pamāja ar roku uz skapja augšas, kur stāvēja Vinča ermoņika, — un uzreiz gaišs kā dienā. Mūzikantu pieturat? Nu, lustīgāk jau ir...

—Ek, ko nu, circenis, i tas smukāk uzspēlē... Tādās mājās arī saimei pavisam cita lieta. Ūdeni, runā, nevajagot no akas ar nēšiem stiept. Sievišķim tas liels atspaids. Tās visādas pariktes...

— Taisni to jau es gribu. Kur var — uzstādi mašīnu. Bet rokas pietaupi vecumdienām. Vai nav tā, jaunkundz? — Stočkus dzirās noglāstīt Kristīnes roku. Viņa to žigli atvilka atpakaļ. It kā to neievērojis, Stočkus turpināja: — Ūdens nāk taisni silēs. Govs tikai — bakst — ar mūli tādu kā vāciņu — kļunkst — un lops dzer cik patīk.

— Va re, ku gudri... Vai tad daudz slaucat?

— Jums, neslēpšu, slaucam astoņas. Bet četras vēl atnesīsies. Visas brūnās. Taisni no pašas Dānijas. Tiesa, piena viņām mazāk, bet tauku procents — četri un pus. Kontrolasistents ņem provi katru mēnesi. Eče, ja jau nu bijām sākuši runāt par elektrību, tad to gan varu teikt, ka ar to var darīt itin visu. Esmu noņēmies pirkt slaucamās mašīnas. Tādas ir, kā nu ne... Sabaksti tikai uz pupiem tādas šļaukiņas, piespied elektrību, un piens tek, ka čurkst vien. Tīrs, ne kāst vajaga, nekā.

Kelpšiene aiz brīnumiem bolīja acis:

— Ak jēziņ, ko gan tie mācītie tagad neizgudro! Kur tas ir redzēts, ar mašīnām slaukt!... Bet tādam lopu pulkam tak jau barības arī vajag ne mazumu?

— Saprotams. Veselus trīs jektārus apstādīšu tikai ar lopu bietēm. Ar cukura fabriku lai noslēdzu kontrakti. Stacija no mūsu mājām nav necik tālu — atmaksāsies. Bet visvairāk ābūls, auzas, mistrs...

Māte sēdēja galda stūrī, lai būtu ērtāk paskriet uz virtuvi vai citu ko pasniegt. Viņai iepretim meita un līgavainis, izplēties kā dadzis ceļmalā. Kristīne likās pazūdam viņa ēnā, jo Stočkus platā mugura aizsedza turpat visu logu. Viņš runāja un runāja bez apstājas. Dažubrīd viņa saprata tikai atsevišķus vārdus. Bez vajadzības viņa te sēdēja. Tā nepiedalījās līgumā, kura priekšmets bija viņa pati. Līkopas dzēra viņas māte ar kādu svešu cilvēku. Viņiem abiem viss bija skaidrs, bet meitene jutās kā bērns, ko krogū iedami vecāki bija aizmirsuši vezumā. — Kam man jāklausās šo piedzērušo tergošanā, — Kristīne jautāja pati sev. Piecelties un aiziet. Tur taču bija tik jauki, pie Drīža birzs. Bērzi drīzi salapos. Līčos purenes ceļ savas dzeltenās galviņas. Egles kļūst zilganas, un koki ciema ielas malā ciešāk glaužas viens pie otra. Viņa gaida uz ceļa parādāmies lielu vīrieša stāvu. Bet viņš, droši vien, kaut kur dzer alu un jautri tērzē. Viņas Elīzs, kas nezina nekā, kas notiek šeit.

— Un viss tas tikai ar manām personīgām pūlēm, lai sievai nebūtu nekāda grūtuma... Kaut kur, kā aiz miglas mākoņa, lielīgi dūdoja Stočkus.

(Turpinājums sekos).

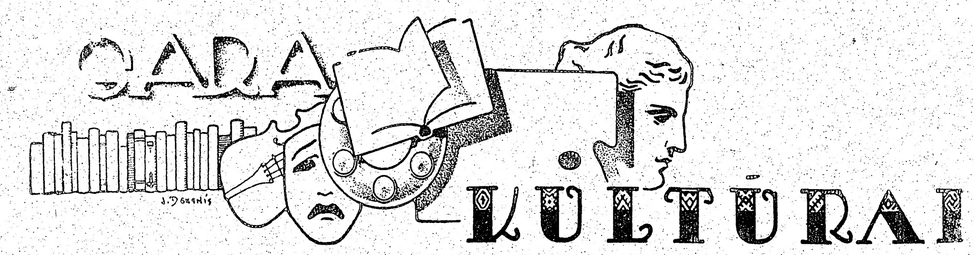

KO DARA NOBEĻA BALVAS LAUREĀTI?

14 VĒL DZĪVIE NODOD..S RAŽĪGAM DARBAM

Zviedru lielākā laikraksta Dagens Nyheter Eiropas un ASV speciālkorespondenti šā gada sākumā bija uzmeklējuši 14 vēl dzīves augstākās literārās atzinības ieguvējus un saviem lasītājiem snieguši interesantas ziņas par viņu darbu.

Kopš tās dienas, kad pirmoreiz simbolisku spēku, ka to nespēj aizstiks publicēta arī Stutgartes mētika piešķirtās Nobeļa balvas zinēnot neviena cita godalga, kaut arī nātniekiem un literātiem, vēl vienmēr šis apbalvojums tiek uzskatīts tā tīri materiālā ziņā būtu lielāka par visievērojamāko un dižāko, kāun vērtīgāka. Izrādās, ka no vidu var saņemt kāds mirstīgais. siem literātiem, kas ieguvuši šo Zviedrijas karaļa pasniegtā balva augsto atzinību, dzīvi ir vēl 14, ir ieguvusi gadu tecējumā tik lielu un tie ir:

1922: Žakinto Benavente — „par izcilajām sekmēm, ar kādām tas īstenojis spāņu dramas labākās tradicijas."

1929: Tomass Manns — „visvairāk par viņa romānu Budenbroki, kas gadu tecējumā ieguvis aizvien nopietnāku vērtējumu kā mūsdienu literatūras klasisks darbs."

1933: Ivans Bunins — „par mākslinieciskio sniegumu, ar kādu viņš turpinājis krievu klasiskās literatūras tradicijas prozas mākslā."

1936: Eižens O'Nīls — „par viņa drāmām, kas pilnas spēka, stipru pārdzīvojumu, godīguma un īpatnēji traģiska tvēruma."

1937: Rodžers Mārtins di Gārs — „par māksliniecisko spēku un patiesību, ar kādu viņš romānu serijā Les Thibault parādījis cilvēciskās pretešķības un būtiskās ainas no mūsdienu dzīves."

1938: Perla Baka — „par bagātīgiem un īsti episkiem ķīniešu zemnieku dzīves tēlojumiem un par biografiskiem meistardarbiem."

1939: Emils Silanpē — „par dziļo uztveri un izcilo stila māksiu, kādā viņš rāda savas dzimtenes senatni un dabu tās iekšējā būtībā.

1945: Gabriēla Mistrāle — „par viņas spēcīgo pārdzīvojumu piestrāvoto liriku, kas padarījusi viņas dzeju par simbolu visas latīņu Amerikas garīgajiem strāvojumiem."

1946: Hermans Hesse — „par viņa iedvesmes pilno radītāja darbu, kas savā tiekšmē uz pārdrošību un dziļu paļāvību pārstāv klasiskās humanitātes ideālus un augstās stila vērtības."

1948: T. S. Eliots — „par viņa ievērojamiem nopelniem modernās dzejas jaunu tradiciju radīšanā."

1949: Viljams Fokners — par viņa spēka pilno un dziļi personīgo māksliniecisko veikumu Amerikas jaunākajā romānu literatūrā."

1950: Bertrands Rasels — „kā atzinība par viņa daudzveidīgo un nozīmīgo literāro darbību, ar kuru viņš parādās kā humanitātes un domu brīvības cīnītājs."

1951: Pērs Lāgerkvists — „par māksliniecisko spēku un dziļo patstāvību, ar kādu viņš savā mākslā meklē atbildes cilvēces mūžīgajiem jautājumiem."

1952: Fransua Moriaks — „par vispusīgo un māksliniecisko intensitāti, ar kādu Moriaks savos romānos interpretējis cilvēka dz dzīves dramatiskos momentus."

EL PADRECITO — BENAVENTE

„vectētiņš," kā viņu dēvē spānieši, ir pārliecināts vecpuisis, un viņa draugi apgalvo, ka visā dzīvē viņam nav bijusi nevīena vienīga mīlas dēka. Viņš dzīvo daudzo draugu un viņu bērnu sabiedrībā.

Benavente ļoti mīl bērnus un sabiedrību, viņa mājās vienmēr nāk un iet aktieri, un pats viņš pārtiek gandrīz tikai no saldumiem: cepumiem, šokolādēs, karamelēm un biskvītiem, un tā katru gadu atbalsta ar ievērojamām summām Madrides slavenākās konditorejas. Benavente strādā naktīs, nekad nepieceļas pirms 12 dienā, bet vieglas pusdienas ēd deviņos vakarā.

Kopš 1900. gada viņš uzrakstījis ap 100 lugu, vēl pagājušā gadā sarakstījis 6, kuras visas tiek izrādītas. Pašreiz Benavente raksta savus memuārus, kurus publicēs tikai pēc viņa nāves. Tomēr „vectētiņš", ir vēl ļoti spirgts kā fiziski, tā garīgi, un cer vēl ilgi rakstīt.

TOMASS MANNS

ieguvis amerikāņu pavalstniecību, tomēr nespēj uz ilgāku laiku šķirties no Eiropas un atkal ir apmeties Šveicē, kur pavadīja jau savus trimdas gadus. Viņš nomā kādu vasarnīcu Erlenbachā, Cīriches ezera ziemeļu krastā, bet viņu gaida arī mājas Kalifornijā. Tomass Manns labprāt redz laudis ap sevi, viņš bieži ceļo, un pag. gadā viņš apmeklējis Mincheni, Frankfurti, Vīni, kur teicis Gerharda Hauptmaņa 90. dzimumdienas piemiņai veltītu runu. Manns bieži apciemo savu dēlu Michaēlu, jo ļoti piekēries saviem mazbērniem. Nav nekādu paziņu, ka Manna literārā darbība draudētu apsīkt. Cik var spriest no publikācijām presē, viņa jaunais satīriskais romāns, — Aferista Feliksa Krulla atziņas, kļūs par vienu no viņa ievērojamākajiem darbiem. Paredzams, ka Felikss Krulls būs gatavs 1954. gadā, bet pa starpu radīsies vēl citi darbi — kāds eseju krājums, kāda reālistiska novele, kas reizē tiks publicēta arī Stutgartes mēnešrakstā Merkurs. Bez tam Manns iecerējis vēl kādu citu jaunu romānu.

IVANS BUNINS,

kuram pašreiz ir jau 82 gadi, dzīvo vientuļi, trūcīgi un pieticīgi savā vasarnīcā, netālu no Rivjēras, bet ziemas pavada mazajā dzīvoklītī Parīzē. Viņš jūtas slikti, viņu moka astma un viņš spēj staigāt tikai pāris soļus. Vājā veselība kavē arī rakstīšanu, un tā pēdējos gados Bunins nav uzrakstījis neko vairāk kā savus memuārus un nelielu noveļu krājumu Tumšās alejas. „Padomju Savienība uzaicināja mani pagājušā gadā doties turp un apmesties uz dzīvi," stāsta Bunins, „bet es gribu sava mūža pēdējos gadus pavadīt labāk nabadzībā, tomēr kā brīvs vīrs.

EIZENS O'NĪLS

jau vairākus gadus ir smagi slims, tādēļ pēdējā laikā rakstījis maz. Vasarā tomēr iznāks grāmatā viņa jaunākā luga — Moon for the Misbegotten, kuru viņš sarakstīja tai pašā periodā kā savu pēdējo uz skatuves redzēto lugu Raugi, nāk ledus puisis. Ļoti iespējams, ka O'Nīla lugas pirmizrādē notiks Norvēģijā vai Zviedrijā.

RODŽERS MARTINS DI GĀRS

ir laikam gan viskautrīgākais un vientuļākais franču rakstnieks. Lielāko tiesu laika viņš pavada savā nelielajā īpašumā Normandijā, dažus mēnešus Rivjērā. Tikai reti viņš iegriežas Parīzē, kur tūlīt ieslēdzas savā puteklainajā dzīvoklī, kādā vecā patriarchālā hotelī no 16. gadsimta, kas atrodas kreisā Sēnas krastā. Di Gārs nerūpējas ne par durvju, ne telefona zvaniem, jo nevēlas izšķiest laiku nevajadzīgās runās ar svešiem ļaudīm. Strādāt viņš var tikai vientulībā un atzīstas, ka visus gadus pēc Nobela prēmijas saņemšanas strādā pie kādas milzīgas romānu serijas, kuraī uzrakstīti jau četri sējumi. „Ar savu romānu varoņiem es sarunājos kā ar draugiem," stāsta Di Gārs. „Es aprunājos ar viņiem no rītiem skujoties, mēs pļāpājam pie brokastu galda, un viņi pavada mani pastaigās. Šad un tad es saņemu vēstules no laikrakstu redaktoriem, kas grib mani intervēt vai zināt manus uzskatus dažādos jautājumos, bet es tik ļoti esmu saplūdis ar sava romāna varoņiem, ka man vairs nav pašam savu atziņu — tās visas ir viņu." Romānu serija būs Di Gāra mūža darbs, ko viņš tomēr nedomā publicēt ātrāk kā pirms savas nāves, jo negribot klausīties kritiku nepareizajos un mulķīgajos spriedumos. Bet tā kā Di Gārs joprojām fiziski un garīgi ir ļoti spirgts un vesels, tad pasaulei maz cerību ieraudzīt viņa darbu grāmatas formā tuvākos gados.

PĒRLA BAKA

joprojām ir rosmes un enerģijas pilna un gandrīz katru gadu publicē pa romānam, kas gandrīz visi atrodas „bestselleru" sarakstā. Viņas pēdējais romāns The Hidden Flower, kur stāstīts par kādas japāņu meitenes nelaimīgo laulību ar amerikāņu virsnieku, bija 19 nedēļas visvairāk pieprasītā grāmata Amerikā. Šai laikā Beka jau puslīdz pabeigusi jaunu darbu — Come, My Beloved, kas rāda kādas amerikāņu ģimenes likteņus trijās paaudzēs Indijā. Romāns iznāks rudenī. Blakus rakstniecībai Beka nodarbojas arī vēl ar citām problēmām, praktiskā dzīvē mēģinot atrisināt tās problēmas, ko apskatījusi savos romānos. Viena no tādām ir jaukto rašu laulībā dzimušo bērnu liktenis, par kuriem Beka daudz domājusi. Šai sakarā viņa noorganizējusi Viesmīlīgo Namu, — vairākas farmas Pensilvēnijas apkārtnē, kuru īpašnieki adoptē jauktās laulībās dzimušos bērnus. Rezultāti šiem eksperimentiem esot ļoti teicami, un Pērla Baka tic, ka daudzās nelaimes pasaulē būtu novērstas, ja likvidētu rašu aizspriedumus. Arī no savas personīgās pieredzes viņa daudz ziedojusi pētījumiem bērnu audzināšanā, sarakstot grāmatu The Child Who Never Grew, jo viņai pašai bijusi jāpārdzīvo smaga traģēdija, audzinot savu pirmo bērnu, kas bija garīgi atpalicis. Tagad viņa rūpējas nenogurusi par šādu bērnu kopšanu un audzināšanu, lai sagādātu arī tiem kādu iespēju tikt dzīvē uz priekšu.

(Turpinājums sekos).

Videvuds Kļava

IEVU KRŪMS

Putns grib aizlidot projām:
diezgan dziedāts un dzīvots.
Zaru kad norasojam
redzēs ar vieglu trīsu,
it kā kad celtos tas brīvots,
it kā vēl mātu un sauktu,
sacīs sev ievu krūms:
kādēļ lai vēl es plauktu? —
Diezgan man ziedēts un dzīvots:
putns grib aizlidot projām.

MĀSAS GŪTBERGAS VIESOJAS TORONTO

Māsas Ingrida un Karina Gütbergas ir vienīgā latviešu duo—klavierniecu vienība. Viņu koncerts Toronto solās būt viens no nozīmīgākajiem šīs sezonas latviešu bagātajā koncertu virknē. Māsu Gütbergu parādīšanās Toronto ir jo vairāk intriģējoša tādēļ, ka tās pavada ļoti atzinīgas starptautiski pazīstamu Eiropas un Amerikas laikrakstu recenzijas, bet latviešu klausītāju lielākā daļa tās dzirdēs pirmoreiz.

Tam ir savs pavisam dabisks izskaidojums. Latvijas laikā māsas Gütbergas bija vēl pavisam jaunas un pamatīgākas mūzikas studijas meitenes, mācekles klavieru spēlē, tās guva tikai pēc kara Vācijā un Austrijā, pirmos estrādes soļus spert taisni sveštautiešu sabiedrībā. Gütbergām bija laime papildināties un absolvēt studijas slavenajā Mocarta pilsētā — Zalcburgā. Apgrozoties šajā harmoniskajā vidē un dienu dienā tiekoties ar teicamākiem Eiropas mākslas pārstāvjiem, viņu mūzikālās perspektīvas pieņēmušas pavisam citādu plašumu.

Pēc pirmiem, bet ievērojamiem panākumiem Mocarteuma koncertā, par kuru Zalcburgas laikraksti raksta: „reta technikas perfekcija, pirmšķirīgs standarts, viens no koncerta sezonas izcilākiem notikumiem," māsas Gütbergas dodas turnejā pa Vācijas lielākajām pilsētām un Skandināvijas valstīm, Nav iespējams citēt visas tās cildenās preses atsauksmes, kuras Gütbergas güst no ievērojamākiem recenzentiem, jāmin vai vienīgi slavenā zviedru komponista Kurta Aterberga vārdi par viņu koncertu Stokholmas koncerta namā: „Pirmklasīgs duets, vienreiziga precizitāte un technikas kvalitāte."

Pagājušā gadā tās dodas uz Savienotām Valstīm, kur ātri iekaro izvēlīgo amerikāņu koncertu publiku un atkal güst augstvērtīgas recenzijas lielākos laikrakstos, kā „Christian Science Monitor", „Boston Herald" u. c. I. un K. Gütbergas koncertē vēlāk amerikāņu universitāšu un konservātoriju sarīkojumos, uzstājas radiofonā un televīzijā. Cik zināms, pēc koncerta Toronto tās dosies garākā turnejā pa ASV, līdz pat Kolorado un Nebraskai.

Toronto koncerts, kurā māksliniece atskaņos kā klasiķus, tā arī romantiķus un modernistus, so.ās būt vērtīgs un interesants. Domājams, ka atsaucīgā Toronto latviešu koncerta publika neaizmirsīs nākt svētdien uz Poļu nama zāli, 62 Claremont ielā, vērot pie divi flīģeļiem jaunās, apdāvinātās māksliniece.s un dot tām morālu stiprinājumu tālāku lauru plūkšanā uz šī kontinenta koncerta estrādēm, kur tās populārizē Latvijas vārdu.

V.

KANADAS UNIVERSITĀTES

Kanadā ir 32 universitātes, no tām divas franciski runājošiem, 3 divās valodās un pārējās angliski runājošiem. Viņu apmēri svārstās no mazām kollēdžām ar apmēram 200 studējošiem līdz lieliem institūtiem ar pāri par 10.000 studējošo.

FILMU ŠĪKUMI

Vācu filmu aktieris Hans Albers, kurš latviešu skatītājiem pazīstams vismaz no krāsu filmas Minhauzens, tagad tēlo galveno lomu — jūras kadetu apmācības kuģa kapteini, kuram nekad nav vajas apprecēties, jaunajā vācu filmā — Kaeptn Bay-Bay. Daļa filmas uzņemta Itālijā un darbi tagad tuvojas nobeigumam Visbādenes kino studijās.

Filmā būšot eksotiski skati un tā būšot bagāta jūrnieku dziesmām. Filmai paredz panākumus ārzemēs un aizjūrā.

*

Ingrida Bergmane kopā ar savu vīru Rosselīni pēc viņa idejas un arī viņa režijā sākuši janvārī uzņemt jaunu filmu, kura, cik paredzams, saukšoties Jaunais vīns.

Bergmane izteikusi arī vēlēšanos uzstāties Zviedrijas teātrī. Viņa esot kādreiz spēlējusi uz Nujorkas skatuvēm, bet nekad vēl savā dzimtenē. Lai šo sentimentālo sapni, kā šo vēlēšanos viņa pati nosaukusi, pārvērstu īstenībā, Bergmane stājusies sakaros ar Stokholmas teātriem. Par filmēšanos Savienotās Valstīs viņa vairs nedomājot, jo tas viss esot aizgājis uz neatgriešanos.

Impozanta personība apbalvoto vidū ir filozofs Bertrands Rusels, kuŗš nesen 80 gadu vecumā ceturto reizi devies laulības ostā.

Sarkanvīna izrādē

Toronto neizlutinātajai teātŗa publikai, noskatoties Nujorkas Latviešu teātŗa Sarkanvīna izrādi, šoreiz bija tieši tāds pārdzīvojums kā maziem, kāriem malkiem baudot šo cēlo dzērienu.

Neiztirzājot tuvāk lugas saturu un vērtības, kā arī režisora un aktieŗu veikumus, ko jau nesen šī laikraksta slejās darīja V. Kalve, gribētos tikai īsi skicēt tos pārdzīvojumus, kas teātŗa draugiem liek mirkli iegriezties atkal īstas teātŗa mākslas pasaulē.

Nemeklējot tipisko salonkomedijā, kāda ir arī šī V. Kārkliņa luga, nekādas pārāk dziļas atziņas vai jaunas atklāsmes, bet priecājoties par lugas spraigajām replikām, asprātībām un veiklajiem dialogiem, tāpat par rūdīto aktieŗu tehniski nevainojamo spēli, skatītājs var lauties tīram skatuves priekam.

Vērojot cienījamā jubilāra, mūsu skatuves mākslas seniora J. Šāberta nosvērto tēlojumu, jāpriecājas par viņa dziļo skatuves kultūru un mēra izjūtu katŗa vārdā un žestā, no kā tik daudz būtu jāmācās mūsu jaunajai aktieŗu paaudzei, kas spārnus pirmajam lidojumam vingrina trimdā, nodibinātajos ansambļos.

Režisors O. Uršteins, par kuŗa sniegumu torontieši jau nesen priecājās deklamāciju vakarā, šoreiz bija veicis divkāršu pienākumu, uzņemoties režisora atbildību un tēlojot Harija lomu. Rādīdams techniski virtuozu spēli, Uršteins modulēja Harija pārdzīvojumu skālu daudz krāsainās variācijās, zīmēdams panaivo mīlētāju gan kā ideālistu, gan kā pašmīlīgu jaunieti.

Tīkams un viscaur izturēts bija Princes veidotais Karinas tēls — tas valdzināja savā patiesīgā, trauslā nezinā, daiļumā un pārdzivojuma īstumā.

Galveno trijotni veikli ielogoja kalpotāju pāris — Šteinberga un Dumpis, kam lugā paredzēta vairāk rezonētāju loma, bet ar autora dotajām filozofiskajām prātulm tie veikli iekrāsoja kopspēli.

Rezultātā — pilnvērtīga, laba izrāde, kas mums atgādināja mūsu teātŗa sendienu sniegumus.

I. V.

Kultūras apskats

Komponists Tālivaldis Ķeniņš lasīs pirmdien, 9. martā, plkst. 8,30 lekciju franču valodā par franču laikmetīgo mūziku. Lekcija notiks „Alliance Francaise" rīkoto referātu ietvaros, kuŗos šajā sezonā jau piedalījušies ievērojamais franču filozofs un vēsturnieks Daniels Rops, Grenoblas universitātes profesors Karačo un bij. Francijas koloniju ministŗs Miteraņs. Lekcija notiks Toronto universitātes Emanuela kolledžas zālē, Queens Park (dienvidos no Avenue Rd. un Bloor).

*

Nujorkas Latviešu Studentu Bba rīko svētdien, 22. februārī, pl. 3 p. p., Mocarta zālē — 328 E. 86. ielā, Nujorkā rakstnieka Knuta Lesiņa pēcpusdienu.

Programmā: Vitauta Kalves apcere par Knutu Lesiņu „Pēdējais romantiķis". Pēc tam Knuts Lesiņš lasīs savus dzejoļus, atmiņu virkni Gadi un sejas un kādu tēlojumu.

*

Toronto Latviešu Nacionālam Teātrim 1. Lieldienās, 5. apr., pl. 4 p. p., Sv. Andreja baznīcas zālē būs pirmizrāde, uzvedot Raiņa „Pūt vējiņi" Galvenās lomās E. Znotiņa (Baiba), L. Dadze (Zane), J. Dzeguze (Uldis), E. Pētersons (Didzis), M. Bērziņa (Čiepa), I. Pētersone (Anda). Atzīmējams, ka šī būs Pūt, vējiņi, 40 gadu jubilejas izrāde, jo pirmo reizi šī luga uzvesta 1913. gadā Pēterpilī. Toreiz Baibu tēlojusi Biruta Skujeniece, Zani Tija Banga, Čiepu Lilija Stengele un Uldi Amtmanis—Briedītis. Dekorācijas darinājis J. Kuga. Toronto izrādei dekorācijas glezno māksl. J. Kārkliņš.

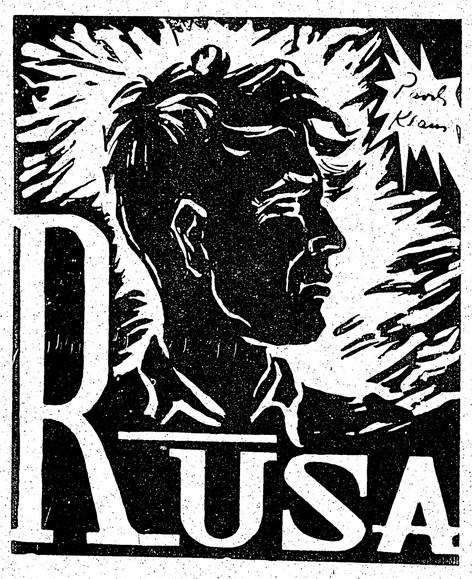

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS — REPORTĀŽA

41. turpinājums

Virsleitnants Kvadrats viegli notrīsēja.

„Ne sliktāks par jums," viņš sacīja tikpat indīgi.

„Varbūt," Sabile ironiski paraustīja plecus. „Katrā ziņā ir zīmīgi, ka mēs abi varam smaidīt un pat smieties un sarunāties par kosma un pasaules politikas problēmām, cilvēku asinīs stāvēdami."

Pūlis kļuva arvien blīvāks. Kāds pagrūda Kvadratu ar plecu un viņš sagrīlojās.

„Nevienam nav tiesību nokāpt!" tumsā dzirdēja balsi. „Nolādēts! Cik ilgi mēs vēl kvernēsim uz šī spoku kuģa?"

„Līdz kārtējam nakts uzlidojumam ostai," cita balss dzēlīgi piezīmēja.

„Ir gluži vienalga, kas es esmu," Kvadrants turpināja. „Es vairs nepiederu tur," viņš pamāja uz austrumu pusi.

„Bet — bet ja nu kara iznākums šajā lietā kaut ko groza?" Sabile nekautrīgi jautāja.

Virsleitnants Kvadrats izslējās un pacēla labo roku pleca augstumā. „Mēs cīnīsimies," viņš sacīja, un ārsts tumsā nespēja saskatīt viņa vaibstus. „Jaunā Eiropa uzvarēs. Vai jūs par to šaubāties?" Tagad skaidri bija saklausāms izsmiekls. Krievs nekustējās, stāvēja, roku izslējis, ar visu augumu viegli padodamies Brakes līganajām kustībām, un šajā apzinīgajā elegancē, šajā rotaļīgajā izaicinājumā pēkšņi atklājās ārkārtīga, dzēlīga nekaunība.

„Tā bija interesanta saruna," Dr. Sabile auksti piebilda, „kas daudz ko noskaidroja par mums abiem. Vai jums nekd nav bijis baiļu par savu personīgo likteni?"

Krievs nolaida roku. Tikai tagad Dr. Sabile ievēroja, ka viņa kreisajā rokā bija cidmi. Kvadrats viegli uzsita ar tiem pāris reižu pa sava zābaka stulmu, spēji pacēla galvu un teica Dr. Sabilem tieši sejā:

„Jūs esat vienīgi kara ārsts. Man liekas, ka man ir zināmas priekšrocības iepretim jums," un viegli piedūra cimdu galus savas uniformas apkakles uzšuvēm. Tajā pašā mirklī viņš aizgriezās, jaunpienācis kareivju bars viņus izšķīra, un, neatvadījies, Kvadrats lāva pūlim sevi nest. Viņš bija kā spoks, kas pēkšņi parādījies, pēkšņi gaist. Kādu brīdi kapteiņa acu priekšā no tumsas vēl vīdēja viņa šaurā, smalkā seja ar smaidā pavērtu baltu zobu rindu — intelligenta, skaista un — sātaniska.

Pār bortu pārvēlās kupls dūmu mutulis, ko izmeta velkonis lejā. Dr. Sabile pārliecās malai un skatījās turp. Divi ostas velkoņi mēģināja novilkt Braki no sēkļa. Tie bija pietauvojušies un, melnajā ūdenī gorīgi kustēdamies, vispirms centās sagriezt vraku ar smaili pret krastu. Sabile redzēja lejā dažus vīrus, kas lāktuŗa skopajā sarkanajā gaismā rīkojās ap tauvām. Brīdi pa brīdim uz velkoņa tumsā atskanēja mašīntelpas zvans, skrūve kūla ūdeni, stūrmainis, ratā iegulies, skatījās pār plecu atpakaļ, pievārsis lāktuŗa apspīdēto seju Brakes priekšgalam. Otrs velkonis tusnīja pakalgalā, mezdams gaisā dūmus ar dzirkstelēm, Brake no jauna sāka intensīvi drebēt ar visām mašīnām. Nekā. Smagais korpuss nekustējās.

Pēkšņi Dr. Sabilem gribējās būt jau krastā. Cik ilgi tas vēl vilksies? Ievainotie, palīdzības nesaņemdami, klusi viens pēc otra aizgāja. Viņam vairs nebija neviena medikamenta, ne drusciņas pārsienamā materiāla. Viņš bija līdzīgs starp līdzīgiem, tāds pats kā šie kareivji, kas trulā vienaldzībā, nespēdami nenieka līdzēt, kāpa pāri savu draugu ķermeņiem.

„Nevienam nav tiesību nokāpt no kuģa," viņš pēkšņi atcerējās. Kas bija devis šo rīkojumu? Bet tas viņu neskāra tā kā tā. Visu nakti, droši vien, līdz rītam viņa pienākums prasīs palikt pie ievainotajiem, kad tos sāks transportēt uz slimnīcu.

Viņš bija noguris un apstulbis. Un pēc spontānās atklāsmes viņu sāka vajāt vieglas paģiras. Vai viņš drusku par daudz neuzticējās svešam cilvēkam?

Viņš nevarēja noliegt, ka svešais jau no pirmā acumirkļa bija modinājis uzticību. Kāpēc? Varbūt domas pārnesās, varbūt krieva slepenā, bet nepārprotamā naidīgā nostāja pret vāciešiem kādā īpašā, neizdibināmā veidā pārnesās uz viņu? Atrada tur pretpolu?

„Paldies Dievam, te jūs esat," pēkšņi atskanēja balss. Tas bija leģionārs Zilgme. „Es jūs meklēju pa visu kuģi. Mikus jūs lūdz pie sevis."

„Vai Illa nav tur?"

„Visu laiku, cik atļauj citi ievainotie. Bet viņš vēlas runāt ar jums."

Viņi bija nonesuši smagāk ievainotos kuģa priekšgalā iekštelpās. Mikus gulēja kopā ar trim vācu puišiem mazā kabīnē tūliņ zem klāja. Kad ārsts ar leģionāru tur ieradās, Illa bāla un nogurusi, klusēdama atstāja kabīni.

Mikus nopietni uzlūkoja abus ienācējus. Viņš izskatījās visai sabrucis, ar drudža ugunīm pelēkajās acīs.

„Kā klājas?" Dr. Sabile saņēma viņa roku, lai pataustītu pulsu.

„Nejautājiet," Mikus pagrieza uz viņu sagurušu skatienu. „Man varbūt būs ilgāku laiku jāpaliek kaut kur slimnīcā... vai ne, doktor?"

Viņš gaidīdams lūkojās ārsta sejā un turpināja tikai tad, kad Sabile pēc ilgas vilcināšanās klusēdams pamāja.

„Un kā būs ar Zilgmi? Viņa kājas dēļ?" Mikus gribēja zināt.

Dr. Sabile drusku izbrīnējies pavērās uz Miku, tad ļāva skatienam krist uz Zilgmes ceļi, kas izskatījās resns un neveikls pamatīgā pārsējumā dēļ. Tas bija dīvaini, ka arī viens no vācu kaŗavīriem reizē ar ārstu pagrieza galvu un lūkojās uz Zilgmes kāju stulbām, neizteiksmīgām acīm, tās vairs nenovērsdams. Abi pārējie kunkstēdami valstījās savās kojās.

„Kas par lietu, Peniķi? Jūs nedrīkstat piepūlēties. Runājiet īsi."

„Es izeju no ierindas. Man ir kāds uzdevums. Es nezinu, kas ar mani notiks. Dariet jūs tālāk, ko varat." Mikus uz brīdi apklusa, tad lūdza pasniegt viņa kabatas portfeli no svārkiem. Izņēmis Erika doto karti, viņš paturēja to rokās uz krūtīm un ilgi lūkojās kapteiņa sejā. Tas bija netīkamas izteiksmes skatiens, un Dr. Sabile izturēja to tikai ar pūlēm.

„Vai tas vēl ilgi vilksies?" jautāja Mikus. Kapteiņa uzreiz nesaprata. Viņš savilka uzacis un centās iedziļināties Mikus domāšanā.

„Nav zināms," viņš beidzot atteica. „Esam uzskrējuši sēklī."

Mikus acīm redzot noskuma. Viņš vispār izturējās kā bērns.

„Tad jūs paliksit uz kuģa," viņš pēc ilgas pauzes sacīja vairāk it kā sev. Ārsts pamāja. Mikus pavērsās pret Zilgmi. Abi ar Dr. Sabili viņi reizē nolicēās pār Miku un klausījās viņa čukstos, kas dažbrīd pavisam pārtrūka. Ilgvars Laimonis Gundabis Zilgme saņēma karti no viņa sakarsušajām rokām, lūkojās uz to un neuzdrošinājās pacelt skatienu uz Miku.

Kontuzētais gulēja, zodu krūtīs iespiedis, kas runāšanu stipri apgrūtināja. Viņš veidoja vārdus gausi un izvēlīgi, netērēdams nevienu lieku balsienu, dažreiz spēji apklusa un sakoda lūpas, un ārstam ar leģionāru bija jāgaida, kamēr viņš savas sāpes pārvar.

Mikus pateica visu, kam bija sakars ar Erika pasākumu. Viņš runāja, vairāk klausīdams instinktam nekā saprātam. Viņa apziņa bieži aptumšojās, un tad viņš kā izbrīnēts lūkojās leģionārā netīkami tukšām, neizteiksmīgām acīm.

Kad viss bija izrunāts, gulošais gari nopūtās un palika nekustīgs, plaukstas kā ierindā gurniem piespiedis. Tikai pēc krietna brīža viņš atkal pavēra acis.

„Skaidrs?" viņš jautāja cieši. Viņu skatieni sastapās. Mikum bija neparasti lielas, valgi spīdošas acis. Zilgmem likās, ka viņš mirst. Dr. Sabile ieraudzīja bailes Zilgmes sejā un, tikko manāmi, noraidīdams pamāja galvu. Mikus noraudzījās, kā Zilgme noglabā karti.

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

Sniedzam pakalpojumus latviešu valodā MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS lietās.

Tel. mājās — RI 3670

Lūdzam zvanīt no pl. 6 pp. līdz 12 vakarā un rītos no plkst. 6 līdz 8.

Piedāvājam:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, KOMERCIĀLĀS UZĒMUMUS, VEIKALUS UTT.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU, APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA MŪSU KANTORĪ, PALĪDZAM

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ DIVIEM GADIEM

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORI HA 1192

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761
1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

EDUARDS BĀLIŅŠ

Tel. 94121
913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROSINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVIBAS UN AUTO APDROSINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARĪJUMIEM SNIEDZAM KATRĀ LAIKĀ

Birojs atvērts ik dienas līdz pl. 10 vak., arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

Nodaļas: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Sekojiet ik dienas sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

KANADAS LATVIEŠU FILMAS

ATKLĀŠANAS SARĪKOJUMS

UN

FILMU PIRMIZRĀDE

MONTREĀLĀ

1953. g. 28. februārī, pl. 8.00 vakarā.

Poļu zālē, 57 Prince Arthur St., E.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī.
Zvanīt WA 9038, Toronto
(168)

Dr. S. V. FEINMAN

256 Crawford ielā
(Dundas un Crawford ielas stūrī)
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski

Dr. JĀNIS REKAI un Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti
219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont
Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Zobu ārsts Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,
372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave
Tel. WA 9354 Toronto

LŪDZU!

Ja vēlaties pirkt jaunu FORDA auto — vieglo vai smago — stājieties sakaros ar mūsu firmas pārstāvi

V. PESECKA KUNGU

1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371
(arī vakaros no plkst. 18—21 un sestdienās no plkst. 10—13)

FORD — MONARCH

PĀRSTĀVIBA

CHURCH MOTORS Ltd.

1638 BLOOR St., W., tel. OL 2371

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. KI 4585
runā vāciski, krieviski un zviedriski

VAJADZĪGA māsas palīdze atpūtas namam, kurā pati var dzīvot, 260 St. George St., Toronto. Tel. ME 7270. (205)

VĒLOS IEPAZĪTIES

ar klusām lauku jaunavām nopietnā precību nolūkā, līdz 33 g. vecām. Rakstīt šī laikraksta kantorim. Off. 197 — Laucinieks.

BEZBĒRNU pāris meklē mēbelētu istabu ar atsevišķu virtuvi un pastāvīgu siltu ūdeni klusā mājā, labā satiksmes rajonā. Pied. nodot šīs avīzes kantorī ar Nr. 8.

IZDODAMAS trīs istabas (mēb. vai nemēbelētas) ar virtuves lietošanu. Apskatīt katrā laikā. Garāžas iespējas. 581 Runnymede Rd., Toronto. (199)

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Pastāvīgi karsts ūdens. Laba satiksme. Zvanīt vakaros pēc plkst. 6 Tel. HY 9243, Toronto. (217)

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas igauņu mājā ar virtuves lietošanu. Vienmēr karsts ūdens. Var būt vienīnieks vai grupa. — Lēts. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. RI 3335, Toronto. (203)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ar virtuvi pieaugušiem vai arī ar bērniem. Zvanīt katrā laikā. Toronto, Tel. LL 5378, 9 Delavare Ave. (196)

IZDODAMA viena mēbelēta un viena nemēbelēta istaba ar virtuves lietošanu, High Park rajonā, zvanīt pēc plkst. 6.00 vakarā, Tel. JU 2546, Toronto. (202)

IZDODAMA ļoti laba istaba ar virtuves lietošanu jaunā mājā pie High Park un Bloor, Tel. LY 5969, Toronto. (201)

Visāda veida
RAKSTĀMMAŠĪNAS
uz izdevīgiem noteikumiem piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto,
tel. RA 7149

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA
FOTO DARBNĪCA
izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni
PIEŅEM REMONTĀ
FOTO APARĀTUS
FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ
445 PAPE Ave, TORONTO
TEL. GE 0756

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403, Toronto
(142)

DAUGAVAS VANAGU HAMILTONAS NOD. DRĀMATISKĀ ANSAMBLA

PIRMUZVEDUMĀ

svētdien, 22. februārī, plkst. 18.30 Central Hall'ē
213 James St., North, Hamilton

ELĪNAS ZĀLĪTES
4 CĒLIENU KOMĒDIJA

BĪSTAMAIS VECUMS

Režisors: E. JURŠEVSKIS. Dekorātors: I. ŠTEINS

Apgaismotājs: E. BRĪVKALNS

Ieeja $1.00. Bērniem puscena (172)

Čiepiņ, sēdies kulbā iekšā,
Puse tev, pus' man.

DV ST. KATARINAS NODAĻA
rīko š. g. 28. februārī, plkst. 7.30 vakarā
POĻU BALTĀ ĒRGĻA ZĀLĒ, 43 FACER ST.
GADSKĀRTĒJO KARNEVĀLU
„ČIGĀNU KULBĀ"
AR ČIGĀNU PRIEKŠNESUMIEM
SPĒLĒS TORONTO IGAUŅU DEJU KAPELLA
BAGĀTĪGS ATSPIRDZINĀJUMU GALDS
BOLE, CEPURĪTES, BALONI, ZĪLĒŠANA UN DAŽĀDI PĀRSTEIGUMI (195)
Ieejas maksa: Dāmām, biedriem un apmeklētājiem kostīmos $1.00, kungiem $1.50
Apmeklēt lūdz NODAĻAS VALDE

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

LIELĀKAIS JAUNKANADIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS BIROJS

S. DWORAK, Real Estate Broker

373 Roncesvalles Ave, Toronto

Jums palīdzēs tikt pie vispiemērotākā nekustamā īpašuma par iespējami zemākām cenām pie viszemākām iemaksām, un sagādās aizdevumus iemaksām

KAS GAN CITS SPĒJ SNIEGT JUMS LABĀKUS UN IZDEVĪGĀKUS PAKALPOJUMUS KĀ PAŠU JAUNKANADIEŠU BIROJS?

LEONIDS EICHE

MŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVIS,
Jums sniegs katrā laikā paskaidrojumus un izziņas
Tel. birojā: OL 3210, KE 3011, ME 3311
Mājās: MI 3343 «200»

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

21. februārī, plkst. 13,30 Deltas Secondary skolas vingrotavā Hamiltonas kausu finālspēles:
1. LSAK valdes priekšsēža uzruna.
2. TLSK 1. — Hamiltonas igaunietes (siev. volejb.).
3. TLSK 2. — Latv. Y klubs — (vīr. volejb.).
4. TLSK (tren. Kazaks) — Sparta (vīr. basketb.).

°

25. februārī, plkst. 21 YMCA's telpās (21 Mc Gill) Toronto sieviešu volejbola meistarībā latv. TLSK I — igauņu 2.

°

25. februārī spēles Toronto galda tenisa meistarības vienībām.

°

28. februārī, plkst. 14 Bloor Collegiate telpās sieviešu basketbolā draudzības spēle kanadietes — TLSK; Kanadas latviešu meistarībā basketbolā Sparta — TLSK (tren. Kadiķis); Toronto meistarībā volejbolā senioru līgā Latviešu Y klubs — TLSK.

°

1. martā, plkst. 11 College ielā 40, Gadskārtējais Kanadas latviešu sporta kongress.

DRAUDZĪBAS KAUSS PĀRIET TLSK ĪPAŠUMĀ

Latviešu Y kluba un TLSK kopīgi dāvātais Draudzības kauss galda tenisā vienībām pārgājis TLSK īpašumā. Noteikumi paredzēja, ka kauss izcīnāms starp Latviešu Y kluba un TLSK izlasēm, un to savā īpašumā ilgāk vienība, kas to izcīna trīs reizes no vietas, vai piecas pavisam.

TLSK, kas kausu jau bija izcīnījis divas reizes no vietas, trešajā izcīņā atkal guva 10:7 uzvaru.

Kluba vienībā spēlēja: Liepiņš (4 — visas uzv.), Paukšēns (2 uzv.), Kūlītis (2 uzv.), Teteris (1 uzv.).

Latviešu Y klubā: Kuga (2 uzv.), Ingelevičs 2 uzv.) Eglīte (2 uzv.), Cīrulis (1 uzv.).

Vienīgā dubultspēlē Liepiņš—Teteris uzvarēja Cīruli—Apsīti.

Jācer, ka tuvākā nākotnē radīsies atkal jauna balva un jauni noteikumi un galda tenisisti varēs turpināt sacensties draudzīgās spēlēs.

KUGAS PANĀKUMI

Lai sastādītu ranga tabulu, Latviešu Y klubs rīkoja internu galda tenisa turnīru. Šai turnīrā uzvarēja taktikis Kuga, atstājot otrā vietā Eglīti un trešā talantīgo Cīruli.

PĀRSTEIGUMI UN PROTESTI

Toronto volejbola meistarībā sieviešu līgā TLSK 1. vienība uzvarēja igauņu 2. vienību, bet kluba 2. vienība trīs setos zaudēja ukrainietēm. Punktu stāvoklī bez zaudējuma turnīrā ir TLSK I vienība un igauņu I vienība. Ukrainietēm un TLSK 2. vienībai ir viena uzvara, bet igauņu 2. vienībai uzvaras vēl nav.

Senioru līgā kā pārsteigums minams Sokola vienības uzvara pār Kanadas meistaru YMCA's igauņiem.

Negaidītu gala iznākumu guva TLSK un Kaleva vienību spēkošanās, kad katra vienība bija uzvarējusi pa setam, izšķirīgajā trešajā setā Kalevs panāca 14:0 vadību, bet klubs uzvarēja 16:14.

Abu latviešu vienību Latviešu Y kluba un TLSK spēkošanās beidzās ar protestu un tā izšķiršana nodota Ontario Volejbola Savienībai.

Punktu stāvoklī ar vienu zaudējumu priekšgalā ir YMCA's igauņi, čechu Sokoli un Latviešu Y klubs. Seko Kalevs un TLSK, bet pēdējā vietā bez uzvaras ukraiņu SA vienība.

Intermidiate līgā paredzētā Kaleva un TLSK spēle atlikta.

Mājas dārziņš raksturo īpašnieka gaumi un intelliģenci

ROZES

VISSKAISTĀKĀS KRĀSĀS UN ZIEDU FORMĀS KATRAM DĀRZIŅAM

PUNDURĀBELĪTES,

kas sāk dot augstas kvalitātes augļus jau otrā gadā pēc stādīšanas un aizņem TIKAI DAŽAS KV. PĒDAS ZEMES.

PIEDĀVĀ

MĀRTIŅŠ GRINBERGS HAMILTONĀ

(187) 68 LOCKE St., N., Tel. 7-7836

P.S. Ierīkoju košumdārziņus Hamiltonā un apkārtnē (187)

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 22. febr., pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.**

Bronksā, Sv. Jāņa baznīcā latviešu dievkalpojums 22 febr., pl. 6 vakarā. **Māc. A. Ozols.**

Detroitas (Mich.) Kristus ev.-lut. latviešu draudzes Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums svētdien, 22. febr., plkst. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (St. Marks Church), 1045 E. Grand Blvd., Forest un Grand Blvd. stūrī, ieeja no bulvāra. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce baznīcas zālē.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. t. 70136). N.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.)

Sarnijā, 21. febr., plkst. 6 vak. dievkalp.

Londonā, 22 febr., plkst. 4 p. p. Trīsvienības bazn. dievkalp.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. T. 93410). Jaunatnes sanāksme ceturtdien, 12. febr., plkst. 6,30 māc. mājā.

Dāmu komitejas sanāksme 21. februārī, plkst. 7 vakarā pie Kerstein-na kdzes, 308 Herkimer Str.

Lūdzu piesacīties iesvētes mācībā līdz 1. martam.

Draudzes Dāmu komiteja sarīko Toronto Nacionālā teātra viesizrādi 28. febr., plkst. 7 vakarā Dalewood skolas telpās (Main Str. West un Haddon ielu stūrī). Uzvedīs Brigaderes lugu „Sprīdītis". Režisore Milda Bērziņa. Ieejas maksa pieaugušajiem $1.—, bērniem $0.25. Visi tautieši laipni aicināti.

Prāv. A. Mitulis (16 Ray Blvd., Port Arthur, Ont., t. 55078)

Fort Viljamā, 22. febr., plkst. 3.15 p. p. dievkalp. Trīsvienības b-cā (560 May Str.).

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda, Que.)

Virdžinijtaunā, 22. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalp. Anglikāņu b.

Māc. E. Lange (Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottawa, Ont.).

Otavā, 22. februārī, plkst. 5 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalp. Dievkalp. Sv. Pētera b-cā, Lyon ielā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa latviešu draudzē**

Svētdien, 22. febr., plkst. 4 p. p. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, 274 Concord Ave. Svētdienas skola.

Sestdien, 28. februārī, plkst. 7,30 vakarā Draudzes vakars — Sv.Jāņa b-cas sanāksmju telpās, 274 Concord Ave. Vakara moto — „Sapņi uz mājām". Piedalās dzejniece Velta Toma, pianiste Marta Tütere un baritons Pēteris Geistauts. Viesi tiks pacienāti. Visi mīļi ielūgti.

Svētdien, 1. martā, plkst. 4 p. p. Lielās Lūdzamās d. dievk. sv. Trīsvienības b-cā, 619 Sherbourne St. (pie Bloor St.). Svētdienas skola.

Ssvētdien, 8. martā, plkst. 4 p. p. dievkalp. Sv. Jāņa b-cā, 274 Concord Ave. Svētdienas Skola.

Draudzes locekļi lūgti iegaumēt, ka, sākot ar marta mēnesi, dievkalpojumi abās baznīcās notiks pēcpusdienās un sākies plkst. 4. Svētdienas Skola darbosies abās baznīcās.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., **Toronto, Ont., tel. MI 1873). Toronto Sv. Andreja b-cā** (Carlton un Jarvis ielu stūrī). Svētdien, 22 februārī, plkst. 11 dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš (5833-45 Ave. Red Deer, Alta), svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Māc. E. Caune (10827 — 114 St. Edmonton, Alta, t. 41890).

Kalgarijā, 22. febr., plkst. 3 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalp. Pirmā luterāņu b-cā.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave, NDG, Montreal, Que. t. 3422). **Montreālā,** 22. febr., plkst. 4 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave. Westmount.).

Archibiskapa pārst. A. Skrodelis

Toronto Baptistu draudzes dievkalpojums un svētd. skola bērniem svētdien, 22. februārī, pl. 17, Walmer Rd. bapt. bazn. telpās. Pl. 19 Jaunatnes sanāksme. Piektdienas vak. pl. 20 Lūgšanas sapulce. Māc. R. Ekšteins.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKA"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāce, 1800 E. 18th St., Brooklyn 29, N.Y.

†

Pēc grūtām ciešanām aizgāja Dieva mierā mūsu mīļā

MINNA MAURĪTIS, dz. KAUPE

Dzimusi 1911. g. 21. novembrī Trikātā

Mirusi 1953. g. 26. janvārī Minneapoles slimnīcā, Savienotajās Valstīs

Dziļās sērās

VĪRS UN DĒLS ASV, PIEDERĪGIE
UN RADI KANADĀ, ZVIEDRIJĀ
UN DZIMTENĒ «198»

PĀRDODAMS LABI IEKĀRTOTS LATVIEŠU

PĀRTIKAS PREČU VEIKALS

Ejošā stāvoklī ar vai bez precēm

Pelna $100 nedēļā. Arī dzīvoklis turpat

Pieprasīt pa tel. Toronto EM 6-2434

(209) E. TĪLMANIS

IMANTA

APGĀDĀ IMANTA
ŠĪ GADA FEBRUĀRĪ IZNĀK

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU
II SĒJUMS

Redaktori: prof. A. Švābe, prof. K. Straubergs, E. Hauzenberga — Šturma

II sējumā prof. K. Strauberga, prof. A. Švābes, Dr. V. Gintera u. c. raksti un tautas dziesmas par ģimenes locekļiem un viņu satiksmi, bāreņu dziesmas, dziesmas par augumu, apģērbu, rotām un dziesmas par tikumiem un netikumiem.

SAGATAVOŠANĀ

III SĒJUMS

ar prof. L. Bērziņa, prof. K. Strauberga u. c. rakstiem un dziesmām par sieviešu mājas un roku darbiem (vērpšanu, adīšanu, aušanu, pūra darināšanu u. c.), dziesmām par maltuvi, dziesmām par bēdām, dziesmām par puišu un meitu savstarpējo satiksmi un dziesmām par lielību un brammanību

SUBSKRIBENTIEM ATSEVIŠĶS SĒJUMS MAKSĀ
(iesk. porto): broš. $4.00, ies. $5.00

PĒRKOT BRĪVĀ TIRGŪ
(iesk. porto): broš. $5.00, ies. $6.00, pusādā $7.50

Lūdzam visus LTDz subskribentus izdarīt iemaksas par II sējumu (pēc iespējas arī par nākošajiem sējumiem) iepriekš norādītajā kārtībā tā, lai iemaksas ienāktu apgādā līdz š. g. 30. janvārim. Lūdzam visus LTDz subskirbentus nekavējoties ziņot apgādam par event. adresu maiņām. Uz visām apgādam adresētām vēstulēm lūdzam rakstīt pilnu un skaidri salasāmu nosūtītāja adresi.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA
c/o IMANTS REITMANIS
POSTBOX 292. KOBENHAVN V. DANMARK

REX-HARDING - LTD.

AUTO TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMS
2800 DANFORTH AVE, TORONTO
Tel. birojā OX 9669; mājā JU 4587

AUSTIN - PACKARD - HUDSON

kā arī visas pārējās jaunas un lietotas auto mašīnas. Visām auto mašīnām pilna garantija. Lietotām — ģenerālpārbaude pirms pārdošanas pašu darbīncā

ALEKSIS REBĀNE

Jūs apkalpos un informēs visos sīkumos latviešu valodā.

Informācija katrā laikā. Lūdzu pieprasiet katalogus un cenas

Spec. piedāvā: AUSTIN — Somerset 1953. $1.895.00 un AUSTIN — Seven 1953. g. $1.495.44 — jauni, silta un auksta gaisa cirkulācija, rezerves riepas, pilns tanks benzīna utt.

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS
LIETĀS tel. EM 3-6282 līdz pl. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W. TORONTO, TEL. OL 2354

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

BLOOR — ST. CLARENS

13 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, dzelzs konstr. būve, 2 mod. virtuves, cietkoka grīdas, eļļas — ūdens apkure, liels gaišs pagrabs un dārzs, 2 garāžas. Iem. $10.000

KING — CLOSE

11 telpu plūs saul. telp., 3 stāvu atsev. mūra māja, mod. virtuve, cietkoka grīdas, eļļas — ūdens apkure, liels pagrabs, dārzs. Māja pa daļai mēbelēta. Iem. $8.000 (prasīts?)

ANNETTE — GILMOUR

9 telpu plūs 2 saules telpas, 3 stāvu atsev. mūra māja, 2 mod. virtuves, cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, garāža utt. Iem. $5.000.

GLENLAKE — INDIAN GROVE

8 telpu plūs 2 saules telpas, 3 stāvu mūra māja, 2 mod. virtuves, cietkoka grīdas, ūdens — eļļas apkure, liels pagrabs, dārzs, 2 garāžas. Iem. $5.000.

BLOOR — BROCK

8 telpu, 3 stāvu atsev. māja, mod. virtuve, cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs un dārzs, garāžas iesp. Iem. $3.000.

SHAW — HALLAM

7 telpu, 3 stāvu atsev. māja, mod. virtuve, cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels, gaišs pagrabs, (iesp. ierīkot darbnīcu) 2 garāžas. Iem. $3.000.

WALLACE — WESTMORELAND

7 telpu, 2 stāvu māja, mod. virt., cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels, gaišs pagrabs, dārzs. Iem. $2.000.

LANDSDOWNE — WEST LOGE

8 telpu, 3 stāvu māja, pa daļai cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels pagrabs, dārzs, garāžas iesp. Iem. $1.500.

DUNDAS — QUEBEC

6 telpu, 2 stāvu māja, garāža utt. Iem. $1.200.

WESTON RD. — RUTHERFORD

5 telpu bungalovs, atsev. mūra māja, mod. virtuve cietkoka grīdas, gaisa apkure, liels gaišs pagrabs, dārzs, garāža, (jauna māja). Iem. $2.500. Cena $8.700.

SPADINA — OXFORD

8 telpu plūs saul. telpas, 2 stāvu laba ienākumu māja, garāža, ļoti izdev. maksāš. noteik. Iem. $4.000 (prasīts?)

Vēl daudzu citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros

Informācija katrā laikā latviešu valodā. Aizdevumu sagāde līdz $2.000 uz 2 gadiem, par valsts noteiktiem procentiem

MANN & MARTEL REAL ESTATE,
TORONTO

Mūsu četri biroji — ziemeļos, rietumos, austrumos un centrā spēj apmierināt ikkatru vēlēšanos!

Dr. JĀNIS KAROLS

M.D. — L.M.C.C.

pieņem slimniekus 404 DELAWARE Ave, Toronto
Darbdienās no 9—11 un 5—7, izņemot trešdienās, tel. OL 1681

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

BRUNO PURIŅŠ

BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU APVIENĪBĀ

MĀJU PĒRKOT
MĀJU PĀRDODOT
AIZDEVUMU SAGĀDE

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO MĀJU SARAKSTU
3 MODERNI BIROJI UN 60 LABĀKIE PĀRDEVĒJI JŪSU RĪCĪBĀ
PAR 2¾% GADĀ

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā

O. E. CARSON

VIENS NO LIELĀKIEM KANADAS REALTORIEM

2283 YONGE ST., TORONTO — Tel. BIROJĀ MA 7651, Tel. MĀJĀS HY 3048

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

FEBRUĀRA MĒBEĻU IZPĀRDOŠANA

Visāda veida mēbeles izpārdošanā, no 10--35 proc. ATLAIDE

KRĀJUMĀ LIELA IZVĒLE:

Gulamistabu iekārtas
Dzīvojamo istabu iekārtas
Virtuves (chroma un koka)
Dīvāna gultas (Chesterfield)
Studiju (istabu) komplekti,
Mīkstie krēsli, Skapji, gultas, atsperes un matrači
Elektriskās un gāzes plītis
Bērnu mēbeles
Paklāji un linoleums

PLAŠĀ IZVĒLĒ BIROJA MĒBELES, galdi, krēsli, dīvāni, nepolstēti krēsli, noliktavu iekārta) utt.

VARAT LABI PELNĪT PAR JŪSU VECĀM MĒBELĒM
MĒS RUNĀJAM SLAVU VALODĀS UZ NOMAKSU — JA VĒLAS

CANADA FURNITURE CO
587 QUEEN St., W., Toronto
Tel. EM 6-3894

PRET KLEPU UN IESNĀM

DIANA DROPS

Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronchitu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.25

LUSCOE PRODUCTS LTD.
559 Bathurst St., Toronto, Ont.

MĀJAS, FARMAS, VEIKALUS lielā izvēlē visos rajonos piedāvā

LAURENTIDE REALTIES Co Montreal

Pārstāvis O. KRĀDZIŅŠ, 1414 Fort St, Montreal, Que. Tel. GL 2158 «361»

Mājas, veikalus un apbūves gabalus

PLAŠĀ IZVĒLĒ PIEDĀVĀ

Ā. H. KIVINEN
Member of Toronto Real Estate Board
38 LAWRENCE AVE W., TEL. MO 5464

PĀRSTĀVIS

OSVALDS INDZERS

79 Sparkhall Ave, tel. mājā HA 7881, birojā MO 5464 (27)

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.
Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pasēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

MAZAIS TIMS
PALODZES TOMĀTS

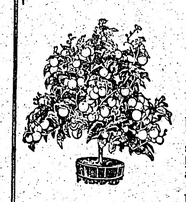

podiem, kastēm vai dārziem. Ārkārtīgi agrīns. Mazais Tims ir tikai 8 collas augsts, pundurveidīgs un blīvs. Tas piebērts ar gaiši sarkanu augļu kekariem ap collu šķērsgriezumā. Kaut visai mazs, Mazais Tims ražo jums lielliskus labi garšojošus auglus pirms pieejami citi mājās audzētie augļi un ievestie tomāti ir vēl tik dārgi. Tas ir krāsains un puškojošs kā podos, tā dārzā.

(Paciņa — 20c) (pus unce — 75 centi) ieskaitot piesūtīšanu.

Bez maksas dabūjama lielā 1953. gada sēklu un kokaudzētavu grāmata — labāka kā jebkad!

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūrī
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvoklī — MI 9352

Nospraust varbūtējo ugunsgrēku vietas, pirms tie sākušies

Ne katrreiz ir iespējams apzināt ugunsgrēkus, pirms tie sākas, bet mežsargs bieži var to izdarīt. Tas ir viens no viņa visuztraucošākiem uzdevumiem un daļa viņa ziemas darba.

Mežsargs un arī meža izstrādāšanas sabiedrības, ar kurām tas sadarbojas, zina, ka saslaukas un cirtumu atkritumi, kas palikuši pārī pēc būvkoku un papīra malkas izstrādāšanas operācijām, ir pastāvīgs apdraudējums — viens no lielākiem ugunsgrēka draudiem! Šie potencionālo briesmu avoti jāatzīmē kārtīgi uz plāniem... jānospraužkā ugunsbriesmas pirms ugunsgrēku sezona nav sākusies!

Strādājot uzcītīgi visu ziemu, mežsargs padara grūtāku uguns izcelšanos pavasarī... un bez tam viņš pastāvīgi kā ziemā, tā vasarā, studē jaunākās ugunsapkarošanas metodes un tehniku. Jūs varat palīdzēt viņam viņa darbā. Ziemas laikā paturiet prātā mežu ugunsgrēkus... un palīdziet aizkavēt tos nākošajā pavasarī!

Sekojiet nākošam mežsarga stāstam:

MEŽSARGA DARBS ZIEMĀ.

Publicējis sabiedrības interesēs

RANGER BREWING
COMPANY LIMITED • KITCHENER, ONTARIO

N-117

VISI BĒRNI GAIDA **GADA TIRGU SPRUNGULMUIZĀ** 22. FEBR., PL. 18 YMCAs TELPĀS, 40 COLLEGE ST., TORONTO